

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 309

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

54 tomas
2011 m. lapkričio 24 d.

Turinys

II Įstatymo galios neturintys teisės aktai

SPRENDIMAI

2011/746/ES:

- ★ 2011 m. vasario 23 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos, kurią Italija suteikė „Portovesme Srl“, „ILA SpA“, „Eurallumina SpA“ ir „Syndial SpA“ (valstybės pagalbos priemonės C 38/B/04 (ex NN 58/04) ir C 13/06 (ex N 587/05)) (pranešta dokumentu Nr. C(2011) 956) ⁽¹⁾ 1

2011/747/ES:

- ★ 2011 m. gegužės 24 d. Komisijos sprendimas dėl valstybės pagalbos C 88/97, kurią Prancūzijos Respublika suteikė bankui Cr dit Mutuel (pranešta dokumentu Nr. C(2011) 3436) ⁽¹⁾ 23

Kaina: 3 EUR

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2011 m. vasario 23 d.

dėl valstybės pagalbos, kurią Italija suteikė „Portovesme Srl“, „ILA SpA“, „Eurallumina SpA“ ir „Syndial SpA“ (valstybės pagalbos priemonės C 38/B/04 (ex NN 58/04) ir C 13/06 (ex N 587/05))

(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 956)

(Tekstas autentiškas tik italų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2011/746/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į tas pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

1.1. Byla C 38/B/04

(1) 2003 m. gruodžio 4 d. raštu skundo pateikėjui atstovaujanti teisės paslaugų firma informavo Komisiją apie Italijos spaudoje paskelbtus keletą straipsnių dėl Italijos Vyriausybės ketinimo kai kurioms Sardinijoje įsikūrusioms įmonėms nustatyti lengvatinius elektros energijos tarifus.

(2) Tarifai nustatyti 2004 m. vasario 6 d. Ministro Pirmininko potvarkio (toliau - 2004 m. potvarkis) 1 straipsnyje. Potvarkiu siekta dviejų tikslų: a) jame bendrovėms „Portovesme Srl“, „ILA SpA“ ir „Eurallumina SpA“ nustatyti nauji lengvatiniai elektros energijos tarifai ir b) pratęstas lengvatinio tarifo taikymas pirminės aliuminio pramonės srityje veikiančiam gamintojui „Alcoa Trasformazioni“ (toliau - „Alcoa“).

(3) 2004 m. sausio 22 d. ir 2004 m. kovo 19 d. raštais Komisija paprašė pateikti išsamesnę informaciją apie šias priemones. Italijos valdžios institucijos atsakymą pateikė 2004 m. vasario 9 d. ir birželio 9 d. raštais. 2004 m. rugsėjo 20 d. raštu Italija pateikė išsamesnę informaciją.

(4) 2004 m. lapkričio 16 d. raštu Komisija informavo Italiją, kad dėl šios priemonės nusprendė pradėti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 108 straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą.

(5) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽²⁾. Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl šių priemonių.

(6) 2005 m. vasario 4 ir 11 d. raštais Italija pateikė pastabas.

(7) Komisija gavo ir kitų suinteresuotųjų šalių, tarp jų - trijų įmonių, kurios naudojasi šiomis priemonėmis, ir „Portovesme“ konkurentės, pastabas. 2005 m. kovo 22 d. raštu Komisija perdavė šias pastabas Italijai ir suteikė galimybę atsakyti į jas. 2005 m. rugsėjo 20 d. raštu pateiktos Italijos pastabos.

(8) 2008 m. spalio 29 d. byla C 38/04 buvo padalyta į A dalį dėl „Alcoa“ ir B dalį dėl „Portovesme“, ILA ir „Eurallumina“.

⁽¹⁾ OL C 30, 2005 2 5, p. 7 ir OL C 145, 2006 6 21, p. 8.

⁽²⁾ OL C 30, 2005 2 5, p. 7.

(9) 2009 m. lapkričio 19 d. Komisija priėmė galutinį neigiamą sprendimą dėl „Alcoa“ ir nurodė sugrąžinti pagalbą ⁽³⁾.

1.2. Byla C 13/06

(10) Pagal 2005 m. kovo 14 d. Įstatyminio potvarkio Nr. 35, pertvarkyto į 2005 m. gegužės 14 d. Įstatymą Nr. 80/2005 dėl neatidėliotinių priemonių pagal Ekonominės, socialinės ir teritorinės plėtros veiksmų planą (toliau - Įstatymas Nr. 80/2005), 11 straipsnio 12 dalį Italijos valdžios institucijos iki 2010 m. pratęsė lengvatinio elektros energijos tarifo taikymą „Portovesme“, ILA ir „Eurallumina“ ir pradėjo tarifą taikyti „Syndial SpA“, taip pat Sardinijoje išsikūrusiam chloro gamintojui.

(11) 2005 m. liepos 22 d. Komisija gavo su „Syndial“ konkuruojančios bendrovės skundą, o vėliau, 2005 m. spalio 7 d. ir gruodžio 7 d. ta pati bendrovė pateikė išsamesnę informaciją.

(12) 2005 m. lapkričio 23 d. raštu Italija pranešė apie priemonę Komisijai. 2005 m. lapkričio 28 d. raštu Italija pateikė papildomą informaciją.

(13) 2005 m. gruodžio 22 d. raštu Komisija paprašė pateikti papildomą informaciją, Italija ją pateikė 2006 m. kovo 3 d. raštu.

(14) 2006 m. sausio 20 d. ta pati „Portovesme“ konkurentė, kuri pateikė pastabas byloje C 38/B/04, pateikė skundą dėl naujos priemonės.

(15) 2006 m. balandžio 26 d. Komisija raštu informavo Italiją, kad dėl Įstatyme Nr. 80/2005 nustatytos specialios tarifo sistemos pakeitimo ir išplėtimo nusprendė pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.

(16) 2006 m. rugpjūčio 22 d. raštu Komisija paprašė Italiją pateikti papildomą informaciją; Italija atsakė 2006 m. rugsėjo 28 d. raštu.

(17) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽⁴⁾. Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas dėl šių priemonių.

(18) Komisija gavo suinteresuotųjų šalių, tarp jų - naudos gavėjų, dviejų „Portovesme“ ir „Syndial“ konkurenčių ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojo, pastabas. 2006 m. spalio 5 d. raštu Komisija perdavė šias pastabas Italijai ir suteikė galimybę į jas atsakyti. Italijos pastabas gautos 2006 m. gruodžio 1 d. raštu.

(19) 2007 m. balandžio 16 d., gegužės 10 d. ir 14 d. ir 2010 m. birželio 22 d. Italija pateikė papildomą informaciją.

1.3. Šio sprendimo taikymo sritis

(20) Šis sprendimas priimamas dėl tarifų, kurie nustatyti 2004 m. potvarkio 1 straipsnyje naudos gavėjams, išskyrus „Alcoa“ (toliau - 2004 m. tarifai), ir dėl tarifų, kurie nustatyti Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 12 dalyje ir vėliau išsamiau reglamentuoti Elektros energijos ir dujų tarnybos (it. *Autorità per l'Energia Elettrica e il Gas*, AEEG) sprendimuose (toliau - 2005 m. tarifai).

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS APIBŪDINIMAS

2.1. Ginčijami 2004 m. Tarifai

(21) Pagal 2004 m. potvarkio 1 straipsnį „1995 m. gruodžio 19 d. Pramonės, prekybos ir amatų ministerijos potvarkio [toliau - potvarkis dėl „Alcoa“] 2 straipsnyje nurodyta [tarifų] sistema taikoma ir elektros energijos, naudojamos aliuminio, švino, sidabro ir cinko gamybai ir perdirbimui, tiekimui gamykloms, kurios veikia šio potvarkio išgaliojimo metu ir yra salose, nepakankamai prijungtose arba neprijungtose prie nacionalinių elektros ir dujų tinklų“.

(22) Šie tarifai turėjo būti taikomi laikinai; jų galiojimas turėjo baigtis „užbaigus arba modernizavus jungtis su nacionalinėmis elektros ir dujų tiekimo sistemomis“, bet ne vėliau kaip 2007 m. birželio 30 d.

(23) Praktiškai pagal 2004 m. potvarkį lengvatinio tarifo, kuriuo jau naudojosi aliuminio gamintoja „Alcoa“, taikymas išplėstas, jis pradėtas taikyti trims Sardinijoje išsikūrusioms daug energijos vartojančioms bendrovėms; cinko, sidabro ir švino gamintojai „Portovesme“ ⁽⁵⁾, perdirbto aliuminio produktų gamintojai ILA, ir aliuminio oksido gamintojai „Eurallumina“ ⁽⁶⁾.

(24) Priežiūros lygmeniu tarifas įgyvendintas pagal AEEG sprendimus (it. *delibere*).

⁽³⁾ 2009 m. lapkričio 19 d. Komisijos sprendimas 2010/460/EB dėl valstybės pagalbos priemonių C 38/A/04 (ex NN 58/04) ir C 36/B/06 (ex NN 38/06), kurias Italija įgyvendino „Alcoa Trasformazioni“ atžvilgiu (OL L 227, 2010 8 28, p. 62).

⁽⁴⁾ OL C 145, 2006 6 21, p. 8.

⁽⁵⁾ Jos gamykloms, esančioms Portoskūzo ir San Gavino miestuose.

⁽⁶⁾ Aliuminio oksidas yra tarpinė žaliava, gaunama iš boksito, kuris naudojamas aliuminiui lydyti. Didelė dalis „Eurallumina“ produktų naudojama greta veikiančiose „Alcoa“ lydymo įmonėse.

(25) AEEG sprendime Nr. 110/04 nustatyta, kad lengvatiniai tarifai bus taikomi tik jei pranešimo procedūros rezultatai bus teigiami. Tačiau vadovaudamasi Ministro pirmininko tarnybos nurodymais, kuriuose nustatyta, kad apie 2004 m. potvarkį pagal valstybės pagalbos taisykles nebuvo oficialiai pranešta, jis tik pateiktas Komisijai kartu su preliminaria užklausa (it. *indagine conoscitiva preliminare*), AEEG įgyvendino 2004 m. potvarkį sprendimu Nr. 148/04⁽⁷⁾.

(26) Pagal šią sistemą naudos gavėjams buvo galima skirti kompensuojamąsias išmokas potvarkyje dėl „Alcoa“ nustatytomis sąlygomis. Konkrečiai gamyklos, kuriai taikyta sistema, mokama kompensuojamoji išmoka buvo apskaičiuojama skirtumą tarp elektros energiją gamyklos tiekiančiai bendrovei sumokėtos kainos ir valstybės nustatytos lengvatinės kainos padauginus iš gamyklos suvartoto elektros energijos kiekio. Lengvatinės kainos (arba lengvatinio tarifo) apskaičiavimo metodas nustatytas sprendime CIP Nr. 15/1993. Kaina buvo indeksuojama atsižvelgiant į Italijos elektros energijos gamybos išlaidų svyravimą (toliau - išlaidų komponentas). 2004 m. Sardinijos naudos gavėjams taikyta lengvatinė kaina buvo 26–35 EUR už MWh.

(27) Sistemą administruoti pavesta Elektros pramonės išlyginimo fondui (it. *Cassa Conguaglio per il Settore Elettrico*)⁽⁸⁾. Praktiškai tarifų sistema veikia toliau nurodyta tvarka. Naudos gavėjai siunčia Išlyginimo fondui mėnesio duomenis apie suvartotas elektros energijos kieki ir kainas, kurias sumokėjo savo energijos tiekėjams. Tada iš Išlyginimo fondo gauna pirmiau nurodyta tvarka apskaičiuotas pinigines išmokas⁽⁹⁾.

(28) Kompensuojamosioms išmokoms reikalingi ištekliai gaunami iš parafiskalinio mokesčio, kurį moka visi

(7) Tarifo mechanizmas aptartas konsoliduotų taisyklių dėl elektros energijos perdavimo, paskirstymo, matavimo ir pardavimo paslaugų teikimo 2004–2007 m. reguliavimo laikotarpiu (it. *Testo integrato delle disposizioni per l'erogazione dei servizi di trasmissione, distribuzione, misura e vendita dell'energia elettrica per il periodo di regolazione 2004–2007*) 73 straipsnyje. Šį dokumentą rengia ir reguliariai atnaujina AEEG.

(8) Išlyginimo fondas yra viešoji institucija, įsteigta pagal 1948 m. sausio 26 d. Įstatymą Nr. 98; jis veikia pagal AEEG nurodymus; be kitų dalykų, tvarko finansinius srautus, susijusius su lengvatiniais elektros energijos tarifais (renka mokesčius ir moka išmokas galutiniams gavėjams).

(9) Naudos gavėjai taip pat gali nutraukti galiojančias tiekimo sutartis ir kreiptis tiesiogiai į bendrą pirkėją (it. *Acquirente unico*), valstybinę instituciją, kuri renka vartotojų, norinčių, kad jų tiekėja būtų ji, prašymus ir savo vardu perka elektros energiją didmeninėje rinkoje už geriausią įmanomą kainą. Jeigu kompensuojamosios išmokos gavėjas nuspręstų pasinaudoti šia sistema, valstybė apskaičiuodama kompensuojamąsias išmokas kaip atskaitos tašką vadovautųsi bendro pirkėjo kaina. Ši tvarka sukurta siekiant kiek galima sumažinti sistemos išlaidas plačiai visuomenei, nes pagal ją naudos gavėjams nenaudinga sudaryti nepalankias tiekimo sutartis su savo energijos tiekėjais (dėl kurių būtų gautos didesnės kompensuojamosios išmokos). Tačiau ji nebuvo privaloma; naudos gavėjų nebuvo reikalaujama kreiptis į bendrą pirkėją, kad gautų kompensuojamąsias išmokas.

Italijos elektros energijos vartotojai, sumokėdami standartinio elektros energijos tarifo A4 komponentą⁽¹⁰⁾.

(29) Sistema turėjo būti baigta taikyti 2007 m. birželio 30 d. Tačiau jos įgyvendinimas AEEG nurodymu buvo netrukus nutrauktas po to, kai 2004 m. lapkričio mėnesį Komisija pradėjo oficialų tyrimą⁽¹¹⁾.

(30) Iš Italijos pateiktų duomenų matyti, kad „Portovesme“ ir „Eurallumina“ gavo subsidijas už 2004 m. balandžio - spalio mėn. suvartotą elektros energiją; ILA gavo subsidijas už 2004 m. balandžio - rugsėjo mėn. suvartotą elektros energiją. Bendra Išlyginimo fondo šioms trims įmonėms sumokėta suma pagal šią sistemą (eurais):

„Portovesme Srl“	12 845 892,82
„Eurallumina SpA“	5 208 152,05
„ILA SpA“	291 120,27

2.2. Ginčijami 2005 m. tarifai

(31) Pagal 2005 m. Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 12 dalį Italijos valdžios institucijos išplėtė „1995 m. gruodžio 19 d. Pramonės, prekybos ir amatų ministerijos potvarkyje nustatyto tarifo sistemą ir ji pradėta taikyti aliuminiui, švinui, sidabru, cinkui gaminti ir perdirbti ir chloro gamybos ciklui skirtos energijos tiekimui, remiantis panašiam tikslui Europos rinkose tiekiamos energijos kainomis, bet tik toms gamykloms, kurios šio potvarkio įsigaliojimo dieną jau veikia, yra įsikūrusios Sardinijoje ir yra prijungtos prie aukštos įtampos tinklo. Šis tarifas taikomas su sąlyga, kad prisiimami ilgalaikiai, naudos gavėjų, Sardinijos vietos valdžios institucijų ir atsakingų ministerijų suderinti išpareigojimai.“

(32) Taigi iš esmės pagal Įstatymą Nr. 80/2005 2004 m. įgyvendinta sistema įvesta dar kartą, pagal ją „Alcoa“ taikyta tvarka išplėsta ir pradėta taikyti Sardinijoje veikiančioms daug energijos vartojančioms bendrovėms. Praktiškai įstatymas buvo taikomas tik „Portovesme“, ILA, „Eurallumina“ ir chloro ir sodos gamintojai „Syndial“, kuri anksčiau nesinaudojo lengvatinėmis kainomis.

⁽¹⁰⁾ Standartinis Italijos elektros energijos tarifas, kuris atspindi elektros energijos išlaidų perkėlimo galutiniams vartotojams mechanizmą, padalytas į tarifo komponentus. Kiekvienas komponentas skirtas konkrečioms išlaidoms kompensuoti. Pavyzdžiui, A2 komponentas skirtas senų branduolinių jėgainių uždarymo išlaidoms kompensuoti, A3 - atsinaujinančiųjų energijos išteklių įrenginių išlaidoms kompensuoti. A4 komponentas skirtas lengvatinių elektros energijos tarifų sistemoms finansuoti. Sąskaitos pagal šią struktūrą išrašomos visiems galutiniams vartotojams.

⁽¹¹⁾ 2004 m. gruodžio 17 d. AEEG raštas Gamybos veiklos ministerijai. Tačiau remiantis turima informacija 2004 m. potvarkio Italijos valdžios institucijos oficialiai nepanaikino.

- (33) Reikėtų pabrėžti, kad nuo 2005 m. lengvatinė kaina nebebuvo susieta su ankstesniu, 1995 m. potvarkyje dėl „Alcoa“ nustatytu tarifu, ją savarankiškai nustatė AEEG, kad ji atitiktų vidutinės naudos gavėjų konkurentų Europos rinkoje⁽¹²⁾ mokamas elektros energijos kainas. Kaina kasmet buvo tikslinama: pagal įstatymo 11 straipsnio 13 dalį „11⁽¹³⁾ ir 12 straipsniuose nustatytos tarifų sąlygos taikomos nuo 2005 m. sausio 1 d., AEEG jas tikslina, kasmet nominaliąją tarifų vertę padidindama 4 % arba, jei ši padidėjimo vertė yra didesnė, procentine dalimi, lygia vidutinės didmeninės elektros energijos kainos, užfiksuotos pagrindinėse Europos elektros energijos biržose, visų pirma Frankfurto ir Amsterdamo, padidėjimui.“ Sprendime Nr. 217/05 AEEG pateikė šio patikslinto mechanizmo išaiškinimą, pagal kurį jis tapo palankesnis naudos gavėjams, nes per metus tarifas negalėjo būti didinamas daugiau kaip 4 %.
- (34) Tame pačiame sprendime AEEG nustatė įvairioms pramonėms šakoms 2005 m. taikytinas lengvatines kainas:

Pramonės šakos, kurioms gali būti taikomi lengvatiniai tarifai	Lengvatinė kaina EUR/MWh
Aliuminio perdirbimas	50
Švinas ir cinkas	23
Aliuminio gamyba	27
Chloro gamybos ciklas	27

- (35) Kaip ir 2004 m. tarifai, 2005 m. tarifai turėjo būti finansuojami iš parafiskalinio mokesčio, kurį moka visi galutiniai Italijos elektros energijos vartotojai, sumokėdami standartinio elektros energijos tarifo A4 komponentą. Sistemos finansinių srautų valdymas vėl patikėtas Išlyginimo fondui.
- (36) Teisė naudotis tarifu galėjo būti suteikta su sąlyga, kad naudos gavėjas prisiima išpareigojimą skirti gamybos investicijas Sardinijoje pagal pramoninius planus, kurie turi būti teikiami regiono valdžios institucijoms. Pavyzdžiui, „Portovesme“ išpareigojo investuoti į savaiminę elektros energijos gamybą ir dalyvauti statant naujas jėgaines.
- (37) Italija pranešė apie Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 12 dalį pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo

⁽¹²⁾ Greičiausiai reikėtų suprasti, kad turima omenyje ES ir (arba) EEE rinka.

⁽¹³⁾ Pagal šį straipsnį „Alcoa“ ir „Terni“ tarifų taikymas pratęstas iki 2010 m.

108 straipsnio 3 dalį. Nustatyta, kad 2005 m. tarifus bus galima taikyti, jei Komisija leis įgyvendinti šią sistemą. Todėl 2005 m. tarifai nebuvo įvesti.

2.3. Bylos nacionaliniuose teismuose

- (38) „Solvay Chimica Italia“ ir „Solvay Chimica Bussi SpA“, veikiančios chloro ir sodos gamybos ciklo srityse už Sardinijos ribų, iškėlė bylą Lombardijos regioniniame administraciniame teisme⁽¹⁴⁾ dėl įgyvendinant Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 12 dalį AEEG priimtų sprendimų, remdamosi tuo, kad pagal šiuos sprendimus teikiama neteisėta valstybės pagalba ir kad jais pažeidžiamos kitos Italijos teisės nuostatos⁽¹⁵⁾. 2006 m. lapkričio 27 d. teismas sustabdė jo nagrinėjamą bylą tol, kol bus padarytos išvados Komisijos pradėto valstybės pagalbos tyrimo byloje C 13/06.

2.4. Palyginimas su ankstesniais nesuderinamos pagalbos atvejais – Deggendorf

- (39) Pradėjus tyrimą, Italija nurodė, kad „Eurallumina“ negrąžino nesuderinamos pagalbos, dėl kurios nagrinėta byla C 80/01 (pagalba aliuminio oksido gamybai)⁽¹⁶⁾, bet, pasak bendrovės, Sardinijos regioninės valdžios institucijos 2006 m. gegužės 8 d. dėl šios priemonės priėmė įsakymą susigrąžinti lėšas.

3. SPRENDIMAS PRADĖTI PROCEDŪRĄ PAGAL SUTARTIES DĖL EUROPOS SĄJUNGOS VEIKIMO 108 STRAIPSNIO 2 DALĮ

- (40) Komisija nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą remdamasi toliau išvardytais pagrindais.

3.1. Byla C 38/B/04

- (41) Sprendime pradėti oficialų tyrimą⁽¹⁷⁾ Komisija svarstė, ar galėtų būti, kad „Portovesme“, ILA ir „Eurallumina“ taikyti 2004 m. tarifai nėra valstybės pagalba, nes jie labai panašūs į „Alcoa“ 1996 m. taikytą lengvatinį tarifą, dėl kurio Komisija priėmė 1996 m. gruodžio 4 d. sprendimą (toliau - sprendimas byloje *Alumix*)⁽¹⁸⁾ ir nustatė, kad jis nėra valstybės pagalba.

⁽¹⁴⁾ Bylos numeris R. G. n. 2317/2005.

⁽¹⁵⁾ Visų pirma, Įstatyminis potvarkis Nr. 79/1999, kuriuo įgyvendinama 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L 27, 1997 1 30, p. 20).

⁽¹⁶⁾ 2005 m. gruodžio 7 d. Komisijos sprendimas C/2005/4436/06 ir 2007 m. vasario 7 d. Komisijos sprendimas C/2007/286/3.

⁽¹⁷⁾ 2004 m. lapkričio 16 d. Komisijos sprendimas C(2004) 4329 (OL C 30, 2005 2 5, p. 7).

⁽¹⁸⁾ OL C 288, 1996 10 1, p. 4.

(42) Komisija pažymėjo, kad naujas tarifas, atrodo, yra kitoks negu *Alumix* tarifas, nes *Alumix* tarifas buvo suteiktas tiesiogiai Italijos monopolinei elektros energijos operatoriai ENEL, o naujas tarifas yra atrankioji valstybės priemonė, kuria valstybė kompensuoja naudos gavėjų su savo energijos tiekėjais sutartos rinkos kainos ir 1996 m. nustatytos lengvatinės kainos skirtumą. Komisija padarė išvadą, kad 2004 m. potvarkiu esamos priemonės, kuri nebuvo valstybės pagalba, taikymo sritis ne tik išplėsta, kad apimtų naujus naudos gavėjus, bet ir įdiegta nauja sistema, kuri yra skirta trims atitinkamoms įmonėms ir kurios finansinis mechanizmas labai skiriasi nuo *Alumix* tarifo.

(43) Sprendime pradėti procedūrą 2004 m. potvarkiu įvesti tarifai priskiriami prie veiklos pagalbos ir vertinama, ar tą pagalbą galima leisti teikti remiantis Nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairėmis (toliau - Regioninės pagalbos teikimo gairės)⁽¹⁹⁾, nes Sardinija pagal 107 straipsnio 3 dalies a punktą iki 2006 m. pabaigos yra remiamas regionas. Komisija suabejojo, ar pagalbą galima leisti teikti remiantis tuo pagrindu, nes neatrodė, kad tokio pobūdžio *ad hoc* pagalba, teikiama ribotam įmonių skaičiui, skatintų regiono vystymąsi.

(44) Komisija taip pat išreiškė susirūpinimą, kad dėl priemonės poveikio gali sumažėti elektros energijos apmokestinimo lygis. Bet kuris toks sumažinimas turėtų būti pagrįstas 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičiančia Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą⁽²⁰⁾.

3.2. Byla C 13/06

(45) 2006 m. balandžio 27 d. sprendime pradėti oficialų tyrimą Komisija 2005 m. tarifo sistemą priskyrė prie naujos veiklos pagalbos.

(46) Komisija svarstė, ar lengvatinių tarifų galima leisti taikyti kaip regioninę veiklos pagalbą remiantis Regioninės pagalbos teikimo gairėmis, nes Sardinija pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktą turėjo būti remiama iki 2006 m. pabaigos.

(47) Nepaisant Italijos tvirtinimo, kad aukštos elektros energijos kainos Sardinijoje trukdo salos vystymuisi, Komisija

laikėsi nuomonės, kad Italija neįrodė, kad tos kainos - nei vidutinis jų dydis, nei konkrečios stambių energijos vartotojų mokamos kainos - Sardinijoje buvo daug didesnės⁽²¹⁾. Komisija pažymėjo, kad pertekliniai elektros energijos gamybos pajėgumai Sardinijoje galėjo tik paskatinti elektros gamintojus parduoti elektros energiją už mažiausią galimą kainą tol, kol bus baigti, kaip planuojama, 2010 m., įgyvendinti jungiamųjų linijų projektai ir atsirastų galimybė energiją eksportuoti iš Sardinijos.

(48) Be to, Italija nepaaiškino, kodėl didesnės kainos turėtų būti vertinamos kaip kliūtis regionui arba kaip tarifas prisidėtų prie regiono vystymosi. Taigi Komisija abejojo, ar pagalba būtina.

(49) Komisija taip pat suabejojo, ar tokio pobūdžio *ad hoc* pagalba proporcinga nepalankiems regiono padėties aspektams, visų pirma atsižvelgiant į lengvatinei kainai apskaičiuoti naudotą metodą, kuris niekaip nebuvo susietas su kitose Italijos dalyse galiojančia kaina, bet grindžiamas vidutine Europos stambių energijos vartotojų mokama kaina.

(50) Komisija pažymėjo, kad priemonės trukmė viršijo penkerius metus, nors paprastai tai yra ilgiausias galimas regioninės veiklos pagalbos laikotarpis, ir kad realus pagalbos dydis laipsniškai nemažėjo, nes buvo nustatytas 4 % aukščiausia tarifo didinimo riba.

(51) Dėl laikotarpio, kuriam taikomos 2007–2013 m. Nacionalinės regioninės pagalbos teikimo gairės⁽²²⁾, Komisija pažymėjo, kad Sardinija nebegalės gauti pagalbos, ypač veiklos pagalbos, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies a punktą. Gairėse leidžiama taikyti dvejų metų pereinamąjį laikotarpį ir tiesiniu principu laipsniškai mažinti esamą veiklos pagalbą, bet jomis nebuvo galima remtis ir leisti keliems mėnesiams skirti o paskui laipsniškai nutraukti naują veiklos pagalbą, juolab atsižvelgiant į išreikštas abejones ir iškraipomąjį pagalbos poveikį.

(52) Savo išvadose Komisija išreiškė abejones, ar „Portovesme“, ILA, „Eurallumina“ ir „Syndial“ skirtą lengvatinių tarifų galima leisti taikyti kaip regioninę pagalbą arba kitu pagrindu, kurio Italija bet kuriuo atveju nenurodė.

⁽¹⁹⁾ OL C 74, 1998 3 10, p. 9, 4.15–4.17 punktai, su pakeitimais (OL C 258, 2000 9 9, p. 5).

⁽²⁰⁾ OL L 283, 2003 10 31, p. 51.

⁽²¹⁾ Visų pirma, Italijos valdžios institucijos tvirtino, kad stambių energijos vartotojų kainos yra sulygštamios dvišaliu lygmeniu, todėl nėra viešai žinomos. Tai reiškia, kad jos negalėjo nurodyti naudos gavėjų ir jų konkurentų kituose Italijos regionuose mokamų elektros energijos kainų.

⁽²²⁾ OL C 54, 2006 3 4, p. 13.

- (53) Dėl „Eurallumina“ Komisija pažymėjo, kad ši bendrovė net negražino gautos neteisėtos ir nesuderinamos valstybės pagalbos⁽²³⁾ ir kad pagal byloje *Deggendorf*⁽²⁴⁾ nustatytas taisyklės ji negalėjo gauti pagalbos pagal jokią naują priemonę.

4. SUINTERESUOTŪJŲ ŠALIŲ PATEIKTOS PASTABOS

4.1. Byla C 38/B/04

- (54) Atsakydamos į Komisijos kvietimą pateikti pastabas dėl 2004 m. sprendimo pradėti nuodugnų tyrimą, pastabas pateikė pradinis skundo pateikėjas, kelios naudos gavėjos („Portovesme“, „Eurallumina“ ir „Alcoa“) ir kitos suinteresuotosios šalys. Čia apibendrinamos tik tos pastabos, kurios yra tiesiogiai susijusios su „Portovesme“, ILA ir „Eurallumina“ skirtu lengvatiniu tarifu. „Alcoa“ pateiktos pastabos neįtrauktos, nes jos išsamiai aptartos galutiname sprendime, konkrečiai priimtame dėl tos bendrovės⁽²⁵⁾.

4.1.1. „Portovesme“ pateiktos pastabos

- (55) „Portovesme“ tvirtino, kad lengvatiniu tarifu sprendžiamas rinkos nepakankamumo klausimas, būtent negalėjimas užtikrinti konkurencinių kainų neseniai liberalizuotoje Sardinijos elektros energijos rinkoje dėl joje veikiančių operatorių įtakos rinkoje. „Portovesme“ teigė, kad ENEL ir „Endesa“ (vėliau jų elektros energijos gamybos ištekliai Sardinijoje perduoti E.ON) sudaro duopoliją ir Sardinijoje dirbtinai palaiko vidutinio Italijos kainų dydžio elektros energijos kainas, nors iš tiesų Sardinijos kainos turėtų būti daug mažesnės, ypač stambiams elektros energijos vartotojams, atsižvelgiant į perteklinius elektros energijos gamybos pajėgumus, kurie turėtų skatinti gamintojus elektrą perduoti už konkurencingą kainą.
- (56) „Portovesme“ tvirtino, kad jos taikyta lengvatinė kaina atitiko tą kainą, kurią bendrovė būtų galėjusi taikyti įprastomis rinkos sąlygomis, t. y. jeigu elektros energijos rinka tinkamai veiktų.
- (57) Anot „Portovesme“, dėl iš Išlyginimo fondo gaunamų kompensuojamųjų išmokų (37 EUR už MWh) „Portovesme“ mokėta kaina atitiko jos konkurentų mokamą kainą ir neiškraipė konkurencijos, nes visi ES cinko gamintojai moka vienodas kainas ir šia priemone tik

kompensuota nepalanki bendrovės konkurencinė padėtis, kuri susidarė dėl Sardinijos struktūrinių problemų (tarp jų - gamtinių dujų nebuvimo).

- (58) Metalas: cinkas, aliuminis ir švinas, yra biržos prekės, už kurias pasaulyje, Londono metalo biržoje, nustatoma viena kaina. Vietos gamybos išlaidų skirtumai neatsispindi pasaulio kainų skirtumuose. Visų pirma, „Portovesme“ cinko gamybos mastas yra toks mažas (sudaro mažiau kaip 1 % pasaulio gamybos masto), kad negali paveikti pasaulinės kainos.

- (59) Jeigu tarifo nebūtų, „Portovesme“ turėtų uždaryti savo gamyklą, bet uždarymas nebūtų naudingas kitiems ES cinko gamintojams, kurie negalėtų padidinti gamybos, o susidariusi spraga būtų užpildyta importu iš trečiųjų šalių. „Portovesme“ padarė išvadą, kad lengvatinis tarifas nepaveikia konkurencijos arba prekybos ES.

- (60) Be to, kaip nurodė Portovesme, iš Išlyginimo fondo mokamai kompensuojamajai išmokai nenaudoti valstybės ištekliai, nes Išlyginimo fonas tik perskirsto privačias lėšas, kurias moka galutiniai elektros energijos vartotojai.

- (61) „Portovesme“ pažymėjo, kad elektros energijos pardavimas daug energijos vartojančioms įmonėms yra svarbus siekiant užtikrinti energijos tiekimo Sardinijoje saugumą ir tęstinumą ir išvengti elektros energijos gamybos neefektyvumo, dėl kurio galutiniams vartotojams padidėtų elektros energijos kainos.

- (62) Pagaliau bendrovė nurodo, kad jei būtų priversta uždaryti savo gamyklą, Sardinijos gamybos bazė patirtų labai rimtų padarinių, nes būtų prarasta 790 tiesioginių ir 500 netiesioginių darbo vietų.

4.1.2. „Eurallumina“ pateiktos pastabos

- (63) „Eurallumina“ tvirtino, kad aliuminio oksido gamybos išlaidos Europoje yra didesnės negu kituose pasaulio regionuose, daugiausia dėl didesnių elektros energijos ir kuro kainų ir dėl boksito⁽²⁶⁾ transportavimo išlaidų. Didėsnių išlaidų negalima perkelti nustatant aukštesnes kainas, nes aliuminio oksido kaina nustatoma Londono metalo biržoje ir pavieniai gamintojai jai įtakos nedaro. Todėl Europos aliuminio oksido gamybos konkurencinė padėtis yra nepalanki, palyginti su likusia pasaulio dalimi.

⁽²³⁾ Byla C 80/01 (aliuminio oksido byla, Komisijos sprendimas 2006/323/EB). Šioje byloje svarstytos akcizo mokesčio už mazutą, naudotą aliuminio oksido gamybai Sardinijoje, Gardano (Prancūzija) ir Šanono (Airija) regionuose, išimties.

⁽²⁴⁾ Teisingumo Teismo sprendimas C-355/95 *Textilwerke Deggendorf prieš Komisiją* (1997 m.), Rink. p. I-2549.

⁽²⁵⁾ Žr. šio sprendimo 9 konstatuojamąją dalį.

⁽²⁶⁾ Aliuminio rūda, žaliava, naudojama aliuminio oksido gamybai.

(64) Šalia bendrų Europos aliuminio oksido gamyklų problemų „Eurallumina“ taip pat nurodė specifines Sardinijos problemas, dėl kurių vietos įmonės negali naudotis elektros energijos rinkos liberalizavimu, būtent vietinių elektros energijos operatorių įtaką rinkoje (žr. „Portovesme“ pastabas 55 konstatuojamojoje dalyje). „Eurallumina“ taip pat tvirtino, kad gamtinių dujų neturėjimas, yra didelė kliūtis aliuminio oksido gamybai Sardinijoje, nes didelis šiam procese reikalingas garo kiekis turi būti gaunamas naudojant mazutą, kuris yra brangesnis.

(65) Anot „Eurallumina“, liberalizavus elektros energijos gamybos rinką Sardinijoje, elektros energijos kainos padidėjo: jei nebūtų tarifo, „Eurallumina“ už jai tiekiamą elektros energiją būtų turėjusi mokėti 65,95 EUR už MWh, o iki liberalizavimo ji mokėjo 44 EUR už MWh. Taikant 2004 m. tarifą kaina sumažinta iki 35 EUR už MWh.

(66) Kaip „Portovesme“, „Eurallumina“ tvirtino, kad, jei būtų priversta atsisakyti verslo, kiti ES aliuminio oksido gamintojai negalėtų jo perimti, nes jau dirba didžiausiu pajėgumu, o spraga būtų užpildoma importu iš trečiųjų šalių. Uždarius gamyklą būtų prarasta 400 tiesioginių ir 250 netiesioginių darbo vietų⁽²⁷⁾. Atsižvelgdama į tai, vienintelė aliuminio oksido tiekėja „Alcoa“ lydymo gamyklai, „Eurallumina“, manė, kad jos aliuminio oksido gamyklos uždarymas gali pakenkti „Alcoa“ gyvybingumui Sardinijoje.

(67) „Eurallumina“ padarė išvadą, kad 2004 m. potvarkyje nustatytas tarifas yra būtinas, kol nesukurta nauja infrastruktūra, kuria bus panaikinti pagrindiniai Sardinijos pramonę veikiantys nepalankios konkurencinės padėties veiksniai.

4.1.3. Kitų suinteresuotųjų šalių pateiktos pastabos

(68) „Portovesme“ konkurentė, ta pati bendrovė, kuri pirmą kartą atkreipė Komisijos dėmesį į šį atvejį, pradėjus oficialų tyrimą Komisijai parašė vėl. Ji pateikė 2004 m. lengvatinio tarifo analizę, kurioje padarė išvadą, kad tarifas yra neteisėta valstybės pagalba. Ginčijama tarifų sistema iš esmės skiriasi nuo „Alcoa“ suteikto *Alumix* tarifo: neįmanoma pritarti požiūriui, kad ji nėra valstybės pagalba. Turi būti nustatyta, kad pagalba yra nesuderinama su bendrąja rinką, nes jos negalima patvirtinti nei kaip regioninės veiklos pagalbos, nei kaip restruktūrizavimo pagalbos.

(69) Chloro ir sodos gamybos srityje veikiančios „Solvay Chimica Italia“ ir „Solvay Chimica Bussi“ 2005 m. liepos

mėn., pasibaigus vieno mėnesio terminui pastaboms dėl sprendimo pradėti oficialų tyrimą pateikti, pateikė pastabas dėl 2004 m. tarifų. Šios bendrovės prašė jas pripažinti suinteresuotosiomis šalimis nepaisant vėlavimo. Savo pastabose jos nurodė, kad ir 2004 m., ir 2005 m. tarifai yra neteisėta ir nesuderinama valstybės pagalba.

4.1.4. Italijos pateiktos pastabos

Tarifų sprendžiama rinkos nepakankamumo problema

(70) Italija tvirtino, kad ES elektros energijos rinka nėra visiškai konkurencinga, kaip Komisija pati pripažino ketvirtojoje Dujų ir elektros energijos vidaus rinkos įgyvendinimo metinėje ataskaitoje⁽²⁸⁾. Įmonės, visų pirma vartojančios daug energijos, negali laisvai pasirinkti tiekėjų ir pirkti elektros energiją panašiomis sąlygomis įvairiose valstybėse narėse. Šie sunkumai nėra susiję su pačių įmonių veikla, bet kyla dėl struktūrinių energijos rinkų trūkumų. Dabartinė ES energijos rinkos padėtis neigiamai veikia laisvą konkurenciją stambių energijos vartotojų produktų rinkose.

(71) Nepaisant sektoriaus liberalizavimo, Italijoje ypač daug struktūrinių trūkumų, kaip antai nepakankamos įvairių nacionalinės energijos sistemos dalių jungiamosios linijos ir koncentruota rinkos struktūra. Tokiomis aplinkybėmis liberalizavimas nesuteikė geresnių kainų dideliems energijos vartotojams. Šios problemos ypač didelės Sardinijoje, kur jungiamosios linijos ribotos.

(72) Todėl Italija teigė, kad speciali tarifų sistema, atspindinti paklausos pobūdį, turėtų būti laikoma pagrįsta kaip reguliavimo priemonė, kuria skatinami mechanizmai, kurie veiktų visiškai konkurencingoje rinkoje. Šia priemone sugrąžintos vienodos įvairiose valstybėse narėse veikiančių daug energijos vartojančių įmonių veiklos sąlygos, pašalinant nepalankius geografinius aspektus, kurie veikia Sardinijoje įsikūrusias įmones. Šia sistema įtvirtintas lauktas liberalizavimo proceso poveikis. Pasak Italijos, panašios priemonės įgyvendintos ir kitose valstybėse narėse, kuriose stambūs energijos vartotojai naudojami reguliuojamais elektros energijos tarifais.

(73) Pasak Italijos, 2004 m. potvarkiu siekta dviejų tikslų: paremti užimtumą Sardinijoje, kur daugiausia darbo vietų sukurta metalo sektoriuje, ir išsaugoti pakankamą energijos gamybos paklausos lygį Sardinijoje, kurioje yra perteklinių pajėgumų problemų.

⁽²⁷⁾ Kaip buvo rengiamas šis sprendimas „Eurallumina“ jau metus nevykdė gamybos, darbuotojams buvo mokamos *cassa integrazione*, priverstinio nedarbo išmokos.

⁽²⁸⁾ Dokumentas COM(2004) 863 galutinis.

Tarifas nėra valstybės pagalba

- (74) Italija tvirtino, kad nauja tarifo sistema *de facto* prilygsta *Alumix* tarifui, kurį Komisija nustatė nesant valstybės pagalba. Skirtumai tarp senos ir naujos sistemų kilo tik dėl naujos „tarifo struktūros“, kuri tapo reikalinga liberalizavus energijos rinką.
- (75) Italija teigė, kad tarifo sistema nėra valstybės pagalba. Dėl valstybės išteklių naudojimo - tarifo sistema panaši į tvarką, svarstytą byloje *PreussenElektra*, kurioje Teisingumo Teismas nustatė, kad valstybės ištekliai nebuvo naudojami ⁽²⁹⁾. Išlyginimo fondas yra techninė institucija, kuri veda sistemos apskaitą ir laisvai nedisponuoja turimais finansiniais ištekliais. Tai, kad AEEG ir Finansų ministerija vykdo Išlyginimo fondo veiklos kontrolę, nereiškia, kad valstybė gali laisvai disponuoti šiais ištekliais. Todėl, pasak Italijos, ištekliai, naudojami tarifo mechanizmui finansuoti, yra visiškai privatūs.
- (76) Italija taip pat teigė, kad tarifas nedaro poveikio prekybai Sąjungos viduje ir negali iškraipyti konkurencijos, nes produktams, kurie yra biržos prekės, yra nustatyta pasaulinė kaina (žr. „Portovesme“ pastabas 55 konstatuojamojoje dalyje). Be to, ir ES, ir Italijos gamyba neatitinka augančios atitinkamų metalų paklausos. 2005 m. vidaus gamyba patenkino tik 12 % aliuminio, 55 % cinko ir 80 % švino paklausos Italijoje. Šių metalų gamybos deficitas ES ir Italijoje augo, vis didesnė paklausos dalis buvo patenkinama importu iš trečiųjų šalių. Jeigu metalo pramonė Italijoje išnyktų, joks naujas ES rinkos dalyvis negalėtų užpildyti Italijoje panaikintų pajėgumų, nes ES gamyklos jau veikia visu pajėgumu ir joks esamas gamintojas arba naujas dalyvis neturėtų akstino didinti pajėgumus, nes ilgalaikės galimybių naudoti energiją už prienamą kainą perspektyvos nėra tvirtos. Todėl šių gamybos pajėgumų išsaugojimas Italijoje negali padaryti žalos konkurentams. Kadangi lengvatinis tarifas nėra mažesnis už elektros energijos kainų, kurias moka konkuruojančios bendrovės, vidurkį, juo neskatinamas eksportas iš Sardinijos į kitas valstybes nares.

Jeigu tarifas būtų valstybės pagalba, tai būtų regioninė veiklos pagalba, kuri būtų suderinama

- (77) Italija tvirtino, kad net jei Komisija padarytų išvadą, kad priemonė iš tiesų yra valstybės pagalba, tarifą būtų galima laikyti suderinamu su vidaus rinka remiantis tuo, kad tai regioninė veiklos pagalba, kurią Sardinijai leidžiama teikti vadovaujantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies a punkto išimtimi.
- (78) Pasak Italijos, Sardinijos elektros energijos rinkos trūkumai (rinkos koncentracija, menkos jungiamosios

linijos, pertekliniai elektros energijos gamybos pajėgumai) ir galimybės prisijungti prie dujų infrastruktūros nebuvimas sukuria kliūtis regionui, o tarifu siekiama šias kliūtis pašalinti.

- (79) Elektros energijos kainos Italijoje 38 % didesnės, palyginti su stambių energijos vartotojų ES mokamu vidurkiu. Dėl to kyla konkurencingumo problema, kuri Sardinijoje yra dar didesnė dėl vietos elektros energijos rinkos trūkumų ir dėl to, kad nėra galimybės prisijungti prie gamtinių dujų sistemos.
- (80) Italija tvirtino, kad priemone prisidedama prie regiono vystymosi, nes metalo pramonės indėlis į Sardinijos ekonomiką ir užimtumą yra labai svarbus: metalo pramonėje dirba 12 % visos darbo jėgos, ji sukuria 12,2 % regiono gamybos BNP. Tarifas teigiamai veikia užimtumą ir padeda išsaugoti salos socialinę bei ekonominę sistemą.
- (81) Pasak Italijos, tarifas proporcingas trūkumams, su kuriais susiduria naudos gavėjai, nes juo tik suderinamos Sardinijos gamintojų mokamos elektros energijos kainos su vidutinėmis ES konkurentų mokamomis kainomis.
- (82) Be to, tarifas yra trumpalaikis ir laikinas, nes numatyta, kad užbaigus infrastruktūros projektus, kuriais siekiama pagerinti jungiamąsias linijas su elektros energijos ir dujų sistemomis (naujas SAPEI jungiamasis kabelis ir GALSI dujotiekis) ⁽³⁰⁾, jis nebebus taikomas.
- (83) Pasak Italijos, priemonė yra laipsniškai mažėjanti, nes lengvatinė kaina indeksuojama remiantis kuro kainų pokyčiais ir gali būti tik didinama arba nebūti keičiama.

4.2. Byla C 13/06

4.2.1. „Portovesme“ pateiktos pastabos

- (84) „Portovesme“ manė, kad 2005 m. tarifai neiškraipė konkurencijos, kad jie būtini siekiant užtikrinti atitinkamų pramonės šakų išlikimą ir kad galima būtų laikomi suderinama regionine pagalba. Bendrovės argumentai panašūs į Italijos pateiktus argumentus, į kuriuos galima daryti nuorodą (žr. 87–104 konstatuojamąsias dalis).

⁽²⁹⁾ Byla C-379/98 (2001 m.), Rink. p. I-2099.

⁽³⁰⁾ Italija įvertino, kad šios infrastruktūros dalys bus baigtos kurti 2007 m. Bylose C 13/2006 ir C 36b/2006 Italija šią numatomą datą perkėlė į 2010 m. Tuo metu, kai buvo priimamas šis sprendimas, GALSI dujotiekis dar nebuvo nutiestas (numatyta jį perduoti eksploatuoti 2014 m.), o SAPEI kabelis veikė tik iš dalies.

4.2.2. „Eurallumina“ pateiktos pastabos

- (85) „Eurallumina“ taip pat manė, kad 2005 m. tarifai neiškraipo konkurencijos, kad jie būtini siekiant užtikrinti atitinkamų pramonės šakų išlikimą ir kad juos galima laikyti suderinama regionine pagalba. Bendrovės argumentai panašūs į Italijos pateiktus argumentus, į kuriuos galima daryti nuorodą.

4.2.3. Kitų suinteresuotųjų šalių pateiktos pastabos

- (86) Du „Portovesme“ ir „Syndial“ konkurentai, kurie pateikė pastabas byloje C 38/B/04, pateikė pastabas ir šioje byloje. Abu tvirtino, kad ginčijamos priemonės yra veiklos pagalba, kurią reikėtų laikyti nesuderinama su vidaus rinka.

4.2.4. Italijos pateiktos pastabos

Tarifai yra regiono rėmimo strategijos dalis

- (87) Italija tvirtino, kad 2005 m. tarifai labai skiriasi nuo 2004 m. taikytų tarifų, nes dabar jie atitinka Regioninės pagalbos teikimo gairių reikalavimus.
- (88) Pasak Italijos, atlikus paviršutinį vertinimą tarifus galima priskirti prie veiklos pagalbos, bet iš tikrųjų jie yra priemonių, skirtų palaikyti Sardinijos regiono vystymąsi, dalis. Visų pirma, Italija atkreipė dėmesį į glaudžią tarifų ir išpareigojimo skirti ilgalaikes investicijas, kurį naudos gavėjų reikalauti prisiimti, sąsają. Ribojamoji nuostata, pagal kurią priemonę galima įgyvendinti tik leidus Komisijai, pasak Italijos, rodo, kad priemonė yra regioninės pagalbos pobūdžio.
- (89) Šios strategijos esmė išdėstyta susitarimo memorandume (it. *protocollo d'intesa*), kurį regionas sudarė su naudos gavėjais. Jame aptarta:
- investicijos į gamybą, numatytos naudos gavėjų pateiktuose pramoniniuose planuose;
  - operatyvus energijos jungiamųjų linijų infrastruktūros patvirtinimas, kad naudos gavėjai galėtų naudotis energijos šaltiniais konkurencingomis kainomis (GALSI dujotiekis ir SAPEI jungiamasis kabelis);
  - integruotos koncesijos eksploatuoti *Sulcis* anglių kasyklą ir statyti (valdyti) anglimis kūrenamą jėgainę elektros energijai tiekti naudos gavėjams suteikimas; ir
  - lengvatiniai tarifai.

- (90) Italija laikėsi nuomonės, kad tarifus reikėtų vertinti kaip politikos priemones, kuriomis siekiama apsaugoti sektorius, kuriems kelia grėsmę didelės energijos kainos ir kurie antraip išsikeltų iš Italijos ir Europos dėl agresyvios konkurencijos su mažesnes gamybos išlaidas patiriančiomis ne ES bendrovėmis. Tarifai turėjo būti taikomi iki numatytos infrastruktūros ir konkurencingos vidaus energetikos rinkos sukūrimo. Priemonė atitinka regioninės pagalbos principus, nes ja skatinamas salos, kurioje daug energijos vartojančių gamybos įmonių konkurencinė padėtis nepalanki ne tik dėl nepakankamai liberalios elektros energijos rinkos, bet ir dėl išskirtinių jungiamųjų linijų su elektros ir dujų tiekimo sistemomis infrastruktūros trūkumų Sardinijoje, ekonomikos augimas ir užimtumas.

- (91) Šiam integruotam požiūriui patvirtinti Italija cituoja pirmąją Konkurencingumo, energetikos ir aplinkos aukšto lygio atstovų grupės ataskaitą⁽³¹⁾, kurioje nustatyta, kad liberalizavimo procesas energijos sektoriuje neatnešė tinkamų rezultatų, kad reikalingos geresnės jungiamosios linijos ir būtų tikslinga sudaryti ilgalaikius tiekimo susitarimus prognozuojamomis kainomis arba klientų ir energijos tiekėjų partnerystę. Italija tvirtino, kad Sardinijai suplanuotos priemonės yra kreipiamos šia linkme, bet kad trumpalaikės priemonės, kaip antai tarifai, taip pat reikalingos, siekiant apsaugoti Sardinijos pramonės konkurencingumą ir užtikrinti jos išlikimą tol, kol bus įgyvendintos suplanuotos investicijos ir bus išspręstos struktūrinės problemos.

Pagalba kompensuojama nepalanki regioninė padėtis

- (92) Italija tvirtino, kad Sardinijos naudos gavėjų mokamų kainų negalima lyginti su panašių bendrovių žemyninėje Italijos dalyje mokamomis kainomis, nes daug energijos vartojančios įmonės perka elektros energiją pagal dvišalius susitarimus, kurie nepriklauso viešajam sektoriui. Pasak Italijos, Komisija klysta lygindama energijos biržose registruotas kainas, nes tik nedidelė šių įmonių energijos dalis perkama biržose.
- (93) Pasak Italijos, pagal dvišalius susitarimus sulygotos kainos būtų palankios vartotojams tik jeigu vartotojai galėtų laisvai rinktis tiekėjus ir naudojant konkurencingas technologijas pagamintos elektros energijos šaltinius. Sardinijoje, kur jėgainėse negalima pagaminti pigios elektros energijos, nes nėra galimybės naudoti gamtines dujas, tai neįmanoma. Be to, naujas investicijas į modernias jėgaines stabdo ribotos jungiamosios elektros linijos, tad elektros energijos negalima eksportuoti. Kitas veiksnys - rinkos koncentracija ir vietos operatoriams tenkantis vaidmuo.

⁽³¹⁾ Pirmoji Konkurencingumo, energijos ir aplinkos aukšto lygio atstovų grupės ataskaita „Contributing to an Integrated Approach on Competitiveness, Energy and Environment Policies“, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/policy-integration/high-level-group/reference-material/index_en.htm. Aukšto lygio atstovų grupė - tai forumas, kuriame dalyvavo Komisijos ir verslo lyderių atstovai.

- (94) Tokiomis aplinkybėmis, anot Italijos, pagrįstai taikyti tarifai, kuriais stabilizuotos elektros energijos kainos tol, kol elektros energijos rinkoje bus pasiekta veiksmingesnė konkurencija. Italija dar kartą patvirtino, kad lengvatiniiais tarifais skatintas visiškai konkurencingos rinkos mechanizmas.
- (95) Dėl perteklinių elektros energijos gamybos pajėgumų, dėl kurių Komisija suabejojo, ar energijos kainos Sardinijoje yra didesnės negu žemyninėje Italijos dalyje (nes pertekliniai pajėgumai turėtų skatinti gamintojus parduoti energiją stambiems vartotojams už konkurencingą kainą, žr. 47 konstatuojamąją dalį), Italija pateikė šiuos argumentus. Pertekliniai Sardinijos elektros energijos gamybos pajėgumai negalėjo lemti žemesnių kainų vartotojams, nes šiuo konkrečiu atveju pertekliniai pajėgumai susidarė dėl ribotų jungiamųjų linijų, dėl to buvo būtina sukurti labai didelį energijos rezervą, siekiant užtikrinti elektros energijos tiekimo saloje tęstinumą⁽³²⁾. Kadangi šis rezervas bet kuriuo atveju buvo padengiamas iš visų galutinių elektros energijos vartotojų mokamų mokesčių, energijos tiekėjai nebuvo suinteresuoti parduoti naudojant šiuos neišnaudojamus pajėgumus pagamintą elektros energiją konkurencingesnėmis kainomis.

Pagalba yra proporcinga

- (96) Pasak Italijos, priemonė yra proporcinga, nes AEEG nustatyta 2005 m. kaina (žr. 34 konstatuojamąją dalį) atitinka vidutinę kainą, kurią ES moka naudos gavėjų konkurentai ir kurią objektyviai apskaičiavo priežiūros institucija. Italija taip pat nurodė, kad valstybėse narėse, kuriose tarifai reguliuojami, stambūs pramoniniai vartotojai už tiekiamą elektros energiją 2005 m. mokėjo tik 25 EUR už MWh.
- (97) Todėl Italija ginčijo skundų pateikėjų pateiktus duomenis, kurie, jos nuomone, parengti taikant netinkamą metodiką, nes juose nurodomos pernelyg aukštos naudos gavėjų konkurentų ES mokamos vidutinės elektros energijos kainos.

Pagalba yra laikina ir laipsniškai mažėjanti

- (98) Pasak Italijos, sistemos galiojimo trukmė – šešeri, o ne penkeri metai – pateisinama tuo, kad reikia laukti, kol bus baigta kurti energetikos infrastruktūra.
- (99) Italija taip pat tvirtino, kad laipsniško pagalbos mažėjimo reikalavimas įvykdytas: pagalba tarifais buvo laipsniškai mažinama, nes tarifai buvo tikslinami pagal svertinį Amsterdamo ir Frankfurto energijos biržų kainų svyravimo vidurkį ir galėjo būti tik didinami, bet ne mažinami.
- (100) Tarifai buvo susieti su energijos biržų kainų svyravimais, nes, pasak Italijos, tai yra objektyvus atskaitos taškas, atspindintis daugybę energijos kainų tendencijų. Tačiau

Italija tvirtino, kad paprastai ES stambių energijos vartotojų mokamos kainos faktiškai padidėja mažiau, negu skelbiama biržose, nes tokie vartotojai moka dvišaliais susitarimais sulygtas arba, tais atvejais, kai tarifai reguliuojami, valstybės nustatytas kainas, o šios kainos mažiau linkusios svyruoti.

- (101) Italija padarė išvadą, kad metinis 4 % Sardinijos tarifų augimas atitiko tiesioginių ES konkurentų mokamų energijos kainų augimą.
- (102) Italija atkreipė dėmesį į tai, kad ES esama priemonių, kurių poveikis toks pat kaip ginčijamų lengvatinių tarifų, ir tvirtino, kad visos jos turėtų būti vertinamos taip pat, nepaisant jų formos, nes bendras tikslas yra užtikrinti daug energijos vartojančių pramonės šakų išlikimą ES ir užkirsti kelią jų perkėlimui už nacionalinės teritorijos ribų.

Sardinijos teisė gauti regioninę pagalbą po 2007 m.

- (103) Nors nuo 2007 m. Sardinija nebegalėjo naudotis regionine veiklos pagalba, Italija tvirtino, kad Regioninės pagalbos teikimo gairėse numatytas laipsniškas sistemų, taikytų tuo metu, kai baigėsi regiono teisės naudotis išimtimi pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies a punktą galiojimo laikotarpis, įgyvendinimo nutraukimas. Taigi Komisija vis dar gali leisti taikyti priemonę pagal 2007 m. Regioninės pagalbos teikimo gaires. Bet kuriuo atveju Italija tvirtino, kad ginčijama priemonė neturėtų būti laikoma paprasta veiklos pagalba.

Poveikio prekybai Sąjungos viduje nebuvimas

- (104) Italija dar kartą patvirtino, kad tarifai nedaro poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai, remdamasi 76 konstatuojamojoje dalyje išdėstytais argumentais dėl aliuminio, cinko ir švino. Italijos nuomone, ta pati logika taikytina ir chemijos pramonei. Italija nurodė, kad 2003 m. chemijos pramonės produktų importas į Italiją buvo didesnis už eksportą ir kad ES ir Italijos gamyba nuo 2001 m. mažėjo. Konkrečiai dėl PVC gamybos, pagrindinės chloro panaudojimo srities, Italija nurodė, kad šalyje jaučiamas gamybos deficitas. 2002 m. Italijoje pagaminta tik 470 000, o sunaudota 970 000 tonų PVC.

5. PRIEMONĖS VERTINIMAS

5.1. Valstybės pagalbos buvimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį

- (105) Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį priemonė yra valstybės pagalba, jeigu atitinka visas šias sąlygas: a) suteikia pranašumą jos naudos gavėjui; b) yra finansuojama valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių; c) yra atrankioji; ir d) veikia valstybių narių tarpusavio prekybą ir gali iškraipyti konkurenciją ES.

⁽³²⁾ Šis didelis rezervas (80 % didžiausios tinklo suvartojamos galios) nustatytas 2000 m. rugpjūčio 7 d. ministro potvarkiu.

5.1.1. Pranašumo buvimas

- (106) Pagal 2004 ir 2005 m. tarifų tvarką valstybė imasi veiksmų subsidijuoti elektros energijos kainą, kurią naudos gavėjai sulygsta su tiekėjais. Pavyzdžiui, 2004 m. pagal galiojančius dvišalius tiekimo susitarimus, kol nebuvo kompensuojamųjų išmokų, „Portovesme“ turėjo mokėti 63 EUR už MWh⁽³³⁾, o „Eurallumina“ 65,95 EUR už MWh. Šiuos duomenis pateikė Italija ir patys naudos gavėjai, tad jie neginčijami.
- (107) Kaip matyti iš Italijos pateiktų duomenų, 2005 m. „Syndial“ su tiekėju sulygta elektros energijos kaina buvo didesnė nei 60 EUR už MWh, o pritaikius tarifą ji sumažėtų iki 27 EUR už MWh. Abi priemonės grindžiamos logika, kad valstybė naudos gavėjams atlygina papildomas išlaidas, kurias šie patiria pirkdami elektros energiją Sardinijoje, palyginti su ES konkurentų mokamų kainų vidurkiu.
- (108) „Portovesme“ tvirtina, kad lengvatinė kaina atitinka kainą, kuri galiotų visiškai konkurencingoje rinkoje, todėl nesuteikia pranašumo. Komisija jau atmetė šio pobūdžio argumentus byloje *Alcoa*, kurioje buvo svarstomi iš esmės tokie patys tarifai. Vertindami, ar esama pranašumo, nei Sąjungos teismai, nei Komisija niekada neatsižvelgdavo į sąlygas, kurios galiotų hipotetinėje geriau veikiančioje rinkoje. Visuomet būdavo remiamasi atitinkamose faktinėse rinkose galiojančiomis sąlygomis⁽³⁴⁾.
- (109) Pagal šį argumentą taip pat daroma prielaida, kad jei rinka veikia netinkamai, valstybė narė gali pagrįstai nustatyti kainas, kurios paskatintų veiksmingos konkurencijos sąlygas (žr. Italijos pastabas 72 konstatuojamojoje dalyje).
- (110) Tokių argumentų priimti negalima, nes jie prieštarauja nusistovėjusiam ES teismų praktikos principui, kad „tai, kad valstybė narė, imdamasi vienašalių priemonių, siekia užtikrinti konkrečiame ekonomikos sektoriuje konkurencijos sąlygas, kurios būtų panašios į kitose valstybėse narėse vyraujančias sąlygas, negali panaikinti tokių priemonių valstybės pagalbos pobūdžio“⁽³⁵⁾. Komisija mano, kad tas pats principas taikomas ir tais atvejais, kai valstybė narė siekia užtikrinti, kad konkurencijos sąlygos būtų panašios į tas, kurios veiktų visiškai konkurencingoje rinkoje.
- (111) Jeigu tokie argumentai būtų priimti, nebūtų laikoma, kad valstybės pagalba teikiama tais atvejais, kai valstybė narė skiria subsidiją, kad padengtų skirtumą tarp dviejų rinkos dalyvių laisvai sulygtos kainos ir teorinės kainos, dėl kurios visiškos konkurencijos sąlygomis rinkoje būtų buvę galima sudaryti susitarimą. Tai prieštarautų pagrindiniam valstybės pagalbos kontrolės tikslui.
- (112) Italija tvirtina, kad šie tarifai yra tokie patys, kaip *Alumix* tarifas, kuris, Komisijos nuomone, nėra valstybės pagalba (žr. 74 konstatuojamąją dalį), todėl taip pat turėtų būti vertinami kaip ne pagalba.
- (113) Komisija pažymi, kad padėtis, dėl kurios Komisija pareiškė savo nuomonę byloje *Alumix*, buvo visai kitokia. Byloje *Alumix* tarifą nustatė ENEL, kuri tuo metu buvo viešoji monopolinė elektros energijos tiekimo institucija, veikianti dar neliberalizuotoje elektros energijos rinkoje⁽³⁶⁾. Tuo atveju Komisija turėjo patikrinti, ar ENEL energiją tiekė už dirbtinai mažą kainą, ar veikė kaip racionalus rinkos ekonomikos subjektas. Kadangi ENEL priklausė elektros energijos gamybos ir tiekimo monopolija, konkurencinės rinkos kainos, kuria Komisija galėtų remtis vertindama, ar esama pranašumo, nebuvo. Todėl Komisija nustatė metodą, kaip nustatyti mažiausią teorinę rinkos kainą, už kurią racionalus tiekėjas būtų pasirengęs parduoti energiją savo „geriausiam klientui“.
- (114) Tačiau šio metodo negalima taikyti tuo atveju, kai galutiniai vartojai sulygsta kainas su energijos tiekėjais liberalioje rinkoje ir *ex post* gauna kompensuojamąsias išmokas. Taigi sprendimo byloje *Alumix* analizė ir Komisijos išvados toje byloje šiuo atveju neturi jokios reikšmės. Tai patvirtinta Pirmosios instancijos teismo sprendime, kuriame patvirtintas sprendimas pradėti oficialų tyrimą byloje *Alcoa*⁽³⁷⁾ (sprendimo 132 punktą).
- (115) Šiuo atveju rinkos subjekto principas netaikomas. Padėtį reikėtų įvertinti taikant rinkos subjekto testą, jeigu valstybė parduotų elektros energiją atitinkamoms bendrovėms tiesiogiai arba per valstybei priklausančią bendrovę, kaip byloje *Alumix*. Tačiau šiuo atveju elektros energiją tiekia privačios bendrovės. Todėl nėra poreikio kaip byloje *Alumix* nagrinėti, ar valstybės elgsena panaši į racionalaus rinkos subjekto.

⁽³³⁾ Ši kaina apskaičiuota prie lengvatinės maždaug 26 EUR už MWh kainos pridėjus 37 EUR už MWh kompensuojamąją išmoką.

⁽³⁴⁾ Pavyzdžiui, žr. Olandijos šiltnamių augintojų bylą, 1985 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimą 85/215/EEB dėl lengvatinių gamtinių dujų tarifų, taikomų Nyderlandų šiltnamių augintojams (OL L 97, 1985 4 4, p. 49). Kad įvertintų, ar tuo atveju tam tikromis dujų kainomis buvo suteiktas pranašumas, Komisija vertino faktines rinkos sąlygas ir taikė rinkos ekonomikos subjekto testą.

⁽³⁵⁾ Pavyzdžiui, žr. Teisingumo Teismo sprendimo C-372/97 *Italija prieš Komisiją* (2004 m.), Rink. p. I-3679, 67 punktą.

⁽³⁶⁾ Pirmąją liberalizavimo direktyvą (Direktyvą 96/92/EB) Italija įgyvendino Potvarkiu Nr. 79/1999 (žr. 15 išnašą).

⁽³⁷⁾ Byla T-332/06 *Alcoa Trasformazioni* (2009), Rink. p. II-29 (pateikta apeliacija).

(116) Darytina išvada, kad 2004 ir 2005 m. kompensuojamųjų išmokų sistema mažinami mokesčiai, mokėtini pagal naudos gavėjų sudarytus susitarimus, kurie paprastai turėtų būti įtraukiami į bendrovių biudžetą. Todėl remiantis nusistovėjusia teismų praktika, ginčijamomis priemonėmis jų gavėjams suteikiamas pranašumas ⁽³⁸⁾.

5.1.2. Atrankumas

(117) Kadangi lengvatiniai elektros energijos tarifai Italijoje suteikiami tik įmonėms, kurių gamyklos veikia Sardinijoje ir kurios įtrauktos į konkretų pramonės sričių sąrašą, nustatytą įstatymuose ir priežiūros dokumentuose, kurie sudaro šių priemonių teisinę bazę, jų suteikiamas pranašumas yra atrankusis.

5.1.3. Valstybės ištekliai ir priskyrimas valstybei

(118) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pranašumas yra valstybės pagalba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 87 straipsnio 1 dalį, tik jei jis tiesiogiai arba netiesiogiai suteikiamas iš valstybės išteklių ⁽³⁹⁾ ir išteklių naudojimas priskiriamas valstybei ⁽⁴⁰⁾.

(119) Kaip paaiškinta 28 konstatuojamojoje dalyje, aptariamoms kompensuojamosioms išmokoms finansuojamos iš parafiskalinio mokesčio, kurį renka Išlyginimo fondas, elektros energijos tarifo A4 komponento. Šis mokestis yra privolomas, nustatytas nacionalinės teisės aktus įgyvendinančios AEEG sprendimais. Išlyginimo fondas yra pagal įstatymą įsteigta viešoji institucija, kuri vykdo savo funkcijas vadovaudamasi tiksliais AEEG sprendimuose nustatytais nurodymais.

(120) Teismų praktikoje taip pat yra nusistovėję, kad rinkliavos, kuri pagal nacionalinius įstatymus yra privaloma ir mokama pagal įstatymus įsteigta institucijai, pajamos yra valstybės ištekliai pagal Sutarties 87 straipsnio 1 dalį, jei yra skirtos priemonei, kuri atitinka to straipsnio kriterijus, finansuoti ⁽⁴¹⁾.

(121) Italija remiasi Teisingumo Teismo sprendimu byloje *PreussenElektra* ⁽⁴²⁾ savo teiginiui pagrįsti, kad nagrinėjama priemonė nėra finansuojama iš valstybės išteklių. Italija tvirtina, kad tarifui finansuoti reikalingas lėšas privačiosios šalys (elektros energijos vartotojai) perveda privačiosioms šalims (naudos gavėjams); valstybės vaidmuo apsiriboja tik tuo, kad ji priėmė įstatymą, pagal kurį reika-

laujama sumokėti nustatytas sumas ir lėšas leidžiama naudoti tik įstatyme nustatytai sistemai įgyvendinti. Visų pirma, pasak Italijos ir kai kurių naudos gavėjų, Išlyginimo fondas negali niekaip kontroliuoti šių lėšų, jis yra tik apskaitos tarpininkas.

(122) Byloje *PreussenElektra* Teismas nustatė, kad privačiosioms elektros energijos tiekimo įmonėms nustatyta prievolė pirkti iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių pagamintą elektrą už mažiausią galimą kainą, kuri yra didesnė už realią tokio pobūdžio elektros energijos rinkos kainą, nėra valstybės pagalba, nes priemonei valstybės ištekliai neskiriami nei tiesiogiai, nei netiesiogiai.

(123) Komisija pažymi, kad byloje *PreussenElektra* priemonei finansuoti reikalingus išteklius elektros energijos tiekėjai tiesiogiai teikė atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamintojams, nepervedami jų per jokią viešąją instituciją. Toje sistemoje valstybės narės valdžios institucijos niekada nedisponavo pervedamomis sumomis. Tačiau šiuo atveju lėšos, prieš patekdamos galutiniams naudos gavėjams, keliauja per viešąją instituciją, Išlyginimo fondą. Taigi byloje *PreussenElektra* nagrinėjamos kitokios faktinės aplinkybės ir ji neturi reikšmės šiuo atveju.

(124) Sprendimas byloje *Pearle* ⁽⁴³⁾ taip pat negali padėti Italijai ar naudos gavėjams. Byloje *Pearle* Teismas nustatė, kad tam tikromis konkrečiomis sąlygomis rinkliavos pajamos, kurios pervedamos per kurią nors viešąją instituciją, nėra valstybės pagalba. Byloje *Pearle* nagrinėtas priemonės konkretus pardavėjas finansavo vien tik savo iniciatyva. Lėšos iš parafiskalinės rinkliavos buvo renkamos per viešąją instituciją, kuri negalėjo bet kuriuo metu laisvai jomis disponuoti. Be to, tarp tų įmonių, kurios mokėjo rinkliavą, ir tų, kurios naudojos priemone, buvo panašumų.

(125) Italija tvirtina, kad Išlyginimo fondas savo nuožiūra negalėjo išmokėti lėšų, skirtų tarifams finansuoti, ir niekada neveikė „viešųjų finansų srityje“. Taigi valstybė negali laisvai disponuoti lėšomis, tad tos lėšos nėra valstybės ištekliai.

(126) Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad nors kai kuriuos kriterijus byloje *Pearle* galima subjektyviai vertinti kaip svarbesnius už kitus, byloje *Pearle* nėra „pagrindinio kriterijaus“. Sprendime išvardyti kriterijai sumuojami. Tokį išaiškinimą Teisingumo Teismas pateikia ir byloje *Earl Salvat*, kurioje nagrinėjo parafiskalinę rinkliavą, kuri buvo vertinama pagal kiekvieną ir visus byloje *Pearle* nustatytus kriterijus ⁽⁴⁴⁾.

⁽³⁸⁾ Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-241/94 *Prancūzija prieš Komisiją* (1996 m.), Rink. p. I-4551, 34 punktas.

⁽³⁹⁾ Pavyzdžiui, žr. pirmiau cituoto sprendimo byloje *PreussenElektra* 58 punktą.

⁽⁴⁰⁾ Pavyzdžiui, žr. Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-482/99 *Prancūzija prieš Komisiją (Stardust Marine)* (2002 m.), Rink. p. I-4397, 24 punktą.

⁽⁴¹⁾ Žr. Teisingumo Teismo sprendimus byloje C-78/76 *Steinike & Weinlig* (1977 m.), Rink. p. I-595, ir byloje 47/69 *French teatiles* (1970 m.), Rink. p. 487.

⁽⁴²⁾ Žr. 29 išnašą.

⁽⁴³⁾ Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-345/02 *Pearle* ir kt. (2004 m.), Rink. p. I-7139.

⁽⁴⁴⁾ Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-136/05 *Earl Salvat prieš Komisiją* (2007 m.), Rink. p. II-4063, 137–165 punktai.

- (127) Prieš nagrinėdama Išlyginimo fondo vaidmenį Komisija turi patikrinti, ar patenkinti kiti byloje *Pearle* išvardyti kriterijai. Aišku, kad šiuo atveju, kitaip negu byloje *Pearle*, ginčijami tarifai nustatyti valstybės, o ne ūkio sektoriaus iniciatyva. Be to, byloje *Pearle* priemonės naudos gavėjai buvo vieninteliai, kurie suteikė naudotus išteklius, taigi viešosios institucijos veiksmais nebuvo teikiamas pranašumas, kuris sukurtų papildomą našą valstybei. Šiuo atveju naudos gavėjai neprisiima finansinės rinkliavos naštos, ją visą dengia tik elektros energijos vartotojai. Taigi sprendimu byloje *Pearle* negalima pagrįstai remtis, nepaisant to, ar argumentas, kad Išlyginimo fondas yra tik apskaitos tarpininkas, turi pagrindo.
- (128) Dėl paties Išlyginimo fondo Komisija pažymi, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką atvejų, kai pagalbą suteikia tiesiogiai valstybė ir kai pagalbą suteikia valstybės paskirta arba įsteigta viešoji arba privačioji institucija, nereikėtų laikyti skirtingais⁽⁴⁵⁾. Taigi, tai, ar Išlyginimo fondas turi viešosios, ar privačiosios institucijos statusą, nėra lemiamas veiksnys taikant valstybės pagalbos taisykles. Tai, kad Išlyginimo fondas yra viešoji institucija, savaime nereiškia, kad taikytinas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnis⁽⁴⁶⁾; taip pat tai, kad veikia privačioji institucija, savaime nereiškia, kad tas straipsnis negali būti taikomas.
- (129) Tačiau analizės negalima apriboti tik Išlyginimo fondo kaip viešosios institucijos įgaliojimais. Reikia patikrinti bendresnį aspektą – ar valstybė tiesiogiai arba per savo paskirtą instituciją gali kontroliuoti tarifui finansuoti naudotas lėšas. Tas pats kriterijus turi būti taikomas, jei Išlyginimo fondas būtų privačioji institucija.
- (130) Neseniai priimtame Teisingumo Teismo sprendime byloje *Essent*⁽⁴⁷⁾ pateiktas geriausias šio klausimo išaiškinimas. Byloje *Essent* Nyderlandai įstatymu įvedė elektros antkainį. Antkainį elektros energijos vartotojai mokėjo tinklo operatoriams, kurie, savo ruožtu, pervesdavo lėšas paskirtai bendrovei SEP. SEP negalėjo savo nuožiūra tvarkyti lėšų, jos veiklą griežtai kontroliavo valdžios institucijos. Teismas padarė išvadą, kad įplaukos iš antkainio yra valstybės ištekliai, nes elektros energijos antkainis nustatytas nacionaliniu įstatymu, todėl yra mokeskis; SEP neturėjo teisės iš mokesčio gautų pajamų naudoti kitais tikslais, negu numatyta įstatyme, taigi lėšos toliau buvo valstybės kontroliuojamos ir dėl to prieinamos nacionalinėms valdžios institucijoms. Teismas nusprendė, kad to pakanka, kad tokios lėšos būtų priskiriamos prie valstybės išteklių.
- (131) Panašumai su šia byla yra akivaizdūs. Šiuo atveju elektros energijos antkainis, iš kurio finansuojami nagrinėjami tarifai, kaip ir byloje *Essent*, nustatyti įstatymu. Išlyginimo fondas atlieka tokį patį vaidmenį kaip SEP, nes jis renka ir tvarko pajamas iš parafiskalinio mokesčio, jam taikomi tokie patys apribojimai, nes jis negali naudoti mokesčio pajamų kitais tikslais, negu numatyta įstatyme (lengvatinių tarifų finansavimas). Valstybė gali kontroliuoti ir nukreipti išteklių naudojimą. Išlyginimo fondas vykdo apskaitos funkcijas vadovaudamasis tiksliais AEEG, kuri vykdo įstatymais nustatytas reguliavimo funkcijas ir (arba) įgyvendina nacionalinės teisės aktus, nurodymais. Taigi Išlyginimo fondo tvarkomi ištekliai yra visą laiką kontroliuojami valstybės.
- (132) Ši analizė atitinka Komisijos sprendimą byloje dėl per didelių Italijos išlaidų, kurioje ji prie valstybės išteklių priskyrė Išlyginimo fondo A6 sąskaitoje tvarkomas lėšas⁽⁴⁸⁾.
- (133) Išlyginimo fondo tvarkomos lėšos priskirtos prie valstybės išteklių ir Pirmosios instancijos teismo sprendime byloje *Iride*⁽⁴⁹⁾.
- (134) Italijos aukščiausiasis kasacinis teismas jau nusprendė, kad Išlyginimo fondo teisinis subjektiškumas neatskiriamas nuo Italijos valstybės ir kad Išlyginimo fondui pervestos lėšos turėtų būti laikomos valstybės nuosavybe, net jei jos gautos iš privačių subjektų ir yra skirtos privačioms įmonėms (2003 m. balandžio 3 d. sprendimas Nr. 11632/03). Byloje *Iride* pareiškėjai „Iride SpA“ ir „Iride Energija SpA“ iškėlė bylą Pirmosios instancijos teisme ginčydamiesi sprendimą, kuriame Komisija prie valstybės išteklių priskyrė Išlyginimo fondo A6 sąskaitoje tvarkomas lėšas. Pareiškėjai pateikė labai panašius argumentus. Jie iš esmės ginčijo Kasacinio teismo sprendimą, tvirtindami, kad Išlyginimo fondas veikė tik kaip finansinę prievolę turinčių privačių piliečių ir atitinkamų sumų gavėjų apskaitos tarpininkas ir vykdydamas tokias funkcijas negalėjo net ir trumpam pasinaudoti jam pervestomis lėšomis. Pareiškėjai taip pat tvirtino, kad taikytina byloje *PreussenElektra* suformuota Teismo praktika.

⁽⁴⁵⁾ Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-57/86 *Graikija prieš Komisiją* (1988 m.), Rink. p. 2855, 12 punktas, pirmiau cituotoje byloje *PreussenElektra*; Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-126/01 *Gemo* (2003 m.), Rink. p. I-13769, 23 punktas.

⁽⁴⁶⁾ Pirmiau cituoti sprendimai bylose *Stardust Marine*, *Pearle* ir *Earl Salvat*.

⁽⁴⁷⁾ Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-206/06 *Essent Network Noord prieš Aluminium Delfzijl* (2008 m.), Rink. p. I-5497, 69 ir 70 punktai.

⁽⁴⁸⁾ 2004 m. gruodžio 1 d. Komisijos sprendimas C (2004) 4333 byloje Nr. N 490/2000 *Italija - per didelės elektros energijos sektoriaus išlaidos*.

⁽⁴⁹⁾ Sprendimo byloje T-25/07 *Iride* (2009 m.), Rink. p. II-245, 39 punktas.

(135) Pirmosios instancijos teismas, nurodęs, kad neturi jurisdikcijos persvarstyti Kasacinio teismo pateiktą Italijos teisės aktų išaiškinimą, patvirtino, kad Išlyginimo fondo A6 sąskaitoje laikomos lėšos turi būti priskirtos prie valstybės išteklių, nes tai ne tik valstybei priklausanti, bet ir nuolat valstybės kontroliuojama nuosavybė⁽⁵⁰⁾.

(136) Ši išvada priimta dėl Išlyginimo fondo A6 sąskaitos, naudotos per didelėms energijos sektoriaus išlaidoms finansuoti. Tačiau ją galima logiškai pritaikyti A4 komponentui, iš kurio finansuojami ginčijami tarifai. Kasacinio teismo sprendimas pagrįstas Išlyginimo fondo teisinio subjektiškumo analize, todėl jo išvados dėl valstybės nuosavybės taikomos visoms Išlyginimo fondui pervestoms lėšoms. Tas pat galioja Pirmosios instancijos teismo išvadai, kad valstybė gali kontroliuoti Išlyginimo fondo tvarkomus išteklius. Tarp A6 sąskaitos ir A4 komponento kitų skirtumų nėra, skiriasi tik tikslas, kuriuo skiriami ištekliai (A6 sąskaitos atveju - padengti per dideles išlaidas, A4 komponento atveju - finansuoti lengvatinius tarifus). Todėl Sardinijos naudos gavėjams iš A4 komponento pervestas lėšas taip pat reikia priskirti prie valstybės išteklių.

(137) Ginčijami tarifai ne tik finansuojami iš valstybės išteklių, jie priskiriami valstybei, nes priemonių teisinis pagrindas nustatytas nacionalinės teisės aktuose ir potvarkiuose ir viešosios institucijos AEEG vykdant savo kaip viešosios valdžios institucijos funkcijas priimtuose sprendimuose⁽⁵¹⁾.

5.1.4. Poveikis prekybai ir konkurencijos iškraipymas

(138) Dėl priemonių poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai ir dėl to sukkelto konkurencijos iškraipymo - neginčytina, kad atitinkamos rinkos (švino, cinko, sidabro, aliuminio ir chloro (sodos)) yra visiškai atviros konkurencijai. To savaiame pakanka nustatyti, kad tarifai daro poveikį prekybai Europos Sąjungos viduje.

(139) Vis dėlto Komisija svarstė naudos gavėjų ir Italijos pateiktą argumentą, kad metalo pramonėje (argumentas nebuvo pateiktas konkrečiai dėl chloro) tarifai nedaro poveikio prekybai ir neiškraipo konkurencijos, nes

faktinių prekybos srautų tarp valstybių narių nėra; nėra tikėtina, kad tokie prekybos srautai rasis, o atsižvelgiant į pramonės specifiką, tarifai nedaro žalos naudos gavėjų konkurentams Europos Sąjungoje.

(140) Komisijos sprendimuose ir Teisingumo Teismo sprendimuose niekada nebuvo sutinkama, kad tai, kad nėra faktinių prekybos srautų, rodo, kad pagalbos priemonė nedaro poveikio prekybai Europos Sąjungos viduje. Teismas savo sprendimuose nuosekliai laikėsi nuomonės, kad dėl pagalbos įmonei poveikio gali būti trikdoma valstybių narių tarpusavio prekyba ir iškraipoma konkurencija, net jei naudos gavėja įmonė pati nedalyvauja prekyboje Europos Sąjungoje viduje. Jei valstybė narė suteikia pagalbą įmonei, dėl tos priežasties gali būti palaikoma arba didinama vidaus gamyba, todėl kitose valstybėse narėse įsteigtos įmonės turės mažiau galimybių eksportuoti savo produktus į tos valstybės narės rinką⁽⁵²⁾.

(141) Be to, ES gamybos mažėjimo ir importo iš ne ES šalių didėjimo tendencija ir riboti prekybos srautai tarp valstybių narių arba jų nebuvimas nėra neįprastas dalykas: iš tiesų tai įprasta pramonės šakoms, patiriančioms struktūrinių sunkumų arba stiprų konkurencinį spaudimą. Tokios pramonės šakos ypač jautrios priemonėms, kurių imasi valstybės narės, kad pagerintų savo vidaus pramonės konkurencinę padėtį.

(142) Tai, kad cinko, švino ir sidabro gamybos Italijoje mastas yra pernelyg mažas, kad paveiktų orientacinę kainą, neturi reikšmės. Tai, kad yra šių metalų orientacinė kaina, kurios vienoje valstybėje narėje susiklosčiusios gamybos sąlygos negali lengvai paveikti, nereiškia, kad tarp EEE šalių įmonių negali vykti konkurencija ir metalas negali būti parduodamas pasaulio rinkose. Manoma, kad pagalba Sardinijos naudos gavėjams nesuteiks jiems galios sumažinti pasaulinę jų produktų kainą ir išstumti konkurentus iš rinkos ir kad kiti Europos gamintojai vykdys šią veiklą tol, kol galės pelningai prekiauti pasauline kaina. Bet pelnas, gautas Italijoje dėl subsidijuojamų elektros energijos tarifų, bendraja prasme sustiprina bendrovių konkurencinę padėtį. Pavyzdžiui, sukaupti kapitalo rezervai gali būti panaudoti konkurentams perimti ir rinkos daliai padidinti. Šis argumentas yra svarbus, juolab kad kai kurie naudos gavėjai priklauso tarptautinėms bendrovėms⁽⁵³⁾.

⁽⁵⁰⁾ *Iride*, cituota pirmiau, 28 punktas.

⁽⁵¹⁾ Žr. Teisingumo Teismo sprendimus byloje 303/88 *Italija prieš Komisiją* (1991 m.), Rink. p. 1433 ir byloje 47/69 *Prancūzija prieš Komisiją* (1970 m.), Rink. p. 487; taip pat žr. Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje T-351/02 *Deutsche Bahn prieš Komisiją* (2006 m.), Rink. p. II-1047.

⁽⁵²⁾ Teisingumo Teismo sprendimo byloje 102/87 *Prancūzija prieš Komisiją* (1988 m.), Rink. p. 4067, 19 punktas ir sprendimo byloje C-305/89 *Italija prieš Komisiją* (1991 m.), Rink. p. I-1603, 26 punktas.

⁽⁵³⁾ „Portovesme“ priklauso tarptautinei bendrovei „Glencore“. „Eurallumina“ priklauso Rusijos bendrovei „Rusal“.

(143) Priešingai, negu teigia naudos gavėjai, tai, kad Italijoje atitinkamuose sektoriuose mokama kaina yra panaši į vidutinę elektros energijos kainą, kurią Europoje moka konkuruojantys gamintojai, negali būti įrodymas, kad kitų Europos gamintojų interesams Italijos tarifas nekeltų grėsmės. Byloje C-372/97 *Italija prieš Komisiją* aiškiai nustatyta, kad vienašalės priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad vienos valstybės narės konkurencijos sąlygos būtų panašios kitoje valstybėje narėje vyraujančias trikdo prekybą (todėl neišvengiamai klasifikuojamos kaip pagalba). Be to, kai kuriose kitose valstybėse narėse galiojančiuose energijos tiekimo susitarimuose gali būti numatyta valstybės pagalba, tad Komisija pradėjo nuodugnų keletą šio pobūdžio priemonių tyrimą⁽⁵⁴⁾. Nors šio argumento Italija arba „Alcoa“ konkrečiai nepateikė, Komisija mano, kad naudinga atkreipti dėmesį į nusistovėjusį principą, kad tai, kad kai kuriose valstybėse narėse teikiama neteisėta pagalba, negali pateisinti panašių priemonių priėmimo kitoje valstybėje narėje.

(144) Bet kuriuo atveju iš naudos gavėjų konkurentų gautų skundų matyti, kad ginčijami tarifai tikrai kelia konkurencijos problemų ir trikdo prekybą Europos Sąjungos viduje.

(145) Be to, Italija nepranešė apie 2004 m. tarifus. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, jei apie pagalbą nepranešta, Komisija neprivalo įrodyti faktinių priemonės padarinių konkurencijai arba valstybių narių tarpusavio prekybai. „Jeigu Komisijai savo sprendimuose reikėtų įrodyti realų jau suteiktos pagalbos poveikį, tai iš karto suteiktų pranašumo toms valstybėms narėms, kurios teikia pagalbą pažeisdamos pareigą pranešti apie pagalbą planavimo etape, nustatytą [EB] sutarties 93 straipsnio 3 dalyje, valstybių narių, kurios praneša apie pagalbą planavimo etape, nenaudai“⁽⁵⁵⁾.

(146) Darytina išvada, kad ginčijami lengvatiniai elektros energijos tarifai gali pagerinti jų naudos gavėjų konkurencinę padėtį, palyginti su konkuruojančiomis įmonėmis ES. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką tokiomis aplinkybėmis turi būti daroma išvada, kad valstybių narių tarpu-

savio prekyba yra trikdoma, o konkurencija iškreipoma⁽⁵⁶⁾.

5.1.5. Išvados dėl pagalbos buvimo

(147) Komisija daro išvadą, kad ginčijami 2004 ir 2005 m. tarifai yra valstybės pagalba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 87 straipsnio 1 dalį ir juos taikyti galima leisti tik jeigu jie atitinka vieną iš Sutartyje numatytų išimčių. Ši išvada atitinka byloje *Alcoa* dėl praktiškai tokių pačių tarifų padarytą išvadą.

5.2. Nauja ar esama pagalba

(148) Atveju, kai priemonė yra esama pagalba, baigtinis sąrašas pateiktas 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles⁽⁵⁷⁾, 1 straipsnyje.

(149) Neginčytina, kad nagrinėjamos priemonės nebuvo įvestos iki Italijos įstojimo į Europos Sąjungą (reglamento 1 straipsnio b punkto i papunktis), negalima laikyti, kad jas buvo leista taikyti dėl to, kad Komisija iki nustatytų procedūrų terminų nepriėmė sprendimo (1 straipsnio b punkto iii papunktis), ir negalima laikyti, kad tai esama pagalba, nes pasibaigė taikymo laikotarpis (1 straipsnio b punkto iv papunktis). Jos netapo pagalba dėl bendros rinkos vystymosi ir nebuvo atitinkamos valstybės pakeistos (1 straipsnio b punkto v papunktis).

(150) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad ginčijami tarifai yra nauja pagalba.

5.3. Pagalbos teisėtumas

(151) Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį valstybės narės privalo pranešti apie visus planus suteikti arba pakeisti pagalbą ir negali įgyvendinti siūlomų priemonių tol, kol dėl pranešimo bus priimtas galutinis sprendimas.

(152) Kadangi Italija apie 2004 m. potvarkio 1 straipsnį nepranešė, 2004 m. tarifai yra neteisėta pagalba.

⁽⁵⁴⁾ Pavyzdžiui, žr. Komisijos sprendimus pradėti procedūrą dėl reguliuojamų elektros tarifų Prancūzijoje (byla C 17/07, 2007 m. birželio 13 d. Komisijos sprendimas C/2007/2392, OL C 164, 2007 7 18, p. 9) ir Ispanijoje (byla C 3/07, 2007 m. sausio 24 d. Komisijos sprendimas C/2007/123/3, OL C 43, 2007 2 27, p. 9).

⁽⁵⁵⁾ Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-301/87 *Prancūzija prieš Komisiją* (1990 m.), Rink. p. I-307, 32 ir 33 punktai, Pirmosios instancijos teismo sprendimo byloje T-214/95 *Vlaams Gewest prieš Komisiją* (1998 m.), Rink. p. II-717, 67 punktas; sprendimo sujungtose bylose T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 ir T-23/98 *Alzetta ir kt. prieš Komisiją* (2000 m.), Rink. p. II-2319, 79 punktas.

⁽⁵⁶⁾ Pavyzdžiui, žr. Teisingumo Teismo sprendimo byloje 730/79 *Philip Morris prieš Komisiją* (1980 m.), Rink. p. 2671, 11 punktą ir sprendimo sujungtose bylose C-393/04 ir C-41/05 *Air Liquide Industries prieš Ville de Seraing ir Province de Liège* (2006 m.), Rink. p. I-5293.

⁽⁵⁷⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1. Reglamento 1 straipsnio b punkto v papunkčio antrame sakinyje rašoma: „jeigu pagal Bendrijos teisės aktus liberalizavus veiklą tam tikros priemonės tampa pagalba, po nustatytos liberalizavimo datos esama pagalba jos nebelaikomos.“

(153) Tačiau Italija pranešė apie Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 12 dalį ir neįgyvendino tos priemonės. Taigi, įvykdė prievolę pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį.

6. PAGALBOS SUDERINAMUMAS

(154) Nukrypstant nuo bendro Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatyto draudimo teikti valstybės pagalbą, valstybės pagalba gali būti paskelbta suderinama, jeigu atitinka vieną iš Sutartyje nustatytų išimčių.

(155) 2004 ir 2005 m. tarifai yra veiklos pagalba. Italijos argumentas, kad 2005 m. tarifai neturėtų būti laikomi veiklos pagalba, nes yra regiono rėmimo strategijos dalis ir taikomi tik su sąlyga, kad bus skirtos gamybos investicijos, atmetinas. Net jei susitarimo memorandume numatyta, kad naudos gavėjai turi skirti tam tikras investicijas, 2005 m. lengvatinių tarifų pagalbos aspektas nėra reikalavimus atitinkančių išlaidų dalis ir jam netaikomas didžiausio galimo pagalbos intensyvumo reikalavimas. Nėra požymių, kad priemonė atitinka investicinės pagalbos kriterijų arba kad pagalba yra proporcinga. Tačiau priemonė yra akivaizdžiai susieta su elektros energijos vartojimu ir ja siekiama sumažinti elektros energijos pirkimo išlaidas, kurios yra atitinkamų bendrovių patirtos veiklos išlaidos. Taigi ji nėra investicinė pagalba.

(156) Iš esmės veiklos pagalba yra nesuderinama su vidaus rinka. Byloje C-86/89 *Italija prieš Komisiją* Teisingumo Teismas nustatė, kad „nagrinėjama pagalba, kuri buvo suteikta be jokių konkrečių sąlygų ir tik pagal naudojamus kiekius, laikytina pagalba susijusių įmonių veiklai ir kad dėl savo pobūdžio ji paveikė prekybos sąlygas, pažeisdama bendruosius interesus“⁽⁵⁸⁾.

(157) Byloje T-459/93 *Siemens prieš Komisiją* Pirmosios instancijos teismas priminė principą, kad „pagalba, skirta padengti įmonės išlaidas, kurių ji paprastai būtų turėjusi patirti savo kasdienėje valdymo ar įprastoje veikloje, iš esmės nepatenka į 92 straipsnio 3 dalies (dabar 107 straipsnio 3 dalies) taikymo sritį <...>. Pagal atitinkamą teismų praktiką tokios pagalbos poveikis iš esmės yra konkurencijos sąlygų iškraipymas tuose sektoriuose, kuriuose ji teikiama, o kartu šia pagalba dėl jos pobūdžio neįmanoma pasiekti jokių minėtomis leidžiančiomis nukrypti nuostatomis siekiamų tikslų.“

(158) Vis dėlto, atvejai, kada veiklos pagalba gali būti teikiama, yra aiškiai apibrėžti. Visų pirma, veiklos pagalba gali būti

teikiama aplinkos apsaugos tikslais remiantis Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai Bendrijos gairėmis⁽⁵⁹⁾. Remiamose srityse taip pat galima leisti išimties tvarka teikti veiklos pagalbą kaip regioninę pagalbą. Komisija vertino, ar ginčijamus tarifus būtų galima priskirti prie vienos iš šių kategorijų.

(159) Komisija pažymi, kad tarifais nesiekama aplinkos apsaugos tikslų, taigi jų negalima leisti taikyti kaip pagalbą aplinkos apsaugai.

6.1. Suderinamumas su 1998 m. Regioninės pagalbos teikimo gairėmis

(160) Išimties tvarka veiklos pagalba gali būti teikiama remiamose teritorijose, kurios gali gauti pagalbą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies a punkto išimtį. Sardinijos regionas galėjo gauti tokią paramą iki 2006 m. pabaigos. Todėl Komisija nagrinėjo, ar tuo laikotarpiu 2004 ir 2005 m. tarifus buvo galima leisti taikyti pagal 1998 m. regioninės pagalbos teikimo gaires.

(161) Pagal gairių 4.15 punktą veiklos pagalba išimties tvarka gali būti teikiama, jeigu i) yra pagrįsta savo indėliu į regiono vystymąsi ir savo pobūdžiu ir ii) jos lygis proporcingas tiems sunkumams, kuriuos siekiama palengvinti. Būtent valstybės narės turi įrodyti, kad sunkumų esama, ir paaiškinti jų svarbą. Pagal gairių 4.17 punktą veiklos pagalba turi būti ribotos trukmės ir laipsniškai mažinama.

(162) Pagal gairių 2 punktą „atskiros *ad hoc* pagalbos išmokėjimas vienai kuriai įmonei arba pagalba, kurią skiriant apsiribota viena veiklos sritimi, gali daryti didelį poveikį konkurencijai atitinkamoje rinkoje, bet jos poveikis regiono vystymuisi gali būti visiškai nežymus. <...> Dėl to aptariamoms nukrypti leidžiančios nuostatos paprastai turi būti taikomos tik daugelį sektorių apimančioms pagalbos schemoms, kurios konkrečiame regione priimanoms visoms suinteresuotų sektorių įmonėms.“ Elektros energijos tarifas, kuris atrankiai taikomas kelioms konkrečioms įmonėms tam tikruose sektoriuose, akivaizdžiai neatitinka regioninės pagalbos, kuri turėtų būti teikiama daugeliui sektorių, esmės. Tačiau kadangi absoliutaus draudimo teikti *ad hoc* regioninę pagalbą nėra, Komisija svarstė, ar esama išimtinių aplinkybių, dėl kurių šiuos tarifus taikyti būtų pateisinama.

(163) Visų pirma Komisija svarstė Italijos ir naudos gavėjų užfiksuotus Sardinijos elektros energijos rinkos trūkumus, norėdama įvertinti, ar jie galėtų būti kliūtis regionui.

⁽⁵⁸⁾ (1990 m.) Rink. p. I-3891; t. p. žr. sprendimo byloje C-301/87 *Prancūzija prieš Komisiją* (1990 m.), Rink. p. I-307, 50 punktą.

⁽⁵⁹⁾ OL C 37, 2001 2 3, p. 3 ir OL C 82, 2008 4 1, p. 1.

- 6.1.1. *Sardinijos elektros energijos rinkos padėtis, palyginti su bendra Italijos rinka*
- (164) Italijos elektros energijos rinka yra labai koncentruota (kiek mažiau šalies šiaurėje). Visose zonose dominuojantis operatorius yra buvusi monopolinė įmonė ENEL, išskyrus Sardiniją, kur vyrauja šios įmonės ir E.ON duopolija. ENEL turi gana didelę įtaką rinkoje, Italijos konkurencijos tarnyba yra nustačiusi, kad ji šia įtaka keliais atvejais piktnaudžiavo. Elektros energijos kainos Italijoje apskritai yra aukštos dėl naudojamų įvairių gamybos šaltinių - daugiausia naudojamas iškastinis kuras (daugiausia dujos) - branduolinės energijos nebuvimo ir perkrautos tarpusavio jungties su likusia Europos dalimi.
- (165) Sardinijoje, kuriai tenka 4,1 % Italijos įrengtos naudingosios galios⁽⁶⁰⁾, elektros energija gaminama daugiausia termoelektrinėse jėgainėse, naudojant iškastinį kurą (anglį, mazutą, rafinavimo dervą). Saloje nėra gamtinių dujų paskirstymo infrastruktūros.
- (166) Sardinijoje yra susikaupę per dideli energijos gamybos pajėgumai, ypač aukštų kainų segmente (mazutu kūrenamose elektrinėse) dėl Vyriausybės planų sutelkti Italijos sunkiąją pramonę saloje, bet šie planai niekada nebuvo įgyvendinti ir ENEL buvo priversta daugiau investuoti į elektrines. Šios gamyklos ne tik struktūriškai brangesnės, bet ir greičiau technologiskai sensta. Per nagrinėjamą laikotarpį Sardinijos elektros energijos eksportas į žemyninę Italijos dalį buvo ribotas dėl menkų jungiamųjų linijų, kurios greitai pernelyg apkraunamos, pajėgumų⁽⁶¹⁾.
- (167) Dviem energijos bendrovėms, ENEL ir E.ON, kartu priklauso 95 % Sardinijos elektros energijos tiekimo rinkos (apie 58 % E.ON ir 42 % ENEL). Iš energijos sektoriaus tyrimo⁽⁶²⁾ matyti, kad Sardiniją konkurencijos požiūriu galima vadinti duopolija, kuriai būdingas kolektyvus dominavimas. Rinkos koncentracija yra didelė, bet ne didžiausia Italijoje⁽⁶³⁾. Kadangi E.ON ir ENEL gali kontroliuoti iš esmės visas elektrines, nuo vidutinių iki didžiausių, didžiąją laiko dalį kainas nustato jos. Tačiau padėtis Sardinijoje ne tokia kritinė kaip Italijos pietuose, kur kainas visą laiką nustato tik ENEL⁽⁶⁴⁾.
- (168) Didmeninės elektros energijos kainos Italijoje yra vienos aukščiausių Europoje⁽⁶⁵⁾, kainos Sardinijoje yra vienos aukščiausių Italijoje. 2007 m. vidutinė nacionalinė kaina (PUN) buvo 70,99 EUR už MWh, o vidutinė Sardinijos regiono kaina buvo 75,00 EUR už MWh, sumažėjusi nuo 2006 m. buvusios 80,00 EUR už MWh kainos⁽⁶⁶⁾. 2008 ir 2009 m. vidutinės Sardinijos regiono kainos ir toliau augo. Pirmą 2009 m. pusmetį kainos Sardinijoje stabiliai laikėsi virš nacionalinio vidurkio (vidutinė kaina buvo 106,60 EUR už MWh, palyginti su PUN 60,50 EUR už MWh).
- (169) Kainos, kurias 2004 ir 2005 m. tarifų naudotojai mokėjo Sardinijoje pagal dvišalius susitarimus, svyravo nuo 60 iki 65 EUR už MWh. Šias kainas palyginti su žemyninėje Italijos dalyje užregistruotomis kainomis nebuvo įmanoma, nes Komisija neturi reikiamų duomenų (Italija teigė, kad negali jų pateikti, žr. 92 konstatuojamąją dalį). Tačiau, remiantis pirmiau pateikta bendra kainų tendencijų, kurios bendrais bruožais atspindi kainų tendencijas pagal dvišalius susitarimus, analize, galima daryti prielaidą, kad nagrinėjamu laikotarpiu daug energijos vartojančios įmonės Sardinijoje mokėjo didesnę kainą, palyginti su žemynine Italijos dalimi.
- (170) Apibendrinant, Sardinijos elektros rinkoje esama įvairių problemų, tarp jų - aukštos kainos, didelė rinkos koncentracija, dominuojanti operatorių įtaka rinkoje, per dideli gamybos pajėgumai aukštų kainų segmente, palyginti neveiksmingos pasenusios elektrinės, galimybės naudotis gamtinių dujų infrastruktūra nebuvimas, nepakankamos elektros jungiamosios linijos. Tikėtina, kad šios problemos gali lemti aukštesnes elektros energijos kainas galutiniams vartotojams, įskaitant tuos, kurie suvartoja daugiausia energijos.
- 6.1.2. *Kliūčių regionui buvimas*
- (171) Pirmas klausimas, į kurį reikia atsakyti, ar tokios problemos yra kliūtis regionui, t. y. ar jos labai veikia Sardinijos ekonomikos vystymąsi. Byloje C 34/02 Komisija nesutiko, kad energijos jungiamųjų linijų nebuvimas yra kliūtis⁽⁶⁷⁾. Nors galima pripažinti, kad MVĮ mažiau kenčia nuo aukštų elektros energijos kainų, palyginti su didžiosiomis, daug energijos vartojančiomis pramonės įmonėmis, vis dėlto vienos pramonės šakos gerovė negali būti automatiškai prilyginta viso regiono gerovei. Komisija mano, kad Italija nepakankamai pagrindė, kad esama kliūčių regionui, kurias sukelia Sardinijos elektros energijos rinka.

⁽⁶⁰⁾ Šaltinis: *Indagine conoscitiva sullo stato della liberalizzazione dei settori dell'energia elettrica e del gas naturale*, 2005 m. gegužės mėn.

⁽⁶¹⁾ Sardiniją su žemynine Italijos dalimi jungia sena 270 MWh linija, vadinama SACOI. 2009 m. pradėjo veikti pirmoji naujos jungiamosios linijos atkarpa SAPEL.

⁽⁶²⁾ Komisijos komunikatas „Europos dujų ir elektros energijos sektorių tyrimas pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 17 straipsnį (Galutinė ataskaita)“, SEC(2006) 1724, COM(2006) 851 galutinis.

⁽⁶³⁾ HHI indeksas Sardinijoje svyruoja nuo 3 000 iki 3 500. Tačiau pietinėje zonoje HHI yra aukštesnis.

⁽⁶⁴⁾ Sardinijoje E.ON gali nustatyti kainą 67 % laiko, o ENEL 29 % laiko. Įtraukus ir besiribojančias teritorijas, didžiojoje *MacroSud*-Sardinijos teritorijoje ENEL nustato kainas 63 % laiko. Didžiajame *MacroSud* regione ENEL kainas nustato 100 % laiko.

⁽⁶⁵⁾ Pavyzdžiui, 2007 m. vidutinė didmeninė kaina Italijoje (bazinės apkrovos energija „kitos dienos rinkoje“ (angl. *day-ahead market*) IPEX (Italijos elektros energijos biržoje) buvo 70,99 EUR už MWh, palyginti su 37,97 EUR Vokietijos EEX biržoje ir 40,78 EUR Prancūzijos „Powernext“ biržoje).

⁽⁶⁶⁾ 2008 m. AEEG ataskaita, pagrįsta biržos valdytojos GME duomenimis.

⁽⁶⁷⁾ 2002 m. spalio 16 d. Komisijos sprendimas C(2002) 3715 „Sardinijos regionas. Mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių energijos sąnaudų mažinimo priemonės“ (angl. *Region of Sardinia: measures to reduce the energy costs of small and medium-sized enterprises* (OL C 132, 2002 6 4, p. 6).

(172) Bet net jei būtų daroma prielaida, kad tokios kliūtys regionui esama, vis tiek reiktų įvykdyti Regioninės pagalbos teikimo gairėse nurodytus kriterijus. Taigi Komisija atitinkamai vertino, ar šie kriterijai patenkinti.

6.1.3. Indėlis į regiono plėtrą

(173) Pagalba turi labai prisidėti prie regiono vystymosi ir būti proporcinga kliūtims, kurias ja siekiama pašalinti. Negalima leisti teikti veiklos pagalbos remiamam regionui dėl to, kad viena pramonės šaka turi sunkumų, būtina įrodyti ilgalaikį poveikį ir viso regiono vystymuisi. Šiuo konkrečiu atveju tai nėra tikėtina. NET jei sutiktume, kad kai kuri salos pramoninės gamybos infrastruktūra prisidėtų prie salos užimtumo ir gamybinės bazės išsaugojimo, poveikis nebūtų ilgalaikis. Jeigu aukštos elektros energijos kainos yra struktūrinė problema Sardinijoje, kaip teigia Italija, sunkumų daug energijos vartojančioms pramonės įmonėms vėl kiltų, vos tik tarifai būtų panaikinti.

(174) Italijos valdžios institucijos tarifą pristato kaip laikiną priemonę, skirtą taikyti tik iki tol, kol 2010 m. bus užbaigti infrastruktūros projektai, kurie šiuo metu vykdomi energijos gavybos ir jungiamųjų linijų srityje (GALSI dujotiekis ir SAPEI jūrų kabelis)⁽⁶⁸⁾. Italija pateikia argumentą, kad dėl geresnės jungiamosios linijos šioms įmonėms nustatytos kainos sumažės. Komisijos manymu, nors nauja infrastruktūra gali sumažinti arba išlyginti kainų skirtumus tarp Sardinijos ir žemyno, mažai tikėtina, kad dėl tokių projektų galėtų perpus sumažėti elektros energijos kainos ir pasiekti tokį lygį, kuris tariamai reikalingas, kad šios pramonės įmonės veiktų stabiliai pelningai.

(175) Komisija taip pat pažymi, kad stambių vartotojų elektros energijos išlaidoms sumažinti skirta valstybės subsidija elektros energijos tiekėjai neskatinami sumažinti kainų, idant šie neprarastų stambiausių klientų, ir neuzkertamas kelias jų išlaidų struktūros blogėjimui. Tačiau subsidija tiekėjai tik labiau skatinami naudotis savo įtaka rinkoje. Todėl, atsižvelgiant į perteklinius pajėgumus, net jei daug energijos vartojančios įmonės įprastomis sąlygomis, jeigu nebūtų elektros energijos tiekėjų įtakos rinkoje (pasak Italijos ir naudos gavėjų, jie suinteresuoti laikyti aukštas kainas), ir tikrai mokėtų konkurencingą kainą, Komisija mano, kad lengvatinis tarifas nėra tinkama priemonė kovoti su tokia įtaka rinkoje.

6.1.4. Proporciumas

(176) Tarifo naudos gavėjams skiriama subsidija nėra skaičiuojama taip, kad būtų kompensuojami regioniniai skirtumai

⁽⁶⁸⁾ Tuo metu, kai buvo rengiamas sprendimas (2010 m. gruodžio mėn.), SAPEI kabelis iš dalies veikė, o GALSI dujotiekis, kaip numatoma, nepradės veikti iki 2014 m.

(t. y. elektros kainų žemyninėje Italijos dalyje ir Sardinijoje tos pačios kategorijos klientams taikomų kainų skirtumas), bet ja siekiama suderinti Sardinijos kainas su tomis kainomis, kurias moka naudos gavėjų konkurentai ES. Sardinijos naudos gavėjams nustatytos kainos yra ypač mažos ir tikrai mažesnės už galiojančias žemyninėje Italijos dalyje, kurios yra vienos aukščiausių ES. Todėl tarifai nėra proporcingi klūčiai regionui, kurią jais tariamai siekiama pašalinti.

(177) Jau iš paties pasirinkto subsidijos sumos apskaičiavimo metodo matyti, kad priemone siekiama pramonės politikos tikslo, o ne regioninio tikslo. Iš tiesų Italijos pateiktoje medžiagoje pakartotinai pabrėžtas tarifų pramonės politikos aspektas.

6.1.5. Laipsniškas mažėjimas

(178) Regioninė veiklos pagalba turi būti laipsniškai mažinama (Regioninės pagalbos teikimo gairių 4.17 punktą). Kadangi 2004 ir 2005 m. tarifų tikslinimo mechanizmai yra skirtingi, jie vertinti atskirai.

(179) 2004 m. tarifai indeksuojami atsižvelgiant į kuro kainų svyravimus ir gali tik arba didėti, arba išlikti nepakitę. Pasak Italijos, tai užtikrina, kad pagalba būtų laipsniškai mažinama. Komisija mano, kad laipsniško mažėjimo reikalavimą galima laikyti įvykdytu, tik jei garantuojama, kad kompensuojamosios išmokos, kurios yra lygios faktinei pagalbos sumai, ilgainiui mažės. To, kad tarifas ilgainiui turėtų didėti, nepakanka, nes aukštesnis tarifas vis tiek gali reikšti didesnę pagalbos sumą, jeigu tuo metu galutiniams vartotojams nustatomos kainos atitinkamoje rinkoje didėja sparčiau negu tarifas. Italijos metodas šiuo atžvilgiu nesuteikia jokios garantijos⁽⁶⁹⁾.

(180) Dėl 2005 m. tarifų - Komisija vertino Įstatymo Nr. 80/2005 11 straipsnio 13 dalyje nustatytą indeksavimo mechanizmą, kurį AEEG išaiškino sprendime 217/05 (žr. 33 konstatuojamąją dalį). AEEG nustatytose įgyvendinimo taisyklėse nurodyta, kad tarifas turi būti kasmet didinamas tokia procentine dalimi, kuri atitinka elektros energijos kainų ES tendencijas, bet ne daugiau kaip 4 % Pasak Italijos, šis mechanizmas užtikrina laipsnišką pagalbos mažėjimą.

⁽⁶⁹⁾ Reiktų pažymėti, kad rinkos kainų svyravimai susiję ne vien tik su kuro kainomis. Kiti veiksniai taip pat gali padidinti rinkos kainas. Konkrečiai Sardinijos atveju tai gali būti vietos operatorių įtaka rinkoje, pasiūlos ir paklausos disbalansas, jungčių problemos. Italijos metodas neuztikrina, kad ilgainiui faktinė pagalbos suma mažėtų arba išliktų stabili.

(181) Tačiau Komisija laikosi nuomonės, kad gana nedidelis nominaliojo tarifo didinimas per metus nereiškia, kad grynoji pagalbos suma, vertinant pagal kompensuojamąsias išmokas, ilgainiui laipsniškai mažės.

(182) Jeigu būtų pripažinta, kad kainų tendencijas energijos biržose iš esmės galima laikyti atspindinčias bendrus kainų pagal dvišalius susitarimus pokyčius, kaip kad siūlo Italija, pagalba pagal 2005 m. tarifus laipsniškai mažėtų, tik jei sumažėtų vidutinės ES kainos (nes tarifai negali būti mažinami, tik didinami). Visais kitais atvejais tarifai teiktų didėjantį pranašumą⁽⁷⁰⁾. Kadangi nuo 2004 m. iki bent 2007 m. vidutinės ES elektros energijos kainos sparčiai augo (sparčiau negu 4 % per metus), 2005 m. tarifų pagalbos elementas ilgainiui būtų didėjęs.

(183) Italija taip pat tvirtina, kad realiai pagal dvišalius susitarimus kainos yra mažiau linkusios didėti negu kainos energijos biržose, todėl 2005 m. tarifais teikiama pagalba *de facto* laipsniškai mažėja. Komisija pažymi, kad vertinti pateiktas indeksavimo mechanizmas yra grindžiamas kainų svyravimu energijos biržose ir kad Italija nepateikė duomenų apie kainų pagal dvišalius susitarimus kaitą. Taigi Italijos argumentas nepakankamai pagrįstas.

(184) Iš tiesų ribota Komisijos turima informacija yra priešinga, t. y. kad kainos pagal dvišalius susitarimus Sardinijoje labai išaugo (pavyzdžiui, žr. „Eurallumina“ teiginį, kad 2005 - 2006 m. ji mokėjo 80 EUR už MWh laisvojoje rinkoje, o 2004 m. 65 EUR už MWh). Tokiomis aplinkybėmis, jeigu tarifai būtų taikyti, kompensuojamosios išmokos ilgainiui būtų padidėjusios.

(185) Taigi nei 2004 m. tarifai, nei 2005 m. tarifai neatitinka laipsniško pagalbos mažėjimo reikalavimo.

6.1.6. Išvados dėl priemonės suderinamumo kaip regioninės pagalbos

(186) Komisija daro išvadą, kad nagrinėjamų tarifų negalima laikyti suderinamais kaip regioninės pagalbos pagal

⁽⁷⁰⁾ Visų pirma, net jei vidutinių ES kainų augimas būtų mažesnis už 4 %, tarifu suteiktas pranašumas absoliučiajia verte didėtų. Pavyzdžiui, jeigu lengvatinė kaina būtų 30 EUR už MWh, o vidutinė elektros energijos kaina Europoje būtų 60 EUR už MWh (kompensuojamoji išmoka: 30 EUR, 3 % padidėjus ES kainos vidurkiui (ji būtų 61,8 EUR), patikslintas tarifas būtų 30,90 EUR. Nauja kompensuojamoji išmoka už MWh būtų 61,80 EUR - 30,90 EUR = 30,90 EUR, o tai didesnė pagalbos suma.

1998 m. regioninės pagalbos teikimo gaires. Kadangi Sardinija pagal 107 straipsnio 3 dalies a punktą nuo 2006 m. gruodžio mėn. nebegali gauti pagalbos, nėra būtina nagrinėti, ar pagalba yra suderinama pagal 2007-2013 m. regioninės pagalbos teikimo gaires.

(187) Komisija tokios pačios neigiamos pozicijos laikėsi 2005 m. dėl priemonės, skirtos „Eurallumina“ energijos išlaidoms Sardinijoje mažinti. Komisija manė, kad ginčijamos priemonės, kaip atleidimo nuo mazuto akcizo, negalima leisti taikyti pagal Regioninės pagalbos teikimo gaires⁽⁷¹⁾.

6.2. Kiti suderinamumui svarbūs aspektai

(188) Italija ir atitinkamos įmonės nurodė, kad sistemos tikslas - pašalinti elektros rinkų, kuriose kainos dar nėra konkurencingos, trūkumus. Jos tvirtina, kad energijos kainos kelia grėsmę daug energijos vartojančių pramonės įmonių konkurencingumui. Pagalba daro skatinamąjį poveikį, nes be jos bendrovės nutrauktų veiklą.

(189) Komisija nemano, kad galima sutikti, kad veiklos pagalba kelioms pramonės įmonėms yra tinkama reakcija į nepakankamą konkurenciją vietos elektros energijos rinkoje, kuri veikia visus elektros energijos vartotojus.

(190) Taip pat abejotina, ar pagalba yra tinkama ir proporcinga persikėlimo už ES ribų prevencijos priemonė. Nei Komisija, nei Europos Sąjungos teismai savo sprendimuose niekada nėra sutikę su tokiu argumentu valstybės pagalbai pateisinti. Sprendimai perkelti visą gamybą arba jos dalį yra bendrovės verslo strategijos dalis ir Komisija niekada nemanė, kad jie yra rinkos nepakankamumo veiksnys. Bylose *Terni*⁽⁷²⁾ ir *Alcoa*⁽⁷³⁾ Komisija išreiškė abejones dėl panašių argumentų, pagal kuriuos pagalbos priemonės siejamos su pramonės perkėlimo už ES ribų prevencijos tikslu.

⁽⁷¹⁾ Byla *Alumina*, 2005 m. gruodžio 7 d. sprendimas 2006/323/EB.

⁽⁷²⁾ 2007 m. lapkričio 20 d. Komisijos sprendimo dėl valstybės pagalbos C 36/A/06, kurią Italija teikė *ThyssenKrupp*, *Cementir* ir *Nuova Terni Industrie Chimiche*, 144 ir 145 punktai. Šį sprendimą patvirtino Bendrasis Teismas bylose T-53/08, 62/08, 63/08 ir 64/08; pateikta apeliacija.

⁽⁷³⁾ Sprendimo, kurio nuoroda pateikta 3 išnašoje, 244 punktas.

- (191) Taip pat reikėtų pažymėti, kad specializuotų institucijų, pavyzdžiui, Konkurencingumo, energetikos ir aplinkos aukšto lygio atstovų grupės⁽⁷⁴⁾, išvadose, kurios buvo cituotos byloje, nėra nurodoma, kad turėtų būti teikiama speciali valstybės pagalba konkurencingumo problemoms, kylančioms dėl aukštų energijos kainų, spręsti, bet nurodoma, kad turėtų būti užtikrinama būtinybė visapusiškai laikytis valstybės pagalbos taisyklių⁽⁷⁵⁾.
- (192) Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad ginčijami 2004 ir 2005 m. tarifai neatitinka nei vienos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnyje numatytos išimties. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 2 dalyje numatytos išimtys netaikomos, nes pagalba nėra nei socialinio pobūdžio, nei skirta gaivalinių nelaimių ar kitų nenumatytų įvykių padarytai žalai ištaisyti ar ekonominiam atsilikimui dėl Vokietijos padalijimo kompensuoti. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies b punkte numatytos išimtys taip pat netaikytinos, nes priemone nėra siekiama įvykdyti svarbų bendro Europos intereso projektą arba ištaisyti kurios nors valstybės narės ekonomikos didelius sutrikimus, skatinti kultūros ir paveldo išsaugojimą. Dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies a punkto išimties - iš pirmiau 160–187 konstatuojamosiose dalyse atliktos analizės matyti, kad tarifo negalima patvirtinti kaip pagalbos, kuria siekiama skatinti regiono, kurio pragyvenimo lygis yra nenormaliai žemas arba kuriame yra didelis nedarbas, ekonomikos vystymąsi. Dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punkto - veiklos pagalbai ši išimtis iš esmės negali būti taikoma, kaip nurodyta 155–158 konstatuojamosiose dalyse, ir Komisija negalėjo nustatyti jokių specialių aplinkybių, kuriomis būtų galima pagrįsti pagalbos teikimą šiuo atveju.
- (193) Todėl Komisija mano, kad ir 2004 m., ir 2005 m. tarifai yra nesuderinami su vidaus rinka.
- (194) Kadangi Komisija padarė tokią išvadą, jai nereikia nagrinėti galimo kaupiamąjo naujos pagalbos ir senos nesuderinamos pagalbos poveikio, nurodyto 31 konstatuojamojoje dalyje, atsižvelgiant į sprendimą byloje *Deggendorf*.

⁽⁷⁴⁾ Žr. 31 išnašą.

⁽⁷⁵⁾ Pavyzdžiui, 2007 m. vasario mėn. trečiojoje ataskaitoje Aukšto lygio atstovų grupė nurodo: „Tokiomis aplinkybėmis paskatų, įskaitant bendros paskirties subsidijas ir valstybės pagalbą, naudojimas gali būti pateisinamas kaip politinė priemonė. Jos gali skatinti socialų ir aplinkai naudingą elgesį, regioninę sanglaudą, tvarų vystymąsi ir kultūrinę įvairovę. Tačiau jos turėtų būti naudojamos tik esant akivaizdžiam rinkos trūkumui, kai subsidijos tampa tinkama priemone siekiant tiksliai apibrėžto bendrų interesų tikslo ir kai jos neiškreipia konkurencijos ir nekenkia aplinkai <...> Veiksmų galima imtis, kai tokios subsidijos kenkia kitiems politiniams tikslams, kaip antai kovos su klimato kaita, Lisabonos ES augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos, tinkamo energijos rinkų veikimo ar žaliavų prieinamumo tikslams, o savo pradinio tikslo nepasiekia.“ (http://ec.europa.eu/enterprise/environment/hlg/doc_07:third_report_27_02_2007.pdf)

7. SUSIGRAŽINIMAS

- (195) Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad neteisėtos pagalbos atvejais, kai pagalba yra nesuderinama su vidaus rinka, būtina atkurti veiksmingą konkurenciją, išskyrus tuos atvejus, kai susigrąžinimas prieštarauja bendram Bendrijos teisės principui.
- (196) Šiuo atveju susigrąžinimo reikalavimas taikomas tik 2004 m. tarifams (byla C 38/A/04), nes 2005 m. tarifai nebuvo įgyvendinti (byla C 13/06).

7.1. Teisėti lūkesčiai ir kiti bendrieji Bendrijos teisės principai, dėl kurių lėšas susigrąžinti gali būti neįmanoma

- (197) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką, kai pagalba suteikiama prieš tai apie ją nepranešus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį, pagalbos gavėjas negali turėti teisėtų lūkesčių, kad pagalba teisėta⁽⁷⁶⁾. Sąžininga įmonė turėtų gebėti nustatyti, ar pranešimo procedūros laikytasi ir ar pagalba yra teisėta.
- (198) Tačiau nesąžiningai suteiktos pagalbos gavėjams nedraudžiama remtis išimtinėmis aplinkybėmis, kurioms esant daroma teisėta prielaida, kad pagalba yra teisėta, taigi tos pagalbos nereikia grąžinti⁽⁷⁷⁾.
- (199) 2004 m. tarifų naudos gavėjai šiuo atžvilgiu nepateikė jokios informacijos, Komisija taip pat nenustatė jokių išimtinių aplinkybių, dėl kurių naudos gavėjai galėtų turėti kokių nors teisėtų lūkesčių. Visų pirma, negali būti teisėto lūkesčio, kad tarifai nėra valstybės pagalba, dėl 1996 m. sprendimo byloje *Alumix*. Kaip nurodyta 2004 m. sprendime pradėti procedūrą (žr. 37 konstatuojamąją dalį), tarifas, kuriuo remiantis nustatyti ginčijami 2004 m. tarifai, nebuvo tarifas, nagrinėtas byloje *Alumix*, kuris, kaip Komisija nustatė 1996 m., nėra pagalba, tai buvo visiškai nauja priemonė, kuri vėliau buvo pakeista (visų pirma, pakeistas jos finansavimo mechanizmas)⁽⁷⁸⁾ ir kurios taikymą Italijos valdžios institucijos išplėtė. Šiuo atveju apdairus gavėjas turėjo patikrinti, ar nauja priemonė yra teisėta.

⁽⁷⁶⁾ Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-24/95 *Alcan Deutschland* (1997 m.), Rink. p. I-1591, 25, 30 ir 31 punktai ir sprendimo sujungtose bylose C-183/02 P ir C-187/02 *Demasa ir Territorio Histórico de Álava prieš Komisiją* (2004 m.), Rink. p. I-10609, 45 punktas.

⁽⁷⁷⁾ Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-5/89 *Vokietija prieš Komisiją* (1990 m.), Rink. p. I-3437, 16 punktas.

⁽⁷⁸⁾ Kadangi pradinį *Alumix* tarifą tiesiogiai teikė valstybei priklausanti energijos tiekėja ENEL, kuri veikė kaip regioninė rinkos operatorė elektros energijai parduoti už *Alumix* kainą, 2004 m. tarifą valstybė subsidijavo iš parafiskalinės rinkliavos pajamų.

(200) Komisija taip pat mano, kad susigrąžinimas nepažeistų jokių kitų bendrųjų Bendrijos teisės principų.

7.2. Susigrąžintinos sumos dydis

(201) Visa nesuderinama „Portovesme“, ILA ir „Eurallumina“ pagal 2004 m. potvarkio 1 straipsnį gauta pagalba turi būti sugrąžinta su palūkanomis pagal 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, igyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999, nustatantį išsamias EB sutarties 93 straipsnio taikymo taisykles⁽⁷⁹⁾, V skyrių.

(202) Susigrąžinimo tikslas - atkurti tą konkurencinę naudą gavėjų padėti, kurią jie turėjo prieš gaudami nesuderinamą pagalbą, panaikinant nederamą pagalbos suteiktą pranašumą. Šiuo atveju suteiktas pranašumas lygus lengvatinio tarifo ir elektros energijos kainos, kurią naudos gavėjai būtų mokėję rinkoje, jeigu nebūtų taikyti ginčijami tarifai, skirtumui.

(203) Tuo metu, kai buvo įvesti tarifai, visos atitinkamos bendrovės pirkė elektros energiją pagal dvišalius susitarimus. Valstybė ėmėsi veiksmų, kad subsidijuotų pagal sutartis sulygtą kainą, skirdama kompensuojamąsias išmokas. Todėl susigrąžintinos sumos yra lygios kompensuojamosioms išmokoms, kurias gavėjai gavo per nagrinėjamą laikotarpį (žr. 30 konstatuojamąją dalį).

8. IŠVADA

Komisija daro išvadą, kad ir 2004 m., ir 2005 m. tarifai yra veiklos pagalba, kuri neatitinka nei vienos bendro draudimo teikti valstybės pagalbą išimties pagal EB sutartį, todėl yra nesuderinama su vidaus rinka.

Dėl 2004 m. tarifų, kurie buvo neteisėtai taikyti pažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį - visi likusios pagalbos mokėjimai turi būti sustabdyti, o sumokėta pagalba susigrąžinta. Susigrąžintina suma yra lygi visų kompensuojamųjų išmokų, kurias Išlyginimo fonas yra sumokėjęs „Portovesme“, ILA ir „Eurallumina“, sumai.

2005 m. tarifų, apie kuriuos Italija nustatyta tvarka pranešė pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies reikalavimus, negalima taikyti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Valstybės pagalba, kurią Italija ketina suteikti „Portovesme Srl“, „Eurallumina SpA“, „ILA SpA“ ir „Syndial SpA“ pagal 2005 m. kovo 14 d. Potvarkio-įstatymo Nr. 35, pakeisto į

statutą 2005 m. gegužės 14 d. Įstatymu Nr. 80/2005, 11 straipsnio 12 dalį, yra nesuderinama su vidaus rinka.

2. Taigi šios pagalbos teikti negalima.

2 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią Italija neteisėtai suteikė pažeisdama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį ir kurią, remiantis 2004 m. vasario 6 d. Ministro Pirmininko potvarkio 1 straipsniu, sudaro 12 845 892,82 EUR „Portovesme Srl“, 5 208 152,05 EUR „Eurallumina SpA“ ir 291 120,27 EUR „ILA SpA“, yra nesuderinama su vidaus rinka.

3 straipsnis

1. Italija susigrąžina 2 straipsnyje nurodytą pagalbą iš naudos gavėjų.

2. Nuo susigrąžintinų sumų nuo tos dienos, kurią jos suteiktos disponuoti naudos gavėjams, iki visiško susigrąžinimo skaičiuojamos palūkanos.

3. Palūkanos apskaičiuojamos kaupiamuoju principu pagal Reglamento (EB) Nr. 794/2004 V skyrių.

4. Italija nutraukia visą 2 straipsnyje nurodytos pagalbos mokėjimą, reikalavimas įsigalioja šio sprendimo priėmimo dieną.

4 straipsnis

1. 2 straipsnyje nurodyta pagalba turi būti susigrąžinta nedelsiant ir veiksmingai.

2. Italija užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

5 straipsnis

1. Italija per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos pateikia Komisijai šią informaciją:

a) nurodo bendrą sumą (pagrindinę dalį ir palūkanas), kuri turi būti susigrąžinta iš naudos gavėjo;

b) išsamiai apibūdina jau pritaikytas ir ketinamas taikyti priemones šiam sprendimui įgyvendinti;

c) pateikia dokumentus, kuriais įrodoma, kad naudos gavėjams nurodyta sugrąžinti pagalbą.

⁽⁷⁹⁾ OL L 140, 2004 4 30, p. 1.

2. Italija nuolat informuoja Komisiją apie nacionalinių priemonių, kurių imtasi šiam sprendimui įgyvendinti, taikymo eigą tol, kol bus visiškai susigrąžinta 2 straipsnyje nurodyta pagalba. Komisijos prašymu ji nedelsdama pateikia informaciją apie jau pritaikytas ir ketinamas taikyti priemones šiam sprendimui įgyvendinti. Ji taip pat pateikia išsamią informaciją apie pagalbą ir palūkanas, kurios jau susigrąžintos iš naudos gavėjo.

6 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Italijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2011 m. vasario 23 d.

Komisijos vardu
Joaquín ALMUNIA
Pirmininko pavaduotojas

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2011 m. gegužės 24 d.

dėl valstybės pagalbos C 88/97, kurią Prancūzijos Respublika suteikė bankui *Crédit Mutuel*

(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 3436)

(Tekstas autentiškas tik prancūzų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

(2011/747/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas pagal minėtas nuostatas ⁽¹⁾ ir atsižvelgdama į tas pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 1991 m. sausio 25 d. Prancūzijos bankų asociacija (toliau – PBA), bankų *Banques Populaires* profesinė sąjunga ir bankas *Crédit Agricole* pateikė skundą, kuriame tvirtinama, kad Prancūzija bankui *Crédit Mutuel* suteikė valstybės pagalbą.
- (2) Pirmasis Komisijos prašymas suteikti informacijos apie taupomąją knygelę *Livret bleu* buvo pateiktas 1991 m. gegužės 27 d. raštu.
- (3) 1998 m. vasario 6 d. raštu Komisija Prancūzijos institucijoms pranešė apie savo sprendimą pradėti EB sutarties 88 straipsnio 2 dalyje (dabar SESV 108 straipsnio 2 dalis) numatytą procedūrą dėl galimos pagalbos priemonių, įgyvendinamų taikant taupomosios knygelės *Livret bleu* ⁽²⁾ taupymo mechanizmą.
- (4) 1998 m. balandžio 8 d. Prancūzijos institucijos atsakė į sprendime pradėti procedūrą Komisijos pateiktus klausimus.
- (5) 1998 m. birželio 18 d. bankas *Crédit Mutuel* Komisijai atsiuntė raštą, kuriame pateiktais argumentais siekiama paneigti, kad sprendime pradėti procedūrą nurodytos priemonės priskirtinos valstybės pagalbai, ir taupomosios knygelės *Livret bleu* analitinės apskaitos dokumentus. Savo pastabas Komisijai taip pat pateikė daugelis suinteresuotųjų šalių (žr. 3 ir 4 skyrių 48–59 konstatuojamąsias dalis); 1998 m. rugsėjo 3 d. Komisija jas perdavė Prancūzijos institucijoms.
- (6) 1999 m. spalio 29 d., 2000 m. gegužės 16 d., 2000 m. spalio 16 d. ir 2001 m. sausio 19 d. raštais skundo pateikėjai atsiuntė Komisijai keturis papildomuosius pranešimus, kuriuos 2000 m. vasario 21 d. ir 2000 m. lapkričio 3 d. Komisija perdavė Prancūzijos institucijoms.
- (7) 2001 m. vasario 5 d. Komisija Prancūzijos institucijoms pateikė iš PBA gautus dokumentus.
- (8) 1998 m. lapkričio mėn.–1999 m. gruodžio mėn. Komisijos prašymu konsultantas ⁽³⁾ (toliau – Komisijos konsultantas) atliko taupomosios knygelės *Livret bleu* analitinės apskaitos auditą. 2000 m. sausio 10 d. konsultanto ataskaita buvo pateikta nagrinėti Prancūzijos institucijoms ir bankui *Crédit Mutuel*. 2000 m. vasario 7 d. surengtas techninio pobūdžio konsultacinis Komisijos tarnybų, kurioms padėjo konsultantas, Prancūzijos institucijų ir banko *Crédit Mutuel* susitikimas, kuriame aptarta ši ataskaita.
- (9) 1999 m. rugsėjo 14 d. raštu Komisijos tarnybos paprašė Prancūzijos institucijų nurodyti visuotinės svarbos užduotis, pavestas vykdyti bankui *Crédit Mutuel*. 2000 m. vasario 21 d., 2000 m. lapkričio 3 d. ir 2001 m. vasario 5 d. Komisijos tarnybos Prancūzijos institucijoms pateikė su galimu *Livret bleu* „pigios prekės“ poveikiu susijusius įvairius dokumentus ⁽⁴⁾, kuriais byla papildė skundo pateikėjai, kad Prancūzijos institucijos pateiktų pastabas (žr. 7.2.3 skirsnio 110–118 konstatuojamąsias dalis). Prancūzijos institucijos savo pastabas pateikė 2001 m. vasario 1 d.

⁽¹⁾ OL C 146, 1998 5 12, p. 6 ir OL C 210, 2006 9 1, p. 12.⁽²⁾ Tai aptariamos taupomosios knygelės komercinis pavadinimas; iki 2008 m. gruodžio 31 d. ši priemonė Pinigų ir finansų kodekso L221–1 straipsnyje buvo vadinama „savitarpio kredito taupomosios knygelės specialiąja sąskaita“.⁽³⁾ Nepriklausomas atestuotasis apskaitininkas (angl. *chartered accountant*) Littlejohn Frazer, kuriam padėjo dvi Prancūzijos apskaitos įmonės – *Auditec* ir *Scacchi*.⁽⁴⁾ Įskaitant du konsultacinės įmonės *Concurrence et Stratégie*, kuriai vadovauja ekonomikos profesorius Michel Glais, atliktus statistikos tyrimus.

- (10) 2000 m. balandžio 11 d. Komisijai buvo pateiktas Europos bankų federacijos (EBF) skundas dėl Prancūzijos valstybės pagalbos bankui *Crédit Mutuel* – jos suteiktų išskirtinių teisių platinti taupomąją knygelę *Livret bleu*.
- (11) 2000 m. gegužės mėn. konfederacija *Confédération nationale du Crédit Mutuel* įgaliojo audito įmonę *Arthur Andersen* peržiūrėti *Crédit Mutuel* analitinės apskaitos metodiką ir parengti *Livret bleu* pelno (nuostolio) ataskaitą. Šis darbas buvo baigtas 2000 m. rugsėjo mėn., pateikus išsamią *Livret bleu* pelno (nuostolio) ataskaitą, kurioje pagal *Livret bleu* analitinę apskaitą įvertinta, kad buvo patirta 498 mln. FRF nuostolių iki apmokestinimo. Ši išvada pagrįsta apskaičiuotomis tikslinamosiomis sumomis. 2001 m. vasario 2 d. buvo surengtas Komisijos ir *Crédit Mutuel* susitikimas, kuriame aptarta ši ataskaita. Komisijai pateikus pastabas *Crédit Mutuel* paprašė, kad įmonė *Arthur Andersen* pateiktų 2001 m. vasario 8 d. pranešimą, kuriame pagrindžiamas taikytas metodas, vadinamas „per didelio IARD veiklos [*Crédit Mutuel* žalos draudimo veikla⁽⁵⁾] koeficiento pataisos metodu“, kurį ypač kritikavo Komisijos tarnybos.
- (12) 2001 m. balandžio mėn. Komisija paprašė, kad jos konsultantas nustatytų savo ataskaitos bei įmonės *Arthur Andersen* ataskaitos neatitikimus ir nurodytų duomenų ar metodikos pakeitimus, kuriuos prireikus būtų galima įtraukti į jo ankstesnę ataskaitą. Nauja galutinė Komisijos konsultanto ataskaita buvo pateikta 2001 m. liepos 23 d. Joje pagal *Livret bleu* analitinę apskaitą įvertinta, kad buvo gautas bendras nekapitalizuotas 1,074 mlrd. FRF (163,7 mln. EUR) pelnas. Ši ataskaita tą pačią dieną pateikta Prancūzijos institucijoms. 2001 m. liepos 26 d. įvykusiame Komisijos, Prancūzijos institucijų, *Crédit Mutuel* ir įmonės *Arthur Andersen* susitikime *Crédit Mutuel* ir įmonė *Arthur Andersen* pareiškė, kad nesutinka su galutinėmis Komisijos konsultanto išvadomis. Į 2001 m. rugsėjo 13 d. dokumentą, perduotą kaip 2001 m. rugsėjo 15 d. Prancūzijos institucijų pranešimo priedas, įmonė *Arthur Andersen* įtraukė savo ankstesnes išvadas. 2001 m. spalio 26 d. Prancūzijos institucijos Komisijai atsiuntė naują pranešimą, kuriame pateikta teisinė *Livret bleu* analizė, atlikta atsižvelgiant į Bendrijos konkurencijos teisę, o 2002 m. sausio 7 d. jos atsiuntė pranešimą dėl su viešąja paslauga susijusios užduoties sąnaudų, kuriame primenami *Crédit Mutuel* jau pateikti skaičiai (naujų duomenų nepateikta).
- (13) 2001 m. spalio 26 d. Prancūzijos institucijų Komisijai atsiųstame pranešime paaiškinama, kodėl, jų nuomone, i) *Livret bleu* schema nėra pagalba, ii) būtų galima kalbėti
- tik apie esamą pagalbą, jeigu Komisija priemonę priskirtų pagalbai, ir iii) bet koku atveju pagalba būtų suderinama.
- (14) 2002 m. sausio 15 d. sprendime⁽⁶⁾ (toliau – panaikintas sprendimas) Komisija nurodė, kad valstybės pagalba, kurią Prancūzijos Respublika suteikė bankui *Crédit Mutuel*, yra nesuderinama su vidaus rinka.
- (15) 2002 m. sausio 15 d. sprendimas buvo panaikintas 2005 m. sausio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimu⁽⁷⁾.
- (16) Komisija Pirmosios instancijos teismo sprendimo apeliacine tvarka neapskundė. Pagal SESV 266 straipsnio 1 dalį Komisija privalo imtis priemonių šiam sprendimui įvykdyti. Kalbant apie valstybės pagalbą tai reiškia, kad panaikinus sprendimą pradeda oficialaus tyrimo procedūra.
- (17) 2006 m. birželio 7 d. sprendimu⁽⁸⁾ (toliau – sprendimas išplėsti procedūrą) Komisija išplėtė oficialią tyrimo procedūrą ir paaiškino savo vertinimą, kad gali būti suteikta pagalba.
- (18) Prancūzija savo pastabas dėl sprendimo išplėsti procedūrą Komisijai pateikė 2006 m. rugsėjo 1 d. ir 2006 m. rugsėjo 7 d. raštais.
- (19) 2006 m. rugsėjo 19 d. Europos Komisija gavo asociacijos *Association des Victimes du Crédit Mutuel* skundą.
- (20) 2006 m. spalio 13 d. raštu Komisija gavo banko *Crédit Mutuel* pastabas.
- (21) 2006 m. spalio 31 d. raštu Komisija banko *Crédit Mutuel* pastabas pateikė Prancūzijos institucijoms.

⁽⁵⁾ IARD reiškia „gaisrai, nelaimingi atsitikimai, įvairi rizika“.

⁽⁶⁾ 2002 m. sausio 15 d. Komisijos sprendimas 2003/216/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzijos Respublika suteikė bankui *Crédit Mutuel* (OL L 88, 2003 4 4, p. 39).

⁽⁷⁾ 2005 m. sausio 18 d. Sprendimas *Confédération nationale du Crédit Mutuel prieš Komisiją*, T-93/02, 2005 m. Rink. p. II-143.

⁽⁸⁾ 2006 m. birželio 7 d. Komisijos sprendimas C88/97 dėl *Crédit Mutuel (Livret bleu)*. Kvietimas teikti pastabas pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalį (OL C 210, 2006 9 1, p. 12).

- (22) 2006 m. rugsėjo 22 d. ir 2006 m. lapkričio 28 d. pateikus du papildomus Komisijos prašymus suteikti informaciją Prancūzija papildomas pastabas perdavė 2006 m. lapkričio 8 d. ir 2007 m. vasario 28 d. raštais.
- (23) 2006 m. gruodžio 19 d. įvyko Komisijos susitikimas su Prancūzijos institucijomis, o 2007 m. sausio 15 d. – su banko *Crédit Mutuel* atstovais.
- (24) 2007 m. gegužės 10 d. Komisija pagal EB sutarties 86 straipsnio 3 dalį (dabar SESV 106 straipsnio 3 dalis) kartu su EB sutarties 43 ir 49 straipsniais (dabar SESV 49 ir 56 straipsniai) priėmė sprendimą, pagal kurį Prancūzija turėjo panaikinti bankų *Crédit Mutuel*, *Caisses d'Épargne* ir *Banque Populaire* specialiąsias teises⁽⁹⁾: banko *Crédit Mutuel* specialiąją teisę platinti taupomąją knygelę *Livret bleu* bei bankų *Caisses d'Épargne* ir *La Poste* specialiąsias teises platinti taupomąją knygelę *Livret A*⁽¹⁰⁾.
- (25) Kadangi Prancūzija per 2007 m. gegužės 10 d. sprendime nurodytą devynių mėnesių terminą specialiujių teisių platinti taupomasias knygeles *Livret bleu* ir *Livret A* nepanaikino, Komisija pradėjo EB sutarties 226 straipsnyje (dabar SESV 258 straipsnis) nurodytą pažeidimo tyrimo procedūrą ir 2008 m. birželio 5 d. Prancūzijai nusiuntė oficialų pranešimą dėl sprendimo nevykdymo.
- (26) 2009 m. rugsėjo 19 d. Komisija Prancūzijos paprašė pateikti naują informaciją; Prancūzija ją pateikė 2009 m. spalio 13 d.
- (27) 2009 m. spalio 8 d. Komisija nutraukė pažeidimo tyrimo procedūrą, nes Prancūzija, priėmusi 2009 m. sausio 1 d. reformą, pagal kurią taupomųjų knygelėlių *Livret bleu* ir *Livret A* platinimas liberalizuojamas⁽¹¹⁾, įvykdė išpareigojimą panaikinti specialiąsias teises platinti šias taupomasias knygeles⁽¹²⁾.
- (28) 2010 m. keletą klausimų bankui *Crédit Mutuel* Komisija pateikė elektroniniais laiškais, į kuriuos bankas taip pat atsakė elektroniniais laiškais.
- (29) Šiuo sprendimu pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB

⁽⁹⁾ Bankas *Crédit Mutuel* turi išskirtinę teisę platinti taupomąją knygelę *Livret bleu*. Tačiau 2007 m. gegužės 10 d. sprendime ši teisė buvo įvardyta kaip specialioji teisė, nes taupomųjų knygelėlių *Livret bleu* ir *Livret A* pobūdis beveik toks pat.

⁽¹⁰⁾ 2007 m. gegužės 10 d. sprendimas C(2007) 2110, pateikiamas Europos Komisijos interneto svetainės tinklalapyje http://ec.europa.eu/competition/liberalisation/livret_a_fr.pdf.

⁽¹¹⁾ Žr. 41 konstatuojamąją dalį.

⁽¹²⁾ Žr. 2009 m. spalio 8 d. Komisijos pranešimą spaudai, pateikiamą Komisijos interneto svetainės tinklalapyje <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/1482&format=HTML&aged=1&language=FR&guiLanguage=en>.

Sutarties 93 straipsnio taikymo taisyklės⁽¹³⁾, 13 straipsnių procedūra, susijusi su įgyvendinant *Livret bleu* mechanizmą suteikta galima pagalba, baigiama.

2. LIVRET BLEU MECHANIZMO APRAŠYMAS

2.1. Banko *Crédit Mutuel* aprašymas

- (30) Bankas *Crédit Mutuel* – tai decentralizuota bankų ir draudimo grupė, kurią sudaro nacionalinis filialų, turinčių kintamo kapitalo kooperatinių bendrovių statusą, tinklas. *Crédit Mutuel* veikla reglamentuojama 1947 m. rugsėjo 10 d. įstatymu, kuriuo nustatyti kooperacijos principai. Banko veikla organizuojama trimis lygmenimis: vietos, regionų ir nacionaliniu.
- (31) Grupė *Crédit Mutuel* (abi grupės dalys – *Crédit Mutuel* ir *Crédit Industriel et Commercial* (toliau – CIC) turi beveik 6 000 mažmeninės prekybos vietų, joje dirba daugiau negu 72 000 darbuotojų. *Crédit Mutuel* vietos filialai priklauso aštuoniolikai regioninių federacijų, kurios yra centrinio tinklo organo – konfederacijos *Confédération nationale du Crédit Mutuel* – narės. CIC sudaro šeši regioniniai bankai ir specializuotos patrunuojamosios įmonės, veikiantys ir Prancūzijoje, ir tarptautiniu mastu.
- (32) Be to, grupę *Crédit Mutuel* valdo viena valdyba, vykdanči bendrą politiką. Grupė užtikrina vidaus finansinį solidarumą konfederacijoje, garantuojančioje regioninių federacijų likvidumą. Atsižvelgiant į konkurencijos teisę grupei būdingi vienos įmonės požymiai, nes ji turi vieną centrinį lygmeniu veikiantį sprendimų priėmimo organą.

2.2. Taupomosios knygelės *Livret bleu* aprašymas

- (33) Taupomoji knygelė *Livret bleu* buvo valstybės reglamentuojamas taupymo produktas, ją išskirtinėmis teisėmis platino *Crédit Mutuel*.
- (34) Šis taupymo produktas buvo iš dalies atleistas nuo mokesčių pagal Taisomąjį 1975 m. finansų įstatymą⁽¹⁴⁾. Du trečdaliai indėlininkams mokamų palūkanų, skaičiuojamų nuo indėlių sumų, buvo neapmokestinami. Valstybė pagal taupomąją knygelę *Livret bleu* indėlininkų gaunamo bendrojo užmokesčio normą nustatė taip, kad atskaičius mokesť⁽¹⁵⁾ grynojo užmokesčio norma sutapo su pagal visiškai neapmokestinamą taupomąją knygelę *Livret A* gaunamo grynojo užmokesčio norma.

⁽¹³⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

⁽¹⁴⁾ 1975 m. gruodžio 27 d. Taisomojo 1975 m. finansų įstatymo Nr. 75-1242 9 straipsnis (1975 m. gruodžio 28 d. Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys).

⁽¹⁵⁾ Pagal privalomą išskaičiuojamojo mokesčio prie pajamų šaltinio sistemą, kurią *Crédit Mutuel* taikė indėlininko sąskaita.

- (35) Valstybės nustatyta pagal taupomąją knygelę *Livret bleu* gaunamo užmokesčio norma, indeksuojama pinigų rinkoje, buvo didesnė už infliaciją. Paskutinė pagal taupomąją knygelę *Livret bleu* gaunamo grynojo užmokesčio norma prieš panaikinant šį taupymo produktą pagal 2009 m. sausio 1 d. reformą (žr. 41 konstatuojamąją dalį) buvo 4 %⁽¹⁶⁾. Didžiausia suma, kurią indėlininkai galėjo įnešti į taupomąją knygelę *Livret bleu*, – EUR. Taupomųjų knygių *Livret bleu* santaupų suma nuo 13 mlrd. EUR (85 mlrd. FRF) 1991 m. padidėjo iki 22 mlrd. EUR 2008 m.
- (36) Dėl taupomosios knygelės *Livret bleu* ypatumų (lėšomis leidžiama naudotis nedelsiant, leidžiama įnešti sumas nuo 15 EUR, nėra išlaidų (visų pirma pradedant naudotis taupomąja knygele) ir pan.) buvo užtikrinamas didelis likvidumas. Be to, naudojantis *Livret bleu* buvo galima vykdyti tiesioginio debeto operacijas – mokėti mokesčius valstybei ar valstybės įmonėms, pavyzdžiui, EDF ar *France Télécom*. Todėl privatiems asmenims skirtas taupymo produktas *Livret bleu* tam tikrais aspektais buvo panašus į einamąją sąskaitą.
- (37) Bėgant laikui prievolės, susijusios su platinant *Livret bleu* surinktų lėšų naudojimu, kito.
- (38) Pirmiausia 50 % lėšų (1983 m.⁽¹⁷⁾ ši dalis padidinta iki 65 % lėšų ir 80 % naujų surinktų lėšų) *Crédit Mutuel* privalėjo skirti visuotinės svarbos reikmėms (visų pirma vietos valdžios institucijoms ir kitoms viešosioms įstaigoms finansuoti), o likutį bankas galėjo naudoti savo nuožiūra (toliau – savo nuožiūra naudojamos lėšos).
- (39) Ši sistema iš esmės buvo pakeista 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimu⁽¹⁸⁾, kuriuo taupomosios knygelės *Livret bleu* sistema suvienodinta su taupomosios knygelės *Livret A* sistema. Iš tikrųjų nuo tada, kai priimtas šis nutarimas, visas naujas santaupas kaupė įmonė *Caisse des Dépôts et Consignation* (toliau – CDC)⁽¹⁹⁾, kaip kompensaciją *Crédit Mutuel* mokėjusi tarpininkavimo komisinius. Šie komisiniai, kurie iš pradžių sudarė 1,3 % *Livret bleu* santaupų, pervestų į CDC sąskaitą, 2005 m. sausio 1 d. buvo sumažinti iki 1,2 %, o 2005 m. lapkričio 1 d. – iki 1,1 %. *Crédit Mutuel* surinktas lėšas CDC daugiausia naudoja socialiniam būstui finansuoti.
- (40) Be to, iš esmės pakeitus sistemą esamos santaupų atsargos buvo laipsniškai perskirstytos⁽²⁰⁾. Nuo 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimo įsigaliojimo dienos iki 1999 m. pirmojo pusmečio pabaigos esamų visuotinės svarbos reikmėms skirtų lėšų ir savo nuožiūra naudojamų lėšų dalis buvo mažinama, kol visos santaupos pervestos į CDC sąskaitą.

Mlrd. FRF ir proc.	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Vidutinės metinės santaupos	85,5	83	80,2	83,4	88,7	91,5	92,7	98,1	98,7
CDC kaupiamos lėšos	1 %	7 %	12 %	24 %	39 %	46 %	51 %	69 %	100 %
Visuotinės svarbos reikmėms skirtos lėšos	67 %	54 %	46 %	35 %	27 %	20 %	15 %	10 %	0 %
Savo nuožiūra naudojamos lėšos	32 %	39 %	42 %	41 %	35 %	34 %	34 %	21 %	0 %

Šaltinis: Littlejohn Fraser

- (41) 2009 m. sausio 1 d. įsigaliojo taupomųjų knygių *Livret A* ir *Livret bleu* reforma, pagal kurią taupomąją knygelę *Livret A* galėjo platinti visi bankai ir buvo panaikinti knygių *Livret A* ir *Livret bleu* skirtumai. Nuo 2009 m. sausio 1 d. *Crédit Mutuel* taupomoji knygelė *Livret bleu* yra tik kitu pavadinimu platinama taupomoji knygelė *Livret A*. Šią dieną taupomoji knygelė *Livret bleu*, taigi ir *Crédit Mutuel* išskirtinė teisė ją platinti, baigė galioti.

2.3. Priežasčių, dėl kurių pradėta ir išplėsta procedūra, aprašymas

- (42) Kaip nurodyta sprendime išplėsti procedūrą⁽²¹⁾, Komisija pareiškė nuomonę, kad Prancūzija bankui *Crédit Mutuel* galėjo suteikti pagalbą mokėdama tarpininkavimo komisinius.

⁽¹⁶⁾ Panaikinto sprendimo priėmimo dieną ši norma buvo 3 %, žr. 6 išnašą. 2011 m. vasario 1 d. pagal taupomąją knygelę *Livret A* gaunamo užmokesčio norma buvo 2 % atskaičius mokesčius.

⁽¹⁷⁾ 1983 m. spalio 31 d. nutarimas „Sumos, kurias *Crédit Mutuel* privalo panaudoti visuotinės svarbos reikmėms“, 1983 m. lapkričio 9 d. Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys, p. 3278.

⁽¹⁸⁾ 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimas dėl *Crédit Mutuel* visuotinės svarbos reikmėms skirtų lėšų nustatymo, 1991 m. lapkričio 26 d. Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys Nr. 275, p. 15383.

⁽¹⁹⁾ Esamos santaupų atsargos grupei CDC buvo pervestos laipsniškai; žr. 40 konstatuojamąją dalį.

⁽²⁰⁾ Kitaip negu naujos santaupos, kurias visas nuo 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimo įsigaliojimo dienos kaupė CDC; žr. 39 konstatuojamąją dalį.

⁽²¹⁾ Žr. 36 ir 50 konstatuojamąsias dalis.

- (43) Pagal Teisingumo Teismo sprendimą *Altmark* kompensacijos už viešąsias paslaugas nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnį, jeigu jos atitinka tam tikras bendrai vertinamas sąlygas, nurodytas 2003 m. liepos 24 d. Sprendime *Altmark* ⁽²²⁾.
- (44) Savo sprendime išplėsti procedūrą Komisija pareiškė nuomonę, kad ketvirtoji Sprendimo *Altmark* sąlyga gali būti neįgyvendinta, nes valstybė su viešąja paslauga susijusią užduotį rinkti indėlius, skirtus nuomojamam socialiniam būstui finansuoti, pavedė vykdyti ne geriausią pasiūlymą pateikusiam subjektui viešojo pirkimo tvarka, o vykdydama tiesiogines derybas su *Crédit Mutuel* – a priori tai nesuteikia jokios garantijos, kad bankui *Crédit Mutuel* mokami komisiniai nėra didesni negu gerai valdomos įmonės prašomi komisiniai. Be to, jos nuomone, Prancūzijos institucijos neįrodė, kad kompensacijos dydis buvo nustatytas remiantis bankų sektoriuje veikiančios gerai valdomos tipinės įmonės sąnaudomis. Iš tikrųjų siekiant įrodyti, kad kompensacijos dydis buvo nustatytas remiantis sąnaudų, kurias patirtų gerai valdoma įmonė, analize pagal Sprendimą *Altmark*, neužtenka pabrėžti, kaip tai daro Prancūzijos institucijos, kad *Crédit Mutuel* yra gerai valdoma įmonė.
- (45) Komisijos nuomone, tarpininkavimo komisiniai – tai valstybės ištekliai, kuriais gali būti suteiktas atrankinis pranašumas, kuriuo iškraipoma konkurencija ir daromas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai, ir apie šiuos išteklius Komisijai nebuvo pranešta. Todėl tarpininkavimo komisiniai gali būti neteisėta pagalba.
- (46) Savo sprendime išplėsti procedūrą Komisija pareiškė nuomonę, kad ši priemonė gali būti nesuderinama su EB sutarties 86 straipsnio 2 dalimi (dabar SESV 106 straipsnio 2 dalis) ir kad jokia EB sutarties 87 straipsnio 2 ir 3 dalyse (dabar SESV 107 straipsnio 2 ir 3 dalys) nurodyta leidžianti nukrypti nuostata veikiausiai nėra taikytina.
- (47) Iš tikrųjų Komisijai atrodė, kad pagal jos konsultanto atliktus skaičiavimus kompensacijos suma gali viršyti sumą, būtiną vykdant su viešąja paslauga susijusį išpareigojimą (renkant nuomojamam socialiniam būstui skirtus indėlius) patirtoms sąnaudoms padengti, atsižvelgiant į susijusias pajamas ir pagrįstą pelną, gautus vykdant šį išpareigojimą. Komisija priminė, kad į kompensacijos sumą turi būti įtraukta visa valstybės ar iš valstybės

išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, ir apskaičiuodama kompensaciją atsižvelgė ne tik į grynąsias CDC kaupiamų indėlių rinkimo sąnaudas, bet ir į su visuotinės svarbos reikmėms skirtomis lėšomis ir savo nuožiūra naudojamomis lėšomis susijusias grynąsias pajamas (sąnaudas ar pelną). Komisijos konsultanto ataskaitoje nurodyta, kad 1991, 1992, 1993 ir 1998 m. *Crédit Mutuel* gavo kompensacijos permoką.

3. SKUNDO PATEIKĖJŲ ARGUMENTAI

- (48) Skundo pateikėjų argumentus Komisija išdėstė savo 1998 m. vasario 6 d. sprendime pradėti procedūrą pagal EB sutarties 88 straipsnio 2 dalį (dabar SESV 108 straipsnio 2 dalis). Vėliau perduotuose papildomuose pranešimuose buvo pateikti tokie nauji argumentai.
- (49) PBA pranešime dėl *Livret bleu* „pigios prekės“ poveikio (jis atnaujintas 1999 m. vasario mėn. pabaigoje ir pateiktas Komisijai 1999 m. spalio mėn.) grynosios banko pajamos, gautos dėl *Livret bleu* „pigios prekės“ poveikio, buvo įvertintos 17 mlrd. FRF (2,6 mlrd. EUR) ir padaryta prielaida, kad 1986–1997 m. *Crédit Mutuel* užimamos visų rinkos segmentų dalys padidėjo vien todėl, kad buvo platinama *Livret bleu*.
- (50) 2000 m. gegužės mėn. pateiktame įstaigos *Caisse Nationale du Crédit Agricole* atliktame tyrime išnagrinėta, kaip keitėsi *Crédit Mutuel* filialų skaičius. Pasirodė, kad bendras nuolat veikiančių filialų skaičius 1991–1994 m. sumažėjo, paskui laipsniškai didėjo ir 1998 m. pasiekė 1990 m. lygį. Filialų skaičius regionuose kito nevienodai: nuolat, paskui nenuolat veikiančių filialų mažėjo regionuose, kuriuose *Crédit Mutuel* anksčiau buvo įsteigęs daug filialų (Luaros krašte, Bretanėje, Elzase), o kituose regionuose jų daugėjo. Todėl gali būti, kad bankas *Crédit Mutuel* savo filialų skaičių sumažino kaimuose, kad padidintų miestuose. Atrodo, jog šiais duomenimis paneigiami *Crédit Mutuel* teiginiai, kad dešimtajame dešimtmetyje bankas privalėjo išlaikyti daug filialų kaimuose. Jais taip pat įrodoma, kad *Crédit Mutuel* pajėgia išlaikyti itin tankų filialų tinklą net ir panaikinus bet kokią valdžios institucijų kontrolę.
- (51) PBA Komisijai atsiuntė 1998 m. birželio 4 d. raštą, kuriame nurodoma, kad nuo CDC kaupiamų taupomosios knygelės *Livret bleu* santaupų imami 1,3 % komisiniai per dideli, nes įstaigos *Caisnes d'Épargne* ir *La Poste* tuo pat metu iš CDC imdavo atitinkamai 1,20 % ir 1,50 % komisinius nuo taupomosios knygelės *Livret A* santaupų, kurias taip pat kaupė CDC. Kaip šiame rašte nurodė PBA, 1997 m. Prancūzijos institucijoms ji pasiūlė užtikrinti, kad taupomosios knygelės *Livret bleu* indėliai būtų

⁽²²⁾ 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Altmark Trans* ir *Regierungspräsident Magdeburg*, C-280/00, 2003 m. Rink. p. I-7747.

renkami mokant tik 1 % komisinius, bet Vyriausybė į šį pasiūlymą neatsakė. Visų pirma PBA pabrėžė, kad 1998 m. balandžio mėn. parlamento nario R. Douyère pateiktoje *Caisses d'épargne* modernizavimo ataskaitoje nurodoma, kad renkant indėlius vidutinio *Caisses d'épargne* filialo, pavyzdžiui, Burgundijoje veikiančio *Caisses d'épargne* filialo, patiriamos sąnaudos yra lygios 0,96 % jo santaupų, ir kad nėra pagrindo tvirtinti, jog *Crédit Mutuel* valdymo sąnaudos yra didesnės.

- (52) PBA prašymu pateiktame 2000 m. rugpjūčio mėn. M. Glais vadovaujamos įmonės pranešime nurodomi statistiniai duomenys, susiję su konkurenciniu pranašumu, kuris dėl išskirtinės teisės platinti *Livret bleu* buvo suteiktas bankui *Crédit Mutuel*. Išnagrinėjus tam tikrus laikotarpius matyti, kad taupomosios knygelės *Livret bleu* indėlių santaupos ir kitų indėlių santaupos labai didėjo iki 1985–1987 m. įvykusių pokyčių. Vėliau namų ūkiams buvo suteikiama vis daugiau kreditų, o *Crédit Mutuel* išdavė daugiau kreditų negu jo pagrindiniai konkurentai. Todėl M. Glais vadovaujamos įmonės ekspertas padarė tokią išvadą: „Taigi atrodo, kad platinant taupomąją knygelę *Livret bleu* buvo pritraukta klientų, ir nuo devintojo dešimtmečio vidurio teigiamas poveikis atrodo nuolatinis, o indėliai nedidėja. Todėl nuo šio laikotarpio *Crédit Mutuel* plėtros strategija veikiausiai buvo pagrįsta iš pradžių pritrauktais klientais.“ Ekspertas, visų pirma remdamasis galimų ekonomikos sukrėtimų nuolatinio poveikio kintamiesiems veiklos rodikliams kriterijumi ir paprastos prašymų suteikti kreditus lygties modeliu, padarė išvadą, kad *Crédit Mutuel* veikla (daugiausia kredito veikla) neatrodo susijusi su vidutiniais bankų rinkos pokyčiais. Šį reiškinį ekspertas aiškina tuo, kad, pavyzdžiui, platinant taupomąją knygelę *Livret bleu* *Crédit Mutuel* klientai tapo lojalesni negu kitų bankų tinklų klientai.
- (53) Antrajame pranešime (2000 m. gruodžio mėn.) M. Glais vadovaujama įmonė pateikė naują ekonometrinių kiekvieno bankų tinklo klientų lojalumo tyrimą. Eksperto teigimu, šio tyrimo rezultatais pagrindžiama prielaida, kad *Crédit Mutuel* ir *Caisses d'Épargne* turi priemonių, leidžiančių daug geriau užtikrinti klientų lojalumą negu jį užtikrina kiti bankai. Tačiau negalima nustatyti, ar didesnis klientų lojalumas užtikrinamas platinant neapmokestinamą taupomąją knygelę, ar naudojantis tankiu filialų tinklu įvairiuose regionuose (dvi bendros šių tinklų priemonės).
- (54) Vykdam šią procedūrą skundo pateikėjai Komisijai taip pat pateikė papildomą pranešimą, kuriame nurodoma, kad privatizuojant banką CIC, kurį anksčiau valdė valstybinė draudimo grupė GAN, 1997 m. balandžio mėn. *Crédit Mutuel* jį galėjo nusipirkti, nes gavo su *Livret bleu* susijusią pagalbą, dėl kurios *Crédit Mutuel* užimama indėlių rinkos dalis nuo 2 % 1969 m. padidėjo iki beveik 6,9 % 1997 m. Skundo pateikėjų teigimu, dėl aptariamų

pagalbos įmonės nuosavos lėšos labai padidėjo – nuo 650 mln. FRF (99 mln. EUR) 1974 m. iki 47,3 mlrd. FRF (7,2 mlrd. EUR) 1997 m.

- (55) Galiausiai 2006 m. rugsėjo 19 d. pateiktame asociacijos *Association des Victimes du Crédit Mutuel* skunde tik nurodoma, kad „valstybės santaupos eikvojamos privatiems ir komerciniams tikslams [...] darant žalą indėlininkams ir Prancūzijos ekonomikai“, nepateikiant faktinių argumentų ar įrodymų, susijusių su galima neteisėta valstybės pagalba.

4. SUINTERESUOTŲJŲ TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

- (56) Paskelbus 1998 m. vasario 6 d. sprendimą pradėti procedūrą Komisijai pastabas pateikė daug suinteresuotųjų trečiųjų šalių.
- (57) Kai kurie *Crédit Mutuel* konkurentai nurodė žalą, kurią, jų nuomone, jie patyrė bankui *Crédit Mutuel* suteikus išskirtinę teisę platinti taupomąją knygelę *Livret bleu*. Šie bankai daugiausia nurodė *Livret bleu* „pigios prekės“ poveikį, dėl kurio jie praranda į *Crédit Mutuel* pereinančius klientus, ir išreiškė pageidavimą, kad ši išskirtinė teisė būtų panaikinta. Tokias pastabas Komisijai atsiuntė šios įstaigos:

Banque Dupuy de Parseval,
Banque Natexis,
Banque de Picardie,
Banque Populaire de Bourgogne,
Banque Populaire Bretagne Atlantique,
Banque Populaire du Centre,
Banque Populaire Centre-Atlantique,
Banque Populaire de Champagne,
Banque Populaire de la Côte d'Azur,
Banque Populaire du Dauphiné et des Alpes du Sud,
Banque Populaire de Franche-Comté, du Maconnais et de l'Ain,
Banque Populaire du Haut-Rhin,
Banque Populaire de La Loire,
Banque Populaire de Lorraine,
Banque Populaire de Lyon,
Banque Populaire du Midi,
Banque Populaire du Massif Central,
Banque Populaire de l'Ouest,
Banque Populaire Provençale et Corse,
Banque Populaire des Pyrénées Orientales, de l'Aude et de l'Ariège,
Banque Populaire du Quercy et de l'Agenais,
Banque Populaire Savoisienne,
Banque Populaire de la Région Économique de Strasbourg,
Banque Populaire du Sud-Ouest,
Banque Populaire du Tarn et de l'Aveyron,

B.P.ROP Banque Populaire,
Banque de Savoie,
Crédit Commercial de France,
Crédit Commercial du Sud-Ouest,
Crédit Lyonnais,
Société Générale,
Union des Banques à Paris.

- (58) Be to, be 4 skyriuje pateiktų pastabų, kuriose išreiškiama parama bankui *Crédit Mutuel*, Komisijai savo pastabas pateikė šios *Livret bleu* mechanizmą palaikančios trečiosios šalys:

Dromo departamento parlamento narys gerb. Bertholet,

Šiaurės departamento generalinis patarėjas gerb. Blondel,

Tulūzos regioninio jaunimo informavimo centro (pranc. *Centre régional Information Jeunesse de Toulouse*) direktorius gerb. Cabot,

Montuel meras gerb. Cormorèche,

Šiaurės departamento generalinis patarėjas gerb. Cornelis,

Angulemo meras gerb. Chavannes,

Pajūrio Šarantos departamento parlamento narys gerb. Crépeau,

Pa de Kalė senatorius gerb. Debavelaere,

Brouckerque meras gerb. Decool,

Pa de Kalė senatorius gerb. Delevoye,

Šiaurės departamento parlamento narys gerb. Delnatte,

Šiaurės departamento parlamento narys gerb. Dolez,

asociacijos *Association pour le droit à l'initiative économique* regiono atstovas gerb. Ewald,

sąjungos *Union départementale des associations familiales de Haute-Garonne* atstovas gerb. Fronton,

Šiaurės departamento senatorius gerb. Foy,

įstaigos *Caisse de Crédit Mutuel de Solesmes* prezidentas gerb. Galiègue,

Caestre merė gerb. Gournay,

Europos Parlamento narė gerb. Armelle Guinebertière,

Reno meras gerb. Hervé,

Pa de Kalė departamento kovos su mukoviscidoze komiteto pirmininkas gerb. Humez,

organizacijos *Flandr'action* prezidentė gerb. Ingelaere,

Parlamento narys ir Bordo meras gerb. Juppé,

asociacijos *Animation et gestion d'organismes privés* prezidentas gerb. Lapalu,

Šiaurės departamento parlamento narys gerb. Lazaro,
Kot d'Armoro generalinės tarybos pirmininkas gerb. Lebreton,

Cateau-Cambrésis meras gerb. Ledieu,

įstaigos *Crédit Mutuel Nord* direktorius gerb. Leleu,

Bresto miesto bendruomenės pirmininkas gerb. Maille,

Šiaurės-Pa de Kalė regiono patarėjas gerb. Masclet,

Ilio ir Vileno generalinės tarybos pirmininkas gerb. Méhaignerie,

Šiaurės-Pa de Kalė regiono patarėjas gerb. Mio,

asociacijos *Association pour le droit à l'initiative économique* prezidentė gerb. Novak,

Šiaurės-Pa de Kalė regiono patarėja gerb. Permy,

Pa de Kalė generalinis patarėjas Albert Rivaux,

Bretanės regioninės tarybos pirmininkas gerb. de Rohan,

Ardešo generalinis patarėjas gerb. Valla,

Araso meras gerb. Vanlerenberghe,

Kambrė meras gerb. Villain,

Vandėjos parlamento narys gerb. de Villiers.

- (59) Didžioji dalis trečiųjų šalių pabrėžė *Crédit Mutuel* vaidmenį, visų pirma regionų lygmeniu, finansuojant socialinę ekonomiką, ypač ne pelno organizacijas. Jos taip pat pabrėžė *Crédit Mutuel* vaidmenį teikiant pagalbą mažiau pasiturintiems gyventojams, kurie sudaro didelę dalį banko klientų. Keli į vietos valdžios institucijas išrinkti asmenys pabrėžė su įmonių steigimu, darbo vietų kūrimu ir vietos iniciatyvų plėtojimu susijusį *Crédit Mutuel* vaidmenį, atliekamą veikiant kartu su vietos valdžios institucijomis. Kiti pareiškė nuomonę, kad *Crédit Mutuel* dėl savo decentralizuotos struktūros geriau tenkina vietos poreikius ir poreikį užtikrinti tvarų teritorijos vystymąsi negu centralizuotos įstaigos.

5. CRÉDIT MUTUEL PASTABOS

- (60) *Crédit Mutuel* kaltina Komisiją dėl to, kad byla nagrinėjama itin ilgai.
- (61) Be to, *Crédit Mutuel* teigimu, Pirmosios instancijos teismo sprendime ne tik nurodomas pagrindimo trūkumas, bet ir kritikuojami Komisijos argumentai, ir į šią kritiką, ypač dėl galimos kompensacijos permokos apskaičiavimo, nebuvo atsižvelgta sprendime išplėsti procedūrą. Šiuo klausimu *Crédit Mutuel* kaltina Komisiją, kad ji sudeda teigiamus metinius likučius iš jų neatimdama neigiamų metinių likučių, – tai neatitinka Bendrijos bendrosiose nuostatose dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma (toliau – 2005 m. Bendrijos bendrosios nuostatos) ⁽²³⁾ rekomenduojamo metodo.

⁽²³⁾ OL C 297, 2005 11 29, p. 4.

- (62) Banko teigimu, tarpininkavimo komisiniai atitinka Sprendime *Altmark* nurodytas keturias sąlygas:
- a) dėl pirmosios sąlygos *Crédit Mutuel* pažymi, kad bankui yra pavestos vykdyti dvi visuotinės ekonominės svarbos paslaugos: išlaikyti daug filialų kaimuose siekiant teritorijos planavimo tikslų ir rinkti socialiniam būstui finansuoti skirtus indėlius. Aptardamas filialų išlaikymą kaimuose bankas prieštarauja Komisijos išvadai, kad Prancūzijos įstatymai ir kiti teisės aktai tebėra per daug neaiškūs, kad tokia užduotis bankui *Crédit Mutuel* būtų pavesta ir atitinkamai būtų įgyvendinta pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga. *Crédit Mutuel* teigimu, Komisija šią išvadą padarė dėl to, kad šiais teisės aktais nebuvo nustatyti konkretūs įpareigojimai bankui *Crédit Mutuel*, nes teisės aktai taikomi visam bankų sektoriui. *Crédit Mutuel* taip pat mano, kad Komisija bando bankui nustatyti prievolę pateikti įrodymų, kad pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga yra įgyvendinta, o tokia prievolė aptariamame sprendime nėra numatyta;
- b) dėl antrosios sąlygos *Crédit Mutuel* pabrėžia, kad tarpininkavimo komisiniai buvo nustatyti kartu numatant prievolę lėšas kaupti įmonėje CDC ir kad šių komisinių apskaičiavimo taisyklės nustatytos objektyviai ir skaidriai;
- c) dėl trečiosios sąlygos bankas mano, kad komisinių neužtenka lėšų rinkimo sąnaudoms padengti, nes vykdamas su CDC kaupiamomis lėšomis susijusią veiklą visu 1991–2005 m. laikotarpiu gautas neigiamas likutis;
- d) *Crédit Mutuel* mano, kad ketvirtoji sąlyga taip pat yra įgyvendinta. Tarpininkavimo komisinių suma buvo nustatyta atsižvelgiant į *Crédit Mutuel* faktiškai patirtas sąnaudas, susijusias su *Livret bleu* platinimu. *Crédit Mutuel* yra gerai valdoma įmonė pagal Sprendimą *Altmark*, nes jos valdymo sąnaudos priskirtinos prie mažiausių. Be to, Komisija tai pripažino savo sprendime išplėsti procedūrą⁽²⁴⁾. Bankas mano, kad Komisija nepakankamai pagrindė priežastis, kodėl, jos nuomone, ši sąlyga neįgyvendinta.
- (63) Bet koku atveju *Crédit Mutuel* mano, kad priemonė yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį. *Crédit Mutuel* visų pirma kritikuoja sprendime išplėsti procedūrą pateiktą kompensacijos permokos apskaičiavimo metodą. Banko teigimu, Komisija visų pirma padarė skaičiavimo klaidų vertindama bendras pajamas pagal *Livret bleu* pelno (nuostolio) ataskaitą – įtraukė klaidingas savo konsultanto išvadas, nors buvo neišspręsti klausimai, dėl kurių nesutarė Komisijos konsultantas ir *Crédit Mutuel* konsultantas⁽²⁵⁾.
- (64) Be to, *Crédit Mutuel* nepitaria Komisijos taikytam metiniam metodui (t. y. tam, kad įtraukiamos tik metų, kuriais gauta kompensacijos permoka, sumos jų nekompensuojant metų, kuriais kompensacija buvo per maža, sumomis); banko nuomone, šis metodas neatitinka tam tikros teismų praktikos, panaikinto sprendimo ir, jo teigimu, 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų⁽²⁶⁾. Visam 1991–1998 m. laikotarpiui ir visam 1999 m. prasidedančiam laikotarpiui Komisija turėjo taikyti bendrąjį metodą (t. y. visas metų, kuriais gauta kompensacijos permoka, sumas kompensuoti metų, kuriais kompensacija buvo per maža, sumomis).
- (65) Be to, savo sprendime išplėsti procedūrą Komisija tinkamai neatsižvelgė į pagrįstą pelną. Pagrįstą pelną ji įvertino remdamasi reglamentuojamų nuosavų lėšų sąnaudomis, įvertintomis 6 %, nors šios sąnaudos yra analitinėje apskaitoje nurodyti mokesčiai, o ne marža. Komisija turėjo atsižvelgti į nuosavų lėšų grąžos normą, rekomenduotą įmonės *Arthur Andersen*⁽²⁷⁾. Be to, pagrįstą pelną ji apskaičiavo remdamasi trumpalaikė baze, kuri negalioja nuo tada, kai visas santaupas pradėjo kaupti CDC, nes dėl šių santaupų nepatiriama jokių reglamentuojamų nuosavų lėšų sąnaudų. *Crédit Mutuel* pabrėžia, kad dėl Komisijos taikyto rodiklio bankas praranda bet kokią įprastą su *Livret bleu* susijusią maržą. Jo teigimu, bet kuris bankas turi turėti galimybę gauti įprastą maržą, net

(25) Dėl: i) IARD veiklos tikslinamosios sumos; ii) įprastos maržos (pagrįsto pelno) apskaičiavimo; ir iii) akcininkų atsakomybės. Žr. sprendimo išplėsti procedūrą I priedą.

(26) *Crédit Mutuel* nurodo 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 21 punktą, pagal kurį išskirtinė didesnė negu 10 % kompensacijos permoka tam tikrais metais gali būti būtina, jeigu visuotinės ekonominės svarbos paslaugos sąnaudos įvairiais metais labai skiriasi.

(27) Įmonė *Arthur Andersen* pasiūlė taikyti nuosavų lėšų sąnaudų apskaičiavimo metodą, pagal kurį nuosavų lėšų sąnaudos padidinamos, palyginti su pradiniu *Crédit Mutuel* atliktu vertinimu. Įmonė *Arthur Andersen* pasiūlė taikyti normą, apskaičiuojamą kaip pajamų iki apmokestinimo ir nuosavo kapitalo santykis. Įmonės *Arthur Andersen* teigimu, ši norma geriau atspindėtų bendrą banko pelningumą, nors *Crédit Mutuel* kaip nuosavų lėšų sąnaudas buvo nurodęs faktiškai paskirstytų dividendų sumą, t. y. 6 % visos veiklos pelningumo normą.

(24) *Crédit Mutuel* tik nurodo sprendimo išplėsti procedūrą 13 konstatuojamąją dalį, kurioje Komisija pateikia 2004 m. *Crédit Mutuel* finansinius rezultatus (balanso dydį, grynąsias pajamas, pelno ir nuostolio santykį, nuosavas lėšas ir mokumo koeficientą).

ir iš kaupiamų lėšų, dėl kurių nepatiriama jokių nuosavų lėšų sąnaudų pagal teisės aktuose pateikiamą siaurą mokumo santykio apibrėžtį.

(66) Komisija taip pat tinkamai neatsižvelgė į sąnaudas, patirtas dėl kitos visuotinės svarbos užduoties, kurią, *Crédit Mutuel* nuomone, jis vykdo, – filialų išlaikymo kaimuose siekiant skatinti gyventojus taupyti visoje teritorijoje, suteikiant galimybę kuo daugiau gyventojų naudotis bankų paslaugomis.

(67) Galiausiai *Crédit Mutuel* atmeta argumentą, kad gali būti daromas „pigios prekės“ poveikis. Jis primena, kad panaikintame sprendime Komisija pripažino, jog šis „pigios prekės“ poveikis oficialiai nebuvo įrodytas, ir mano, kad nuo tada nebuvo pateikta jokia nauja informacija.

(68) Aptardamas procedūros klausimą *Crédit Mutuel* nurodo kelis Bendrijos teisės bendruosius principus, visų pirma teisėtų lūkesčių ir pagrįsto termino laikymosi principus, siekdamas atmesti galimybę susigrąžinti bet kokią galimą pagalbą.

6. PRANCŪZIJOS PASTABOS

(69) Prancūzija mano, kad Sprendime *Altmark* nurodytos sąlygos yra įgyvendintos:

a) aptardama pirmąją sąlygą ji pabrėžia, jog Komisija pripažino, kad bankui *Crédit Mutuel* buvo pavesta užduotis teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą – rinkti socialiniam būstui finansuoti skirtus indėlius. Ji primena, jog Komisija savo sprendime išplėsti procedūrą nurodė, kad filialų išlaikymas kaimuose siekiant teritorijos planavimo tikslų taip pat gali būti laikomas visuotinės ekonominės svarbos paslauga⁽²⁸⁾, bet nesutinka su sprendime išplėsti procedūrą Komisijos išdėstytais argumentais, kad pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga neįgyvendinta, nes nėra nacionalinių įstatymų ar kitų nacionalinės teisės aktų, kuriais pakankamai aiškiai pavedama vykdyti užduotį pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį⁽²⁹⁾;

b) dėl antrosios sąlygos Prancūzija mano, kad kompensacijos kriterijai buvo iš anksto objektyviai ir skaidriai nustatyti;

c) dėl trečiosios sąlygos ji pabrėžia, kad kompensacijos suma (tarpininkavimo komisiniai) neviršijo sumos, būtinos sistemos sąnaudoms padengti, ir nurodo 1999–2005 m. analitinę *Crédit Mutuel* taupomosios knygelės *Livret bleu* pelno ir nuostolio ataskaitą;

d) Prancūzijos teigimu, ketvirtoji sąlyga taip pat įgyvendinta, nes *Crédit Mutuel* valdymas atitinka būtinus veiksmingumo kriterijus⁽³⁰⁾.

(70) Aptardama su pagalba susijusias sąlygas Prancūzija nurodo argumentus, pateiktus prieš panaikinant 2002 m. sprendimą:

a) su valstybės ištekliais susijusi sąlyga nėra įgyvendinta, nes pelnas, kurį *Crédit Mutuel* gavo iš CDC nekauptamų santaupų (savo nuožiūra naudojamų lėšų ir visuotinės svarbos reikmėms skirtų lėšų), yra susijęs su privačiomis lėšomis (indėlininkų indėlių lėšomis) ir juo valdžios institucijos nesinaudojo;

b) poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai negalėjo būti daromas iki 1993 m. sausio 1 d., kai buvo baigta kurti bendroji bankų ir finansinės veiklos rinka priėmus 1989 m. gruodžio 15 d. Antrąją Tarybos direktyvą 89/646/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kredito įstaigų veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo ir iš dalies keičiančią Direktyvą 77/780/EEB (toliau – Antroji bankų direktyva)⁽³¹⁾. Prancūzijos institucijų nuomone, nuo šios dienos *Crédit Mutuel* filialai veiklos užsienyje nevykdė, nes nebuvo priimtas Europos kooperatinės bendrovės statusas, ir dėl šios padėties kooperatyvo statusą turinčių bendrovių, tokių kaip *Crédit Mutuel*, tarptautinė plėtra buvo ribota. Be to, nerezidentams atidarytose *Livret bleu* sąskaitose buvo laikoma mažiau negu 0,1 % santaupų. Prancūzijos institucijos taip pat pareiškė nuomonę, kad užsienio bankai Prancūzijoje siekė užimti visiškai kitą rinką negu ta, kurią užėmė *Crédit Mutuel*;

⁽²⁸⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 25 konstatuojamąją dalį.

⁽²⁹⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 28 konstatuojamąją dalį.

⁽³⁰⁾ Prancūzija tik nurodo sprendimo išplėsti procedūrą 13 konstatuojamąją dalį, kurioje Komisija pateikia 2004 m. *Crédit Mutuel* finansinius rezultatus (balanso dydį, grynąsias pajamas, pelno ir nuostolio santykį, nuosavas lėšas ir mokumo koeficientą).

⁽³¹⁾ OL L 386, 1989 12 30, p. 1.

c) tarpininkavimo komisiniai, kuriuos CDC bankui *Crédit Mutuel* mokėjo nuo kaupiamų *Livret bleu* santaupų, negali būti pagalba, o tik komisiniai už banko teikiamą paslaugą, kurių dydis – 1,3 % – pagal sutartį buvo nustatytas 1991 m. Prancūzijos institucijos pabrėžė, kad *Livret bleu* administravimo sąnaudos didelės, nes yra daug knygelių, kurių santaupos mažesnės negu 5 000 FRF (762 EUR). Siekdamas padaryti išvadą, kad ši komisinių suma visiškai pagrįsta, jos rėmėsi *Crédit Mutuel* analitine apskaita (parengta įvedus aptariamą priemonę). Prancūzijos institucijos pabrėžė, kad visa dėl *Livret bleu* banko *Crédit Mutuel* gauta nauda turėtų būti nagrinėjama atsižvelgiant į išlaidas, susijusias su visuotinės ekonominės svarbos tikslu. Šiuo klausimu jos atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad vis daugiau knygėlės santaupų buvo skiriama visuotinės svarbos reikmėms finansuoti: 1975–1983 m. tam skirta 50 % *Livret bleu* santaupų, 1983–1991 m. ši dalis padidėjo iki 65 %, o 1998 m. – iki 100 % CDC kaupiamų santaupų;

d) darant prielaidą, kad iš tikrųjų buvo suteikta pagalba, ši pagalba bet koku atveju būtų esama pagalba, nes *Livret bleu* schema įdiegta prieš liberalizuojant bankų rinką 1993 m. sausio 1 d. (šių dienų baigėsi Antrosios bankų direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas).

(71) Savo 2001 m. spalio 26 d. pranešime Prancūzijos institucijos nurodo, kodėl pagalba bet koku atveju būtų suderinama su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio 3 dalį, jeigu Komisija priemonę priskirtų pagalbai. Jos kaltina Komisiją, kad skaičiuodama bendras pajamas pagal *Livret bleu* pelno (nuostolio) ataskaitą ji padarė klaidų, nes nesilaikė *Crédit Mutuel* konsultanto rekomenduoto metodo⁽³²⁾. Jos taip pat pabrėžia, kad Komisija turi atsižvelgti į pagrįstą pelną, kurį jos vertina [...] (*).

(72) Be to, savo pastabose dėl sprendimo išplėsti procedūrą Prancūzijos institucijos kaltina Komisiją, kad ši laikėsi neteisingo požiūrio – metų, kuriais gauta kompensacijos permoka (1991, 1992, 1993 ir 1998 m.), sumų nekompensavo metų, kuriais kompensacija buvo per maža

(1994–1997 m.), sumomis ir į sprendimo išplėsti procedūrą I priedą įtraukė visas savo konsultanto išvadas dėl trijų klausimų, kuriais Komisijos ir Prancūzijos nuomonės išsiskyrė. Prancūzija nurodė, kad visu 1999–2005 m. laikotarpiu *Livret bleu* sistemai skirta valstybės kompensacija buvo per maža. Todėl tarpininkavimo komisinių suma neviršijo sumos, būtinos *Livret bleu* platinimo sąnaudoms, nurodytoms *Livret bleu* analitinėje apskaitoje, kuri parengta kartu su Komisija (išskyrus du pakeitimus⁽³³⁾) ir atitinka 1980 m. birželio 25 d. Komisijos direktyvos 80/723/EEB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo ir dėl finansinio skaidrumo tam tikrose įmonėse⁽³⁴⁾ reikalavimus, padengti. Prancūzija taip pat paaiškino, kad tarpininkavimo komisiniai neseniai sumažinti daugiausia tenkinant socialinių būstą finansuojančių subjektų poreikius⁽³⁵⁾.

(73) Prancūzijos institucijos nurodo, kad galimos kompensacijos permokos grąžinimo mechanizmas taikomas nuo 1999 m.

(74) Prancūzija taip pat paaiškino, kad *Crédit Mutuel* patyrė vieno mėnesio nelikvidumo riziką, o CDC – ilgesnį negu vieno mėnesio nelikvidumo riziką. Ji patikslino, kad apskaičiuojant mokumo atsargoms būtinų nuosavų lėšų poreikius rizikos koeficientas, susijęs su pagal taupomą knygėlę *Livret bleu* surinktomis sumomis, buvo lygus nuliui. Prancūzija nurodė, kad tenkinant *Crédit Mutuel* nuosavų lėšų poreikius rizikos koeficientas, susijęs ne su *Livret bleu*, o su kitais taupymo produktais ir kitais ištekliais, 1999–2005 m. buvo [...]–[...] %. Prancūzijos institucijos pažymėjo, jog atsižvelgdamas į tai, kad Europos mokumo koeficientas taikomas netinkamai nuo tada, kai 1999 m. visos santaupos pradėtos kaupti įmonėje CDC, *Crédit Mutuel*, siekdamas apskaičiuoti su *Livret bleu* susijusį pagrįstą pelną, įtraukė pagal kitų taupymo produktų ir kitų išteklių sąnaudas nustatytas nuosavų lėšų sąnaudas, kartu jas sumažindamas (1999–2005 m. jos siekė [...]–[...] %). Komisijos prašymu Prancūzija taip pat pateikė paaiškinimus dėl kompensacijos, susijusios su privalomo rezervo sudarymu Prancūzijos banke, dydžio.

⁽³²⁾ Pirmuoju pakeitimu įtraukta privaloma įmoka į indėlių garantijų fondą, kaip numatyta 1999 m. sausio 25 d. Santaupų ir finansinio saugumo įstatyme; antruoju pakeitimu iš dalies pakeistas nuosavų lėšų skaičiavimas siekiant atsižvelgti į nuo 1999 m. gautą pagrįstą pelną.

⁽³⁴⁾ OL L 195, 1980 7 29, p. 35. Ši direktyva panaikinta 2006 m. lapkričio 16 d. Komisijos direktyva 2006/111/EB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo ir dėl finansinio skaidrumo tam tikrose įmonėse (OL L 318, 2006 11 17, p. 17).

⁽³⁵⁾ Prancūzijos institucijų teigimu, sumažinus tarpininkavimo komisinius CDC galėjo sumažinti socialinės paramos teikėjų finansavimo sąnaudas.

⁽³²⁾ Dėl klausimų, kuriais Komisijos konsultanto ir *Crédit Mutuel* konsultanto nuomonės nesutapo, žr. 25 išnašą.

(*) Privaloma saugoti verslo paslaptį

7. VERTINIMAS

7.1. Esama pagalba

(75) Sprendime išplėsti procedūrą Komisija pareiškė nuomonę, kad vienintelė nagrinėjama priemonė, kuri gali būti pagalba, – tai bankui *Crédit Mutuel* CDC mokami tarpininkavimo komisiniai⁽³⁶⁾.

(76) Pagalba, kuri gali būti suteikta mokant tarpininkavimo komisinius, pradėta taikyti 1991 m. rugsėjo 27 d. tos pačios dienos nutarimu ir šiame sprendime nagrinėjama iki 2009 m. sausio 1 d., kai buvo liberalizuotas taupomosios knygelės *Livret A* platinimas ir taupomoji knygelė *Livret A* suderinta su taupomąja knygele *Livret bleu*⁽³⁷⁾.

7.1.1. Sprendimo *Altmark* sąlygos nėra įgyvendintos

(77) Pažymėtina, kad pagal Sprendimą *Altmark*⁽³⁸⁾ kompensacijos, mokamos už su viešąja paslauga susijusias užduotis, nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, jeigu yra įgyvendintos keturios bendrai vertinamos sąlygos.

(78) Savo pastabose, pateiktose atsakant į sprendimą išplėsti procedūrą, Prancūzijos institucijos ir *Crédit Mutuel* nurodo, kad teikiamos dvi visuotinės ekonominės svarbos paslaugos – išlaikoma daug filialų kaimuose siekiant teritorijos planavimo tikslų ir renkami socialiniam būstui finansuoti skirti indėliai.

(79) Tačiau net prieš įvedant aptariamą priemonę *Crédit Mutuel* nebebuvo taikoma jokia prievolė išlaikyti filialus kaimuose, nes 1987 m. panaikintas Bankų filialų atidarymo ir uždarymo įstatymas, o 1991 m. liepos 1 d. – kontrolės schema (kuri bankui *Crédit Mutuel* buvo palikta galioti 1987–1991 m.)⁽³⁹⁾. Be to, Prancūzijos institucijos

ir *Crédit Mutuel* neprieštaravo sprendime išplėsti procedūrą pateiktai išvadai, kad „nuo 1991 m. [t. y. nuo 1991 m. liepos 1 d.] netaikomas joks teisės aktas, pagal kurį bankui *Crédit Mutuel* būtų pavesta vykdyti šio sprendimo 24 dalies iii punkte nurodytą užduotį [filialų išlaikymas kaimuose siekiant teritorijos planavimo tikslų], laikantis EB sutarties 86 straipsnio [dabar SESV 106 straipsnis]“⁽⁴⁰⁾.

(80) Todėl tai, ar Sprendimas *Altmark* yra taikomas, reikėtų tikrinti atsižvelgiant tik į užduotį rinkti socialiniam būstui finansuoti skirtus indėlius.

(81) Komisija primena, kad valstybėms narėms suteikta didelė veiksmų laisvė nustatyti paslaugų, kurios gali būti laikomos visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis, pobūdį. Ji mano, kad nutarimais dėl Taisomojo 1975 m. finansų įstatymo⁽⁴¹⁾ 9 straipsnio nuostatų taikymo ir dėl Taisomojo 1982 m. finansų įstatymo⁽⁴²⁾ 24 straipsnio nuostatų taikymo, visų pirma 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimu, bankui *Crédit Mutuel* aiškiai pavedama vykdyti užduotį rinkti lėšas, kurios turi būti perduamos įmonei CDC suteikiant jai galimybę finansuoti socialinį būstą (užduotis nustatyta Statybos ir būsto kodekso R323–10 ir R331–14 straipsniuose). Komisija mano, kad Prancūzija, laikydama šią užduotį visuotinės ekonominės svarbos paslauga, akivaizdžios vertinimo klaidos nepadarė.

(82) Ketvirtojoje Sprendimo *Altmark* sąlygoje nurodoma, kad, „kai įmonė, vykdanči viešosios paslaugos įpareigojimus, kiekvienu konkrečiu atveju nėra pasirinkta vadovaujantis viešųjų pirkimų procedūra, kuri leistų pasirinkti paraišką pateikusių organizaciją, galinčią teikti šias paslaugas mažiausiomis visuomenei išlaidomis, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatytas remiantis išlaidų analize, kurių tipinė įmonė, gerai valdoma [...], kad galėtų atitikti būtinus viešosios paslaugos reikalavimus, būtų patyrusi vykdydama šias pareigas, atsižvelgiant į atitinkamas gaunamas įplaukas ir protingą pelną, susijusį su šių įsipareigojimų vykdymu“⁽⁴³⁾.

(83) Komisija mano, kad atsižvelgiant į užduotį rinkti CDC kaupiamus indėlius, skirtus socialiniam būstui finansuoti, ketvirtoji sąlyga nėra įgyvendinta. Pažymėtina, kad valstybė šią užduotį pavedė vykdyti ne geriausią pasiūlymą

⁽³⁶⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 50 konstatuojamąją dalį: „[...] vykdydama šią procedūrą Komisija kaip priemonę, kuri gali būti valstybės pagalba, nurodo tik tarpininkavimo komisinius“.

⁽³⁷⁾ Žr. 41 konstatuojamąją dalį.

⁽³⁸⁾ Žr. 22 išnašą.

⁽³⁹⁾ Prancūzijos institucijos nurodė Bankų filialų atidarymo ir uždarymo įstatymą, kuris panaikintas 1987 m. Tačiau kontrolės schema bankui *Crédit Mutuel* buvo palikta galioti 1987–1991 m. Teisės akte buvo numatyta schema, pagal kurią filialus leidžiama uždaryti arba restruktūrizuoti, ypač nuo 1987 m., o ne schema, pagal kurią oficialiai draudžiama tai daryti. Ši kontrolės schema panaikinta 1991 m. liepos 1 d., vykstant bendroms pakartotinėms deryboms dėl valstybės ir *Crédit Mutuel* sutartinių santykių.

⁽⁴⁰⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 29 konstatuojamąją dalį.

⁽⁴¹⁾ Žr. 34 konstatuojamąją dalį ir 14 išnašą.

⁽⁴²⁾ 1982 m. gruodžio 30 d. Įstatymas Nr. 82–1152 (1982 m. gruodžio 31 d. Prancūzijos Respublikos oficialusis leidinys, p. 3995).

⁽⁴³⁾ Žr. 22 išnašoje nurodyto Sprendimo *Altmark* 93 punktą.

pateikiamam subjektui viešojo pirkimo tvarka, o vykdydama tiesiogines derybas su *Crédit Mutuel*. Tarpininkavimo komisinių dydis nebuvo nustatytas remiantis gerai valdomos tipinės įmonės patirtomis sąnaudomis, susijusiomis su visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimu. Iš tikrųjų tarpininkavimo komisinių dydis – 1,3 % – negalėjo būti pagrįstas faktinėmis sąnaudomis, kurias *Crédit Mutuel* patyrė teikdamas visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, nes 1991 m. rugsėjo mėn. nebuvo tvarkoma atskira taupomosios knygelės *Livret bleu* apskaita, pagal kurią banko apskaitoje būtų galima nustatyti konkrečiai su *Livret bleu* susijusias nurodytas sąnaudas. Atskira *Livret bleu* apskaita buvo parengta praėjus keletui metų, o laikotarpio iki 1991 m. apskaita iš naujo parengta atgaline data. Todėl nėra informacijos, kad tarpininkavimo komisinių dydis nustatytas remiantis gerai valdomos tipinės įmonės, vykdančios aptariamą visuotinės svarbos užduotį, sąnaudomis. Prancūzijos institucijos pažymi, kad *Crédit Mutuel* apskritai yra gerai valdoma įmonė. Tačiau šio teiginio jos nepagrindžia faktiškai ir daugiausia mini sprendimo išplėsti procedūrą 13 konstatuojamąją dalį, kurioje Komisija tik nurodo 2004 m. *Crédit Mutuel* bendrus finansinius rezultatus (balanso dydį, grynąsias pajamas, pelno ir nuostolio santykį, nuosavas lėšas ir mokumo koeficientą). Bet kokiu atveju, jeigu valstybė narė kompensacijos dydį nustatė remdamasi gerai valdomos tipinės įmonės sąnaudų analize, visiškai neturėtų būti sunku tai įrodyti Komisijai ir jai išdėstyti taikytą metodiką, o Prancūzija šiuo atveju to nepadarė. Galiausiai tai, kad 2009 m. sausio 1 d. liberalizavus taupomųjų knygelių *Livret A* ir *Livret bleu* platinimą *Crédit Mutuel* tarpininkavimo komisiniai nuo 1,1 % sumažėjo iki 0,6 %, veikiausiai rodo, kad šie komisiniai buvo didesni negu tie, kurie būtų buvę nustatyti remiantis gerai valdomos tipinės įmonės, vykdančios tokią pat visuotinės svarbos užduotį, sąnaudomis.

- (84) Kadangi Sprendimo *Altmark* sąlygos vertinamos bendrai, užtenka neįgyvendinti vienos iš sąlygų, kad šis sprendimas nebūtų taikomas ir kad aptariama priemonė galėtų būti valstybės pagalba. Remiantis tuo, kas išdėstyta, pažymėtina, kad aptariama priemonė ketvirtosios Sprendimo *Altmark* sąlygos neatitinka. Todėl Sprendimas *Altmark* netaikomas ir reikėtų nagrinėti, ar priemonė iš tikrųjų yra valstybės pagalba⁽⁴⁴⁾ ⁽⁴⁵⁾.

7.1.2. Su esama pagalba susijusios sąlygos yra įgyvendintos

- (85) SESV 107 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad valstybių arba iš valstybės išteklių bet kokia forma suteikta pagalba,

⁽⁴⁴⁾ 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 7 punkte nurodoma: „Jei valstybės narės šių kriterijų [t. y. keturių Sprendimo *Altmark* sąlygų] nepaiso, ir jei tenkinami bendrieji EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies [dabar SESV 107 straipsnio 1 dalies] taikymo kriterijai, kompensacija už viešąją paslaugą yra laikoma valstybės pagalba“ (pabraukę šio sprendimo rengėjai).

⁽⁴⁵⁾ Nagrinėjama nepaisant to, kad įvykdžius 2009 m. sausio 1 d. reformą ES viešojo pirkimo teisė dėl bankui *Crédit Mutuel* tiesiogiai pavestos su viešąja paslauga susijusios užduoties rinkti nuomojamam socialiniam būstui skirtus indėlius nebėra pažeidžiama.

kuria, palaikant tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.

7.1.2.1. Priskirtinumas valstybei ir valstybės ištekliams

- (86) Pagal valstybės ir *Crédit Mutuel* sutartį, kuria nustatomos 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimo įgyvendinimo taisyklės, įmonė CDC bankui *Crédit Mutuel* tarpininkavimo komisinius mokejo kasmet⁽⁴⁶⁾. Tarpininkavimo komisinių sumą nustato valstybė siekdama kompensuoti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus. Be to, CDC yra valstybės įmonė, kurios veiksmai priskirtini valstybei⁽⁴⁷⁾. Todėl priskirtinumo valstybei ir valstybės ištekliams sąlyga yra įgyvendinta.

7.1.2.2. Antrankinis pobūdis

- (87) Tarpininkavimo komisiniai buvo mokami tik bankui *Crédit Mutuel* kaip kompensacija už įmonėje CDC kaupiamų santaupų, skirtų socialiniam būstui finansuoti, rinkimą platinant taupomąją knygelę *Livret bleu* – išskirtinę teisę platinti šią knygelę turėjo *Crédit Mutuel*. Todėl ši priemonė buvo atrankinio pobūdžio.

7.1.2.3. Kadangi Sprendimo *Altmark* sąlygos netaikomos, atliekamas pranašumo, kuriuo iškraipoma konkurencija, tyrimas

- (88) Kadangi mokant tarpininkavimo komisinius valstybės ištekliams buvo pervedami tik bankui *Crédit Mutuel*, dėl šių komisinių banko konkurencinė padėtis pagerėjo, palyginti su jo konkurentais. Iš tikrųjų atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką tai, kad įmonės konkurencinė

⁽⁴⁶⁾ Pagal valstybės ir *Crédit Mutuel* sutartį, kuria nustatomos 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimo įgyvendinimo taisyklės, „CDC bankui *Crédit Mutuel* kasmet (paskutinę kiekvienų metų darbo dieną) moka [...] dydžio kompensaciją“.

⁽⁴⁷⁾ Žr. 1996 m. gruodžio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Air France prieš Komisiją*, T-358/94, 1996 m. Rink. p. II-2019, ypač jo 58–61 punktus. Taip pat žr. 2010 m. vasario 26 d. Komisijos sprendimo 2010/606/ES dėl valstybės pagalbos C 9/09 (ex NN 49/08, NN 50/08 ir NN 45/08), kurią Belgijos Karalystė, Prancūzijos Respublika ir Liuksemburgo Didžioji Hercogystė suteikė bendrovei *Dexia SA*, (OL L 274, 2010 10 19, p. 54) 123, 124 ir 125 konstatuojamąsias dalis.

padėtis pagerėja gavus valstybės pagalbą, paprastai įrodo, kad iškraipoma konkurencija su kitomis panašios pagalbos negavusiomis įmonėmis ⁽⁴⁸⁾.

7.1.2.4. Poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai

- (89) Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai daromas tuomet, kai pagalbą gavusi įmonė savo veiklą vykdo konkurencijai atvira sektoriuje, kuriame vykdoma valstybių narių tarpusavio prekyba ⁽⁴⁹⁾. Nuo 1979 m. užsienio bankų užimama rinkos dalis, susijusi su kredito veikla, siekė 8 % (4 % rinkos užėmė juridinio statuso neturintys filialai ir 4 % – Prancūzijos teisinį statusą turinčios patronuojamosios bendrovės), o su indėlių veikla susijusi šių bankų užimama rinkos dalis siekė 4,5 % (2 % rinkos užėmė juridinio statuso neturintys filialai ir 2,5 % – Prancūzijos teisinį statusą turinčios patronuojamosios bendrovės). Palyginti su visais užsienio bankais, Europos (ne Prancūzijos) bankai užėmė 50 % su kreditais susijusios rinkos ir 70 % su indėliais susijusios rinkos. Taigi nuo aštuuntojo dešimtmečio *Crédit Mutuel* konkuravo su Prancūzijoje veikiančių užsienio bankų tinklais. Be to, bankuose laikomų likvidžių santaupų rinka, kurioje buvo naudojamos taupomosios knygelės *Livret bleu*, taip pat taupomosios knygelės *Codevi*, *LEP*, *Livret jeune*, *CEL* ir įprastų knygelėlių sąskaitos ⁽⁵⁰⁾, atitinkamu laikotarpiu jau buvo atvira konkurencijai.
- (90) Todėl Komisija daro išvadą, kad keturios būtinos pagalbos sąlygos yra įgyvendintos.

7.1.2.5. Pagalbos priemonės neteisėtumas

- (91) Galiausiai pagalbos priemonė yra neteisėta, nes apie ją nepranešta Komisijai pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį ir ji buvo įgyvendinta po to, kai Prancūzijoje įsigaliojo Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartis.
- (92) Atsakydama į Prancūzijos institucijų argumentą, kad pagalba yra esama pagalba, nes ji patvirtinta iki 1993 m. sausio 1 d., kai baigėsi Antrosios bankų direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas, Komisija pabrėžia, kad šios direktyvos tikslas – kredito įstaigų sektoriuje sukurti vidaus rinką užtikrinant įsisteigimo laisvę ir laisvę teikti paslaugas. Direktyva priimta ne dėl to, kad aptariama rinka nebuvo atvira konkurencijai prieš patvirtinant tarpininkavimo komisinius, bet tik dėl to,

kad dar buvo tam tikrų kliūčių bankų sektoriuje užtikrinti įsisteigimo laisvę ir laisvę teikti paslaugas. 2007 m. gegužės 10 d. sprendime pažymima, kad taupomoji knygelė *Livret bleu* yra bankuose laikomų likvidžių santaupų rinkos dalis, – tai reiškia, kad atitinkamos veiklos sektorius yra atviras konkurencijai; jokiame sprendimo punkte nepatvirtinamas Prancūzijos institucijų argumentas, kad aptariamos veiklos sektorius konkurencijai buvo atvertas tik 1993 m. Tačiau sprendime nurodoma, kad rinka yra brandi ⁽⁵¹⁾.

7.2. Pagalbos suderinamumas su vidaus rinka

- (93) Kadangi aptariama priemonė yra valstybės pagalba, Komisija turi išnagrinėti šios priemonės suderinamumą su vidaus rinka.
- (94) Pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį „įmonėms, kurioms yra patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, [...] Sutartyse nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos taisyklės, yra taikomos, jei jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti joms patikėtų specialių uždavinių. Prekybos plėtojimui neturi būti daroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Sąjungos interesams“.
- (95) Pagal Teisingumo Teismo praktiką, Komisijos praktiką ir 2005 m. Bendrijos bendrąsias nuostatas SESV 106 straipsnio 2 dalis reiškia, kad valstybės pagalba įmonei, kuriai pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, gali būti paskelbta suderinama su vidaus rinka, jeigu pagalbos priemonė atitinka šias sąlygas:
- a) teikiamai paslaugai būdingi visuotinės ekonominės svarbos paslaugos ypatumai;
  - b) valstybė šią visuotinės ekonominės svarbos paslaugą įmonei faktiškai pavedė teikti vienu ar keliais oficialiais aktais;
  - c) laikomasi būtinumo ir proporcingumo principų ir
  - d) tarpusavio prekybos plėtojimui nedaromas toks poveikis, kuris prieštarautų Sąjungos interesams.

⁽⁴⁸⁾ 1980 m. rugsejo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Philip Morris prieš Komisiją*, C-730/79, 1980 m. Rink. p. 2671, 11 ir 12 punktai.

⁽⁴⁹⁾ 1988 m. liepos 13 d. sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-102/87, 1988 m. Rink. p. 4067, 19 punktas.

⁽⁵⁰⁾ Žr. 2007 m. gegužės 10 d. sprendimo 45 konstatuojamąją dalį.

⁽⁵¹⁾ Žr. 2007 m. gegužės 10 d. sprendimo 58 ir 90 konstatuojamąsias dalis.

- (96) Dėl 81 konstatuojamojoje dalyje išdėstytų priežasčių a ir b sąlygos yra įgyvendintos.
- (97) Dėl d sąlygos Komisija neturi jokios informacijos, pagal kurią valstybių narių tarpusavio prekybai buvo daromas toks didelis poveikis, kad pagalba neatitiktų šios sąlygos. 2007 m. gegužės 10 d. sprendime visų pirma buvo prašoma panaikinti išskirtinę teisę platinti taupomąją knygelę *Livret bleu*, nes specialiosiomis teisėmis platinti *Livret bleu* buvo ribojama laisvė teikti paslaugas Bendrijoje⁽⁵²⁾. Tačiau negalima vertinti, kad tarpininkavimo komisiniai tarpusavio prekybos plėtojimui darė tokį poveikį, kuris prieštarautų Sąjungos interesams, jeigu jais nebuvo suteikta kompensacijos permoka kompensuojant su visuotinės svarbos paslauga susijusią užduotį, pavestą vykdyti bankui *Crédit Mutuel*.
- (98) Todėl toliau Komisija nagrinėja, ar laikomasi būtinumo ir proporcingumo principų, t. y. ar kompensacijos, kurią sudaro tarpininkavimo komisiniai, suma neviršijo sumos, būtinos vykdant su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus patirtoms sąnaudoms padengti, atsižvelgiant į susijusias pajamas ir pagrįstą pelną, gautus vykdant šiuos išpareigojimus⁽⁵³⁾.
- (99) Tikrindama, ar negali būti suteikta kompensacijos permoka (žr. 7.2.5 skirsnį), Komisija taiko bendrąjį metodą (žr. 7.2.2 skirsnį) nagrinėdama laikotarpį nuo 1991 m. rugsėjo 27 d. (žr. 7.2.1 skirsnį) iki 2005 m. gruodžio 31 d. Ji atsižvelgia į visą su *Livret bleu* susijusią naudą, tačiau neįtraukia galimo „pigios prekės“ poveikio, kurio mastas negalėjo būti nustatytas (žr. 7.2.3 skirsnį). Yra įskaičiuojamas pagrįstas pelnas (žr. 7.2.4 skirsnį), taip pat susijęs ir su CDC kaupiamomis santaupomis.
- 7.2.1. Atitinkamo laikotarpio pradžia – 1991 m. rugsėjo 27 d.
- (100) Sprendime išplėsti procedūrą į su *Livret bleu* susijusias grynąsias pajamas, apskaičiuotas siekiant įvertinti, ar gali būti suteikta kompensacijos permoka, buvo įtrauktos visų 1991 m. pajamos⁽⁵⁴⁾. Kitaip tariant, gryniosios pajamos, gautos iš savo nuožiūra naudojamų lėšų ir visuotinės svarbos reikmėms skirtų lėšų, buvo įskaičiuotos nuo 1991 m. sausio 1 d.
- (101) Kaip nurodyta 75 ir 76 konstatuojamosiose dalyse, šioje byloje nagrinėjama vienintelė priemonė yra tarpininkavimo komisiniai, kurių pagrindas nustatytas 1991 m. rugsėjo 27 d. – tą pačią dieną, kurią bankui *Crédit Mutuel* buvo pavesta savo santaupas kaupti įmonėje CDC, kad būtų finansuojamas socialinis būstas. Iki šios dienos nebuvo nei mokami tarpininkavimo komisiniai, nei įmonėje CDC kaupiamos santaupos. Todėl Komisija pagalbos proporcingumą turi pradėti vertinti nuo šios dienos.
- (102) Taigi su visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimu susijusios sąnaudos ir pajamos negali būti ankstesnės negu 1991 m. rugsėjo 27 d. Kitaip tariant, sąnaudas ir pajamas, susijusias su visuotinės ekonominės svarbos paslaugos, finansuojamos taikant aptariamą pagalbos priemonę (mokant tarpininkavimo komisinius), teikimu, galima įskaičiuoti tik nuo tada, kai ši pagalba buvo įvesta. Todėl Komisija mano, kad sprendime išplėsti procedūrą buvo taikomas nenuoseklus metodas: pagalbos priemone laikomi tik 1991 m. rugsėjo 27 d. nustatyti tarpininkavimo komisiniai, bet toliau atsižvelgiama į 1991 m. sausio 1 d.–1991 m. rugsėjo 27 d. grynąsias pajamas, susijusias su taupomąja knygele *Livret bleu*.
- (103) Kadangi *Crédit Mutuel* gali pateikti tik metines grynąsias pajamas, susijusias su visuotinės svarbos reikmėms skirtomis lėšomis ir savo nuožiūra naudojamomis lėšomis, Komisija mano, kad vertinant 1991 m. reikėtų atsižvelgti tik į 1991 m. rugsėjo 27 d.–1991 m. gruodžio 31 d. grynąsias pajamas ir visų 1991 m. grynąsias pajamas įtraukti proporcingai atitinkamų dienų skaičiui, t. y. 96/365. 1991 m. iš CDC kaupiamų santaupų gautos gryniosios pajamos gali būti įskaičiuojamos visos, nes, kaip nurodyta 101 konstatuojamojoje dalyje, šios santaupos CDC pradėtos kaupti po 1991 m. rugsėjo 27 d. ir iš esmės jokia šių pajamų dalis nepriskiriama 1991 m. sausio 1 d.–1991 m. rugsėjo 27 d. laikotarpiui.
- 7.2.2. Iki 2005 m. pabaigos taikytas bendrasis metodas ir vėliau taikytas metinis metodas
- (104) Sprendime išplėsti procedūrą Komisija rekomendavo taikyti metinį metodą, kad būtų įvertinta, ar gali būti suteikta kompensacijos permoka. Šis metodas taikomas pagal 2005 m. Bendrijos bendrąsias nuostatas ir skiriasi

⁽⁵²⁾ Žr. 2007 m. gegužės 10 d. sprendimo 223 konstatuojamąją dalį.

⁽⁵³⁾ Žr. 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 14 punktą.

⁽⁵⁴⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 68, 69, 73, 75, 76 ir 79 konstatuojamosiose dalyse pateikiamas lenteles.

nuo anksčiau Komisijos taikytos praktikos. Iš tikrųjų kai prieš priimant 2005 m. Bendrijos bendrąsias nuostatas Komisija turėdavo vertinti, ar gali būti suteikta kompensacijos permoka, ji taikydavo metodą, kuris gali būti vadinamas bendruoju; pagal šį metodą metų, kuriais gauta kompensacijos permoka, sumos galėjo būti neribotai kompensuojamos metų, kuriais kompensacija buvo per maža, sumomis⁽⁵⁵⁾.

(105) Pagal 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 26 punktą pagalbai, apie kurią nepranešta, Komisija šias bendrąsias nuostatas taiko tuomet, jeigu pagalba suteikta Bendrijos bendrąsias nuostatas paskelbus Oficialiajame leidinyje; kitais atvejais ji taiko suteikiant pagalbą galiojusias nuostatas. Aptariama pagalba teikta kasmet⁽⁵⁶⁾ ir apie ją nebuvo pranešta. 2005 m. Bendrijos bendrosios nuostatos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtos 2005 m. lapkričio 29 d. Todėl laikotarpiui iki 2006 m. reikėtų taikyti teikiant pagalbą galiojusias taisykles, o laikotarpiui nuo 2006 m. sausio 1 d. iki priemonės taikymo pabaigos 2008 m. gruodžio 31 d. – 2005 m. Bendrijos bendrąsias nuostatas.

(106) 2005 m. Bendrijos bendrosiose nuostatose rekomenduojama taikyti metinį metodą, nes galima kompensacijos permoka turi būti apskaičiuojama kasmet ir metinės kompensacijos permokos suma negali būti perkeliama į kitus metus, nebent ši suma viršija 10 % metinės kompensacijos sumos⁽⁵⁷⁾.

(107) Tačiau kai prieš priimant 2005 m. Bendrijos bendrąsias nuostatas Komisija tikrindavo, ar įmonei nesuteikta

kompensacijos už su viešąja paslauga susijusios užduoties vykdymą permoka, ji taikydavo bendrąjį metodą (žr. 104 konstatuojamąją dalį)⁽⁵⁸⁾.

(108) Pagal bendrąjį metodą kiekvienų metų grynosios pajamos, kaupiamos pagal metus, yra diskontuojamos taikant kiekvienų metų sausio 1 d. Prancūzijai nustatomą orientacinę normą⁽⁵⁹⁾.

7.2.3. Nauda, į kurią atsižvelgiama

(109) Pagal 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 17 punkto pirmąjį sakinį „pajamos, į kurias atsižvelgiama, turi apimti bent visas pajamas, gautas teikiant bendros ekonominės svarbos paslaugas“. Todėl tikrinant, ar negali būti suteikta kompensacijos permoka, reikėtų atsižvelgti į tiriamu laikotarpiu gautas grynąsias pajamas, susijusias su visuotinės svarbos reikmėms skirtomis lėšomis ir savo nuožiūra naudojamomis lėšomis. Iš tikrųjų Komisija mano, kad šios pajamos – tai pajamos, kurias nuo 1991 m. rugsėjo 27 d. Prancūzija bankui *Crédit Mutuel* suteikė šiam teikiant visuotinės svarbos paslaugą (per įmonę CDC finansuojant socialinį būstą). Analitinėje apskaitoje šios lėšos susietos su konkrečiais ištekliais – indėliais, surinktais platinant taupomąją knygelę *Livret bleu*. Veikdamas konkurencinėmis rinkos sąlygomis (neturėdamas specialiosios teisės platinti neapmokestinamą taupymo produktą) *Crédit Mutuel* galbūt nebūtų galėjęs šių išteklių gauti tokiomis pat sąnaudomis, ir atitinkami ištekliai bei lėšos turi būti įskaiciuoti į pagal *Livret bleu* sistemą gautus bendrus finansus. Be to, Prancūzija, nurodžiusi nuo 1991 m. su šiomis lėšomis susijusias santaupas pervesti į CDC⁽⁶⁰⁾, tuo pati patvirtino, kad šios lėšos, *Livret bleu* sistema ir užduotis finansuoti socialinį būstą yra tarpusavyje susijusios. Kitaip tariant, 1991 m. rugsėjo 27 d. pavedusi bankui *Crédit Mutuel* teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą – rinkti įmonėje CDC kaupiamus indėlius, skirtus socialiniam būstui finansuoti, Prancūzija patvirtino, kad suteikia jam teisę platinti taupomąją knygelę *Livret bleu*. Todėl pajamos, gautos naudojant į taupomąsias knygeles *Livret bleu* įneštas lėšas, nuo šios dienos turi būti laikomos pajamomis, kurios bankui *Crédit Mutuel* suteiktos už visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimą.

⁽⁵⁵⁾ Tai daugiausia atvejai, kai įmonės, kurioms pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusią užduotį, veiklą vykdė garso ir vaizdo sektoriuje (kaip pavyzdį žr. 2003 m. gruodžio 10 d. Komisijos sprendimą 2004/838/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė televizijos kanalams *France 2* ir *France 3* (OL L 361, 2004 12 8, p. 21).

⁽⁵⁶⁾ Žr. 46 išnašą.

⁽⁵⁷⁾ Žr. 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 21 punktą. Atsakydama į *Crédit Mutuel* argumentą (žr. 26 išnašą), kuriame prašoma taikyti bendrąjį metodą pagal 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 21 punkto antrąjį ir trečiąjį sakinius, kuriuose nurodoma, kad tam tikrais metais gali būti būtina išskirtinė didesnė negu 10 % kompensacijos permoka, jeigu visuotinės ekonominės svarbos paslaugos sąnaudos įvairiais metais labai skiriasi, Komisija primena, kad pagal 21 punkto ketvirtąjį sakinį tokia „išskirtinė“ kompensacijos permoka [...] „būtina bendros ekonominės svarbos paslaugų teikimui“, valstybės narės turi būti paaškinama „Komisijai adresuotame pranešime“ (pabraukę šio dokumento rengėjai). Tačiau apie aptariamą priemonę Komisijai nebuvo pranešta ir ji mano, kad *Crédit Mutuel* nepaaiškino konkrečios padėties, dėl kurios išimties tvarka tam tikrais konkrečiais metais leidžiama didesnė negu 10 % kompensacijos permoka.

⁽⁵⁸⁾ Kaip pavyzdį žr. 2003 m. gruodžio 10 d. Komisijos sprendimą 2004/838/EB dėl valstybės pagalbos, kurią Prancūzija suteikė televizijos kanalams *France 2* ir *France 3* (OL L 361, 2004 12 8, p. 21).

⁽⁵⁹⁾ Žr. Komisijos pranešimą apie susigrąžinamos valstybės pagalbos palūkanų normas bei orientacines/diskonto normas, taikomas 25 valstybių narių nuo 2007 m. sausio 1 d. (OL C 317, 2006 12 23, p. 2). Taip pat žr. šį interneto tinklalapį: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽⁶⁰⁾ Žr. 39 konstatuojamąją dalį.

- (110) Skundo pateikėjas ir kitos institucijos ar įstaigos (Konkurencijos taryba, parlamento narių ar mokslinių tyrimų įstaigų pranešimai ⁽⁶¹⁾) mano, kad dėl išskirtinės teisės platinti taupomąją knygelę *Livret bleu* buvo daromas „pigios prekės“ poveikis suteikiant galimybę bankui *Crédit Mutuel* pritraukti klientus ir užtikrinti jų lojalumą – šiems klientams bankas ne tik platino taupomąją knygelę *Livret bleu*, bet ir pardavė kitus banko produktus. Sprendime išplėsti procedūrą Komisija neatmetė galimybės, kad platinant *Livret bleu* dėl „pigios prekės“ poveikio galėjo būti gauta netiesioginių pajamų ⁽⁶²⁾, bet priminė, kad iki šiol tokių pajamų dydžio nebuvo galima nustatyti ⁽⁶³⁾.
- (111) Baigdama nagrinėti šią bylą Komisija pažymi, kad, nors negalima atmesti „pigios prekės“ poveikio, remdamasi savo surinktais duomenimis šiuo atveju ji negali pakankamai patikimai nustatyti galimo „pigios prekės“ poveikio masto.
- (112) Skundo pateikėjų pateiktuose dokumentuose daroma prielaida, kad „pigios prekės“ poveikis yra, bet tai oficialiai neįrodoma ir juo labiau tiksliai neįvertinami finansiniai šio poveikio padariniai.
- (113) Aptardama M. Glais vadovaujamos įmonės tyrimus (žr. 52 ir 53 konstatuojamąsias dalis) Komisija pažymi, jog *Crédit Mutuel* gali teisėtai tvirtinti, kad šiuose statistikos tyrimuose nepateikiamas joks pagrįstas įrodymas dėl „pigios prekės“ poveikio, kurio mastą galima nustatyti.
- (114) Skundo pateikėjų pastabose buvo pateikti trys subjektyvūs vertinimai. Visų pirma atsižvelgdami į tai, kad kiti bankai taupomąją knygelę *Livret bleu* siūlė platinti už 1 % komisinius, skundo pateikėjai apytiksliai „pigios prekės“ poveikio mastą įvertino apskaičiavę *Crédit Mutuel* gautų komisinių dydžio ir šios 1 % normos skirtumą, t. y. 0,3 % – apie 300 mln. FRF per metus. Tačiau niekaip negalima įrodyti, kad *Crédit Mutuel* konkurentai atitinkamu laikotarpiu šią užduotį tokiomis pat sąlygomis būtų galėję vykdyti už 1 % komisinius. Be to, pirmuoju argumentu ne įrodomas „pigios prekės“ poveikis, bet veikiau dar kartą pakartojama, kad *Crédit Mutuel* gavo kompensacijos permoką; kaip bus įrodyta, šios permokos bankas negavo. To, kad „pigios prekės“ poveikis atitinka tarpininkavimo komisinių ir mažiausių galimų komisinių, kuriuos *Crédit Mutuel* konkurentai siūlė imti už taupomosios knygelės *Livret bleu* platinimą, skirtumą, niekaip negalima įrodyti.
- (115) Pagal antrąjį skundo pateikėjų pasiūlytą metodą „pigios prekės“ poveikis vertinamas atsižvelgiant į *Crédit Mutuel* užimamų rinkos dalių augimą. Toks vertinimo metodas negali būti taikomas, nes jis pagrįstas jokia objektyviu įrodymu nepatvirtintu teiginiu, kad rinkos dalys augo tik dėl taupomosios knygelės *Livret bleu*.
- (116) Trečiasis išskirtinės teisės platinti taupomąją knygelę *Livret bleu* vertinimas yra pagrįstas mokesčių pajamomis, prarastomis dėl taupomosios knygelės *Livret bleu* neapmokestinimo. Jeigu *Crédit Mutuel* būtų norėjęs platinti apmokestinamą taupomąją knygelę ir, neatsižvelgdamas į indėlininkų mokesstinę padėtį, užtikrinti tokią pat grynąją grąžą kaip ir pagal taupomąją knygelę *Livret bleu*, banko faktiškai patirtų alternatyviųjų sąnaudų suma būtų lygi indėlininkų (galimai) sumokėtai sąlyginio mokesčio sumai. Skundo pateikėjų teigimu, turi būti vertinama, kad dėl 1991–1997 m. gautos bendros mokesstinės 4,5 mlrd. FRF naudos *Crédit Mutuel* gavo tokia pat sumai lygią naudą. Į šį argumentą negali būti atsižvelgiama, nes labai tikėtina, kad *Crédit Mutuel* taupomosios knygelės *Livret bleu* nebūtų platinęs tokiomis pat sąlygomis, jeigu būtų turėjęs patirti visas neapmokestinimo, kuris, be to, tiesiogiai naudingas visuomenės nariams, sąnaudas.
- (117) Aptariamą galimą naudą sunku įrodyti ir sunku nustatyti jos dydį. Tiesioginę ekonominę naudą, gautą platinant taupomąją knygelę *Livret bleu*, galima tiesiogiai įvertinti remiantis *Livret bleu* apskaita. Tačiau ekonominė nauda, gauta kitus produktus ar paslaugas pardavus dėl taupomosios knygelės *Livret bleu* lojaliais tapusiems klientams, būtų nustatoma pagal kitų tokių produktų analitinę apskaitą, jeigu iš karto būtų galima atskirti produktus, parduotus dėl taupomosios knygelės *Livret bleu* į banką *Crédit Mutuel* pritrauktiems ar lojaliais tapusiems klientams, ir produktus, parduotus dėl kitų priežasčių į *Crédit Mutuel* atėjusiems klientams, o to padaryti negalima. Dėl šių priežasčių Komisijos konsultantas galimo „pigios prekės“ poveikio negalėjo įvertinti pagal apskaitos metodą, taikomą siekiant įvertinti visą tiesioginę dėl *Livret bleu* gautą ekonominę naudą.

⁽⁶¹⁾ Visų pirma žr. Konkurencijos tarybos nuomonę (1996 m. rugsėjo 17 d. nuomonė Nr. 96-A-12, p. 8), senatoriaus Alaino Lambert'o informacinį pranešimą (1996 m. spalio 30 d. pranešimas Nr. 52, p. 72) ir pramonės ekonomikos centro CERNA atstovės Nathalie Daley tyrimą (*Išsami Prancūzijos bankų apžvalga: nuo tarpininkavimo iki paslaugų teikimo* (pranc. *La banque de détail en France: de l'intermédiation aux services*), 2001 m. vasario mėn., p. 9).

⁽⁶²⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 52 ir 53 konstatuojamąsias dalis.

⁽⁶³⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 67 konstatuojamąją dalį: „Galimų pajamų, susijusių su pagal išskirtinę teisę platinama taupomąją knygelę *Livret bleu*, dydžio nebuvo galima nustatyti.“

(118) Sudėtingesni Komisijos konsultanto bandymai vertinti „pigios prekės“ poveikį buvo nesėkmingi. Todėl, Komisijos nuomone, tikrindama, ar negalėjo būti suteikta kompensacijos permoka, ji negali atsižvelgti į su „pigios prekės“ poveikiu susijusią galimą naudą.

7.2.4. Pagrįsto pelno apskaičiavimas

(119) Tikrinant, ar įmonei, kuriai pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, nesuteikta kompensacijos permoka, reikėtų atsižvelgti į pagrįstą pelną⁽⁶⁴⁾. 2005 m. Bendrijos bendrosiose nuostatose nurodyta, kad „pagrįstas pelnas turėtų reikšti nuosavo kapitalo grąžos normą, atsižvelgiant į galimą riziką arba jos nebuvimą [...]. Ši norma paprastai neturėtų viršyti tam sektoriui būdingos pastarųjų metų vidutinės normos“⁽⁶⁵⁾.

(120) Sprendime išplėsti procedūrą Komisija pareiškė nuomonę⁽⁶⁶⁾, kad pagrįstas pelnas, gautas iš visuotinės svarbos reikmėms skirtų lėšų ir savo nuožiūra naudojamų lėšų, turi siekti vidutiniškai 6 % su šiomis lėšomis susijusių nuosavų lėšų. Ši kasmet kintanti norma, siekianti vidutiniškai 6 %, atitinka banko *Crédit Mutuel* iš pradžių nurodytą pelningumo normą: *Crédit Mutuel* kaip nuosavų lėšų sąnaudas buvo nurodęs aptariamais metais faktiškai paskirstytų dividendų sumą. Aptardama pagrįsto pelno įtraukimą tikrinant, ar negali būti suteikta kompensacijos permoka, Komisija pažymi, kad nagrinėdama savo nuožiūra naudojamas lėšas ir visuotinės svarbos reikmėms skirtas lėšas šiame sprendime ji nenutolsta nuo sprendime išplėsti procedūrą jau taikyto metodo, aprašyto 7.2.5 skyriuje.

(121) Tačiau sprendime išplėsti procedūrą⁽⁶⁷⁾ Komisija pareiškė nuomonę, kad į šį pagrįstą pelną neturi būti įskaičiuojami CDC kaupiami indėliai, nes dėl šių indėlių nepatiriama jokių nuosavų lėšų sąnaudų pagal rizikos ribojimo teisės aktus, kadangi šiuos indėlius *Crédit Mutuel* ne investuoja, o tik perveda įmonei CDC. Atsižvelgiant į rizikos ribojimo taisyklės kredito rizika, susijusi su CDC kaupiamomis santaupomis, yra laikoma lygia valstybės

(Prancūzijos Respublikos) patiriamai rizikai, taigi rizikos koeficientas lygus nuliui, todėl nuosavų lėšų šiai rizikai padengti nereikia.

(122) Neįtraukiant jokie pagrįsto pelno, susijusio su CDC kaupiamomis santaupomis, bendras pagrįstas pelnas (viena vertus, susijęs su visuotinės svarbos reikmėms skirtomis lėšomis ir savo nuožiūra naudojamomis lėšomis, kita vertus, susijęs su CDC kaupiamomis santaupomis) 1991–1999 m. mažėja ir visiškai išnyksta nuo 2000 m., kai 1999 m. visos santaupų atsargos pradėtos kaupiti įmonėje CDC⁽⁶⁸⁾.

(123) Prancūzijos institucijos savo 2006 m. rugsėjo 1 d. rašte, kuriame, atsakydamos į sprendimą išplėsti procedūrą, pateikė pastabas, patvirtino, kad reglamentuojamos nuosavos lėšos CDC kaupiamoms lėšoms nėra naudojamos. Tačiau, Prancūzijos institucijų teigimu, „atsižvelgdamas į tai, kad Europos mokumo koeficientas taikomas netinkamai nuo tada, kai 1999 m. visos santaupos pradėtos kaupiti įmonėje CDC, *Crédit Mutuel*, siekdamas apskaičiuoti su *Livret bleu* susijusį pagrįstą pelną, [siūlo įtraukti] pagal kitų taupymo produktų ir kitų išteklių sąnaudas nustatytas nuosavų lėšų sąnaudas“. Komisija tokio metodo nelaiko tinkamu, nes pagal jį įmonėje CDC kaupiamoms lėšoms dirbtinai priskiriamas reglamentuojamo kapitalo poreikis, priklausantis nuo kito *Crédit Mutuel* turto, kuris visiškai nesujęs su taupomąja knygele *Livret bleu*, kapitalo vidutinio poreikio.

(124) Iš tikrųjų tai, kad nėra reglamentuojamų nuosavų lėšų poreikio, rodo, kad nėra rizikos patirti kredito nuostolį (taip yra CDC kaupiamų santaupų atveju). Dėl indėlių rinkimo CDC sąskaita veiklos taip pat nekyla likvidumo rizika (išskyrus mėnesinę riziką) ir brandžios veiklos pokyčių rizika, nes į CDC pervedama suma kiekvieną mėnesį yra tikslinama pagal indėlių pokytį ir įmonės CDC sumokėtos palūkanos tuojau pat pervedamos indėlininkams. Todėl akivaizdu, kad dėl šios visuotinės ekonominės svarbos paslaugos *Crédit Mutuel* kylanti rizika yra nedidelė. Tačiau kyla tam tikra kitų rūšių rizika, pavyzdžiui, operacinė rizika, ekonominė rizika (rizika, kad atlygis bus mažesnis negu patirtos sąnaudos), teisinė rizika ir rizika prarasti gerą vardą. Be to, vykdamas kitą banko veiklą, pavyzdžiui, skirstant bendras lėšas, valdant turtą ar parduoant finansinius produktus (tokius kaip akcijos ir obligacijos), reglamentuojamos nuosavos lėšos nenaudojamos, tačiau ši veikla vis dėlto yra labai

⁽⁶⁴⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą 48 konstatuojamąją dalį ir 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 14 punktą, kuriame nurodyta: „Kompensacijos suma negali viršyti sumos, kurios reikia padengti sąnaudoms, susidariusioms vykdamas viešosios paslaugos įsipareigojimus, atsižvelgiant į atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną, gautas vykdamas šiuos įsipareigojimus“ (pabraukta šio dokumento rengėjų).

⁽⁶⁵⁾ Žr. 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 18 punktą.

⁽⁶⁶⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą I priedo 2 skyriaus 124–137 konstatuojamąsias dalis.

⁽⁶⁷⁾ Žr. sprendimo išplėsti procedūrą I priedo 2 skyriaus 132 konstatuojamąją dalį.

⁽⁶⁸⁾ Žr. 39 ir 40 konstatuojamąsias dalis.

pelninga. Todėl reglamentuojamų nuosavų lėšų naudojimas, nustatomas pagal rizikos ribojimo taisykles, kurių konkretus tikslas jokių būdu nėra įvertinti veiklos pelningumą, ir laukiamas veiklos pelnas tiesiogiai nėra susiję.

(125) Tačiau reikia pažymėti, kad šiuo atveju, nors Komisija leidžia *Crédit Mutuel* nurodyti pagrįstą pelną, susijusį su dalimi CDC kaupiamų santaupų, ji pripažįsta, kad nustatant tinkamą šio pelno dydį atliekamas sudėtingas ekonominis vertinimas. Iš tikrųjų *Livret bleu* yra nestandartinis banko produktas, kuriam būdingi įvairūs taupymo produkto ir einamųjų sąskaitų ypatumai ir pagal kurį renkamas santaupas kaupia valdžios institucija. Todėl nėra produkto, kuriuos galima tiesiogiai palyginti ir kuriais remiantis būtų galima nurodyti su panašia veikla susijusį pagrįstą pelną.

(126) Kadangi produkto, kurį galima tinkamai palyginti su *Livret bleu*, nėra, Komisija mano, kad šiuo atveju ji gali

taikyti du rodiklius, leidžiančius įvertinti, ar su CDC kaupiamomis santaupomis susijęs konkretus pelnas gali būti laikomas pagrįstu. Šie du rodikliai yra tokie:

a) Prancūzijos bankų sektoriaus pelno marža, t. y. pajamos iki apmokestinimo, padalytos iš apyvartos (šiuo atveju bankų apyvartą rodo jų veiklos pajamos). Taikant atitinkamo laikotarpio (nuo 1991 m. rugsėjo 27 d. iki 2008 m. pabaigos) Prancūzijos bankų sektoriaus rodiklius gaunama 23 % vidutinė metinė pelno marža;

b) Prancūzijos bankų sektoriaus grąžos norma, t. y. pajamos iki apmokestinimo, padalytos iš turto sumos. Vidutinė metinė grąžos norma visu atitinkamu laikotarpiu yra 45 baziniai punktai (0,45 %).

(127) Lentelėje ⁽⁶⁹⁾ pateikiama 1993–2008 m. Prancūzijos bankų sektoriaus pelno marža ir grąžos norma (duomenų iki 1993 m. nėra).

⁽⁶⁹⁾ Lentelėje pateikiami duomenys apskaičiuoti remiantis Bankų komisijos duomenimis (http://www.banquedefrance.fr/fr/supervi/analyses_comparatives/analyses_comparatives.htm).

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008 (**)
Pajamos iki apmokestinimo (*)	15,2	2,7	25,0	41,0	67,5	14,4	19,8	22,5	24,6	23,5	23,4	29,6	31,3	46,2	34,3	- 4,4
Veiklos pajamos (*)	362,4	335,4	345,6	356,1	375,3	60,8	64,6	70,5	74,9	77,0	80,6	83,5	89,5	104,1	98,0	79,1
Pelno marža	4,2 %	0,8 %	7,2 %	11,5 %	18 %	23,7 %	30,6 %	31,9 %	32,8 %	30,6 %	29,0 %	35,5 %	35,0 %	44,4 %	35,1 %	- 5,6 %
Vidutinė pelno marža	22,8 %															
Turtas (*)	Duomenų nėra	16 333	17 216	18 291	19 894	3 052	3 394	3 452	3 783	3 793	3 960	4 390	5 275	6 041	7 061	7 699
Grąžos norma	Duomenų nėra	0,02 %	0,15 %	0,22 %	0,34 %	0,47 %	0,58 %	0,65 %	0,65 %	0,62 %	0,59 %	0,68 %	0,59 %	0,77 %	0,49 %	- 0,05 %
Vidutinė grąžos norma	0,45 %															

(*) Sumos iki 1998 m. nurodytos milijardais Prancūzijos frankų, o vėlesnės sumos – milijardais eurų.

(**) 2008 m. duomenys yra prognozės.

(128) Norėdama apskaičiuoti *Crédit Mutuel* pelno maržą ir grąžos normą, susijusias su CDC kaupiamų indėlių rinkimo veikla, Komisija taiko šias vertes:

a) nustatydamą pelno maržos vardiklį įtraukia pajamų, gautų iš CDC kaupiamų indėlių rinkimo veiklos, sumą, t. y. metinę tarpininkavimo komisinių sumą;

b) nustatydamą grąžos normos vardiklį įtraukia įmonei CDC pervestų indėlių sumą;

c) dėl skaitiklio, t. y. pajamų iki apmokestinimo, Komisija mano, kad kompensacijos permoka bankui *Crédit Mutuel* nebuvo suteikta vertinant, kad pagrįstas pelnas yra 4,2 % marža, susijusi su CDC kaupiamų indėlių rinkimo veikla, t. y. pajamos iki apmokestinimo, kurios sudaro 4,2 % iš CDC gautų tarpininkavimo komisinių (žr. 132 konstatuojamojoje dalyje pateiktą lentelę).

(129) Dėl antrojo rodiklio (grąžos normos) Komisija pažymi, kad 5 bazinių punktų grąžos normą įtraukiant kaip su CDC kaupiamų indėlių rinkimo veikla susijusį pagrįstą pelną, t. y. įtraukiant pajamas iki apmokestinimo, lygias 0,05 % visos CDC pervestų indėlių sumos, matyti, kad administruodamas *Livret bleu* bankas *Crédit Mutuel* kompensacijos permokos atitinkamu laikotarpiu negavo.

(130) Pagal 2005 m. Bendrijos bendrąsias nuostatas pagrįstas pelnas neturi viršyti tam sektoriui būdingos atitinkamo laikotarpio vidutinės normos. Leidžiama taikyti 4,2 % pelno marža yra mažesnė negu penktadalis bankų sektoriaus vidutinės pelno maržos (22,8 %). Kadangi, kaip nurodyta 124 konstatuojamojoje dalyje, CDC kaupiamų indėlių rinkimo veikla yra nelabai rizikinga, todėl jos grąža nedidelė, Komisija mano, kad 4,2 % pelno marža nėra akivaizdžiai per didelė ir šiuo atveju gali būti laikoma pagrįstu pelnu.

(131) Komisija taip pat mano, kad įtraukiamas 5 bazinių punktų pelnas, susijęs su CDC kaupiamomis santauptomis, yra pagrįstas atsižvelgiant į atitinkamo laikotarpio Prancūzijos bankų sektoriaus vidutinę 45 bazinių punktų grąžos normą; tai nedidelis pelnas, kuriuo užtikrinama apsauga, ir jis šiuo atveju negali būti laikomas akivaizdžiai nepagrįstu. Be to, šis nedidelis pelnas tinkamai atspindi *Crédit Mutuel* patiriamą riziką, kuri susijusi su jo vykdoma CDC kaupiamų indėlių rinkimo veikla ir, kaip nurodyta 124 konstatuojamojoje dalyje, yra nedidelė.

7.2.5. Tikrinimas, ar nesuteikta kompensacijos permoka

(132) Remdamasi išdėstytomis pastabomis Komisija patikrino, ar pagal 7.2.1–7.2.4 skirsniuose nurodytą metodą⁽⁷⁰⁾ nebuvo suteikta kompensacijos permoka; tikrinimo rezultatai pateikiami šioje lentelėje.

(mln. EUR)

Metai	KOMPENSACIJA Tarpininkavimo komisiniai (metiniai)	KOMPENSACIJOS PERMOKA ARBA PER MAŽA KOMPENSACIJA	
		Bendrasis metodas (*) (iki 2005 m. pabaigos)	Metinis metodas (**) (nuo 2006 m.)
1991 (1991 09 27–1991 12 31)	1,5	43,8	Netaikomas (bendrasis metodas taikomas iki 2005 m., žr. 7.2.2 skirsnį)
1992	9,1	125,1	
1993	16,8	184,0	
1994	36,6	127,3	
1995	59,5	114,5	
1996	74,7	107,8	
1997	82,3	88,4	
1998	118,9	92,0	
1999	188,9	98,3	
2000	188,2	106,3	
2001	181,9	91,3	
2002	187,8	76,3	
2003	197,7	61,2	
2004	204,4	45,7	
2005	196,7	15,0	
2006	(...)		- 39,1

⁽⁷⁰⁾ 1992–2008 m. taikytos šios orientacinės normos: 10,61; 11; 8,93; 7,94; 8,22; 7,01; 5,83; 4,77; 5,7; 6,33; 5,06; 4,8; 4,43; 4,08; 3,7; 4,62; 5,19.

(mln. EUR)

Metai	KOMPENSACIJA Tarpininkavimo komisiniai (metiniai)	KOMPENSACIJOS PERMOKA ARBA PER MAŽA KOMPENSACIJA	
		Bendrasis metodas (*) (iki 2005 m. pabaigos)	Metinis metodas (**) (nuo 2006 m.)
2007	(...)		- 24,3
2008	(...)		- 6,1

(*) Apibendrintos diskontuotos grynosios pajamos nurodomos milijonais eurų atsižvelgiant į tarpininkavimo komisinius, grynąsias pajamas (sąnaudas, iš kurių išskaičiuojamos pajamos), CDC kaupiamas santaupas, savo nuožiūra naudojamas lėšas ir visuotinės svarbos reikmėms skirtas lėšas ir įtraukiant 5 bazinių punktų pagrįstą pelną, susijusį su CDC kaupiamomis santaupomis, bei pagrįstą pelną, siekiantį vidutiniškai 6 % nuosavų lėšų, skiriamų savo nuožiūra naudojamoms lėšoms ir visuotinės svarbos reikmėms skirtoms lėšoms (žr. 7.2.1–7.2.4 skirsnius).

(**) Neapibendrintos nediskontuotos grynosios pajamos nurodomos milijonais eurų atsižvelgiant į tarpininkavimo komisinius, grynąsias pajamas (sąnaudas, iš kurių išskaičiuojamos pajamos), CDC kaupiamas santaupas, savo nuožiūra naudojamas lėšas ir visuotinės svarbos reikmėms skirtas lėšas ir įtraukiant 5 bazinių punktų pagrįstą pelną, susijusį su CDC kaupiamomis santaupomis, bei pagrįstą pelną, siekiantį vidutiniškai 6 % nuosavų lėšų, skiriamų savo nuožiūra naudojamoms lėšoms ir visuotinės svarbos reikmėms skirtoms lėšoms (žr. 7.2.1–7.2.4 skirsnius).

27 d. iki 2008 m. pabaigos, kompensacijos permoka tarpininkavimo komisiniais jam nebuvo suteikta.

8. IŠVADA

- (135) Komisija pažymi, kad Prancūzijos Respublika aptariamą priemonę įgyvendino neteisėtai, pažeisdama SESV 108 straipsnio 3 dalį. Tačiau pagalba gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį, nes valstybės sumokėta kompensacija neviršijo sumos, būtinos vykdant su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus patirtoms sąnaudoms padengti, atsižvelgiant į susijusias pajamas ir pagrįstą pelną, gautus vykdant šiuos išpareigojimus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės pagalba, kurią Prancūzijos Respublika bankui *Crédit Mutuel* suteikė pagal 1991 m. rugsėjo 27 d. nutarimą dėl *Crédit Mutuel* visuotinės svarbos reikmėms skirtų lėšų nustatymo, yra suderinama su vidaus rinka.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2011 m. gegužės 24 d.

- (133) Galima konstatuoti, kad 2005 m. pabaigoje kompensacijos permoka (15 mln. EUR) yra mažesnė negu 10 % 2005 m. kompensacijos (196,7 mln. EUR). Remiantis 2005 m. Bendrijos bendrųjų nuostatų 21 punktu ši suma gali būti perkelta į kitus metus. Pagal galutinius rezultatus 2008 m. pabaigoje yra gaunama -6,1 mln. EUR per mažą kompensaciją visu atitinkamu laikotarpiu.

- (134) Todėl Komisija gali daryti išvadą, kad kompensuojant visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, kuri bankui *Crédit Mutuel* buvo pavesta teikti nuo 1991 m. rugsėjo

Komisijos vardu
Joaquín ALMUNIA
Pirmininko pavaduotojas

2011 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 100 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	770 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	400 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	300 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT